

2025-01-30

Handläggare

Isabelle Wall
Telefon: 08-508 150 52

Till

Skarpnäcks stadsdelsnämnd
2025-01-30

Verksamhetsberättelse 2024 för Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner verksamhetsberättelsen med bokslut 2024, inklusive bilagor, och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär att ackumulerat netto 5,2 miljoner kronor avseende resultatenheter överförs till 2025.
3. Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om ombudgetering av 0,3 mnkr av erhållna investeringsmedel för 2024 avseende maskiner och inventarier för plattformshiss vid gruppbostad enligt LSS på Statsrådsvägen 14 i Bagarmossen.

Hanna Jakhammer
Tillförordnad stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Kommuncentrala bilagor	3
Bokslut.....	3
Förvaltningens bilagor	4
Sammanfattande analys	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	7
KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden	7
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid.....	8
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan	13
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst	19
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet	30
KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv.....	37
KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning	40
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring	41
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar	44
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar	48
KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer.....	49
KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla	51
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd	52
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb	54

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med	59
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb	62
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden	67
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser	71
KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt	76
Uppföljning av ekonomi	82
Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget.....	82
Resultatenheter	91
Investeringar	92
Ombudgeteringar	93
Medel för lokaländamål.....	93
Analys av balansräkning.....	93
Bedömning av nämndens interna kontroll	95
Systematiskt kvalitetsarbete.....	96
Systematiskt arbetsmiljöarbete	97
Checklista för årlig uppföljning.....	97
Redovisning av synpunkter och klagomål	99
Redovisning av synpunkter och klagomål	100

Bilagor

Kommuncentrala bilagor

Bilaga 1:1	Investeringsutgifter 2024
Bilaga 1:2	Reinvesteringar 2015-2024
Bilaga 1:3	Kommunövergripande verksamhet
Bilaga 1:4	Rapportering av basnyckeltal 2024

Bokslut

Bilaga 2:1	Budgetavräkning
Bilaga 2:2	Balansräkning

Bilaga 2:3 Resultaträkning

Förvaltningens bilagor

Bilaga 3:1 Uppföljning av intern kontroll 2024

Bilaga 3:2 Verksamhetsuppföljning 2024

Bilaga 3:3 Åtgärdsplan lokal samverkansöverenskommelse med Polisen

Bilaga 3:4 Uppföljning av öppen fritidsverksamhet

Bilaga 3:5 Årsrapport GDPR

Bilaga 3:6 Rapport årlig uppföljning av SAM (systematiskt arbetsmiljöarbete)

Bilaga 3:7 Uppföljning av trygghetsinvestering – Sportflygargatan

Bilaga 3:8 Uppföljning av trygghetsinvestering – Hundrastgård

Bilaga 3:9 Slutrapport klimatinvesteringsmedel – Skarpnäck pergola och dricksvattenfontän

Bilaga 3:10 Slutrapport klimatinvesteringsmedel – Skarpnäck pergola och dricksvattenfontän

Bilaga 3:11 Slutrapport klimatinvestering - Utbyte till LED Barnasinet

Bilaga 3:12 Slutrapport klimatinvestering - Luftvärmepump Skarpa by

Bilaga 3:13 Slutrapport klimatinvestering - Fossilfri trädgårdsskötsel

Bilaga 3:14 Slutrapport klimatinvestering Luftvärmepump Flaten

Sammanfattande analys

Stadsdelsnämnden bidrar till att kommunfullmäktiges tre inriktningsmål och målen för verksamheterna uppnås. I bokslutet redovisas ett ekonomiskt överskott om 11,5 mnkr efter resultatöverföring.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen i samråd med chefer och nyckelpersoner inom respektive avdelning. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp och stadsdelsnämndens pensionärsråd 2025-01-23.

Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås. Bedömningen grundas på att samtliga verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet uppnås helt. Fem underliggande nämndmål uppfylls helt och ett uppfyllt delvis. Stadsdelsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att erbjuda en meningsfull och trygg fritid för barn och ungdomar samt aktiviteter och social samvaro för alla invånare oavsett kön, bakgrund och funktionsförmåga. Inom förskolorna genomsyras lärandet av hållbar utveckling. Nämndens förskolor är organiserade så att alla barn får tillgång till pedagogiskt utbildad personal och undervisning ledd av legitimerade förskollärare. Socialtjänstens arbete med ett familjeorienterat och teambaserat förhållningssätt har bidragit till en flexibel samordning av stadsdelens samlade kompetens och resurser. Förvaltningens samordnare mot rekrytering till kriminalitet (Losam) har arbetat nära skolorna i stadsdelsområdet för att tidigt upptäcka barn med riskbeteende, och för att kunna ge stöd till familjerna för att stärka skyddsfaktorerna kring barnet. Arbetet har under året lett till att yngre barn har uppmärksamats tidigt. Inom äldreomsorgen har arbetet för en god och nära vård fortgått. Flera kompetensutvecklingsåtgärder har genomförts inom verksamheterna.

Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås. Bedömningen grundas på att samtliga verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet uppnås helt samt att underliggande nämndmål uppnås. Förvaltningen har följt Stockholms stads miljöprogram med underliggande handlingsplaner och program i sitt arbete. Förvaltningen har beviljats centrala medel för klimatinvesteringar med fokus på minskade utsläpp, klimatanpassning och biologisk mångfald. Energieffektiviserande åtgärder har genomförts under året, så som installation av luftvärmepump och laddstationer. Nämndens verksamheter har arbetat med förvaltningens checklista för energieffektiviserande åtgärder för förändrade arbetssätt och beteenden. Nämndens vård- och omsorgboende har arbetat med stadens vägledning för hållbar vård och omsorg i syfte att öka medvetenheten om konsumtion och förändra inköpsmönster. Flertalet åtgärder för biologisk mångfald har genomförts under året, bland annat friställning av äldre barr- och lövträd, skapande av faunadepåer samt anläggning av gröna tak och väggar. Under sommaren tog förvaltningen emot fjällkor i Flatens naturreservat, vars betande bidragit till att öka artrikedomen. Arealen av slåtterängar inom stadsdelsområdet har utökats, ytor som tidigare har klipps har under året fått växa och gå i blom för att sedan slås.

Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att sex verksamhetsområdesmålen kopplat till inriktningsmålet uppnås helt och ett uppnås delvis. Elva underliggande nämndmål har uppnåtts helt under året och ett har uppnåtts delvis. Förvaltningen har hanterat ekonomin ansvarsfullt och haft en god budgethållning. Arbetet med att främja ett aktivt medarbetarskap och stärka det närvarande ledarskapet har fortsatt. Stadens nya riktlinje för chefsstruktur har implementerats och beslut har fattats om en ny förvaltningsorganisation. Kompetensutvecklingsinsatser har genomförts för chefer och för medarbetare i olika yrkesgrupper. Antal bidragsberoende hushåll har minskat jämfört med förra året. Andelen invånare i stadsdelsområdet som har ekonomiskt bistånd är, liksom andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd, fortsatt lågt jämfört med staden som helhet. Det vräkningsförebyggande arbetet har fortsatt varit prioriterat. Personer som riskerat sitt kontrakt har fått en personlig kontakt med handläggare, budget- och skuldrådgivning samt det stöd eller de insatser som behövs utifrån individuellt behov.

Arbete utifrån kommunfullmäktiges prioriterande områden

I stadens budget för 2024 beskrevs ett antal gemensamma direktiv för samtliga nämnder. Direktiven rör prioriterade områden där det finns ett särskilt stort behov av utvecklade processer och samverkan mellan flera av stadens nämnder.

Långsiktig hållbar ekonomi och goda förutsättningar för välfärd

Nämndens verksamhet har under de senaste åren påverkats av ökade kostnader för lokaler, livsmedel liksom ökande lönekostnader vilket särskilt påverkar personalintensiva verksamheter, samt från andra omvärldsfaktorer. Utifrån dessa förutsättningar arbetar förvaltningen systematiskt för att kunna säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi genom effektiv resursanvändning

Befolkningsprognoser visar på ett förväntat minskande antal barn i förskoleålder inom stadsdelen. Förvaltningen följer stadens befolkningsprognoser för att löpande anpassa behovet av lokaler för kommunal service till kommande behov. Förvaltningen arbetar för att effektivisera förvaltningens lokalutnyttjande.

En levande och hållbar stad

Förvaltningen har arbetat med att säkerställa att park- och naturområden är tillgängliga för alla och att stadsdelsområdet anpassas för att möta skyfall och värmeböljor. Åtgärder för klimatanpassning har genomförts i parker, grönområden, naturreservat och verksamhetsytor. Exempelvis har förvaltningen bytt ut hårdgjorda ytor mot naturmaterial och ökat de gröna ytorna genom att plantera mer träd och buskar samt anlägga gröna tak och dricksvattenfontäner. Skugga har tillskapas via parasoller och växtbeklädda pergolor vilket även gett gröna undervisningsrum. En ökad krontäckningsgrad ger synergier i form av klimatanpassning samt biologisk mångfald och även trivsel.

Förvaltningen har, inom ramen för Levande Stockholm, i samverkan med Trafikkontoret planerat ett nytt sommartorg, Skarpnäcks torg i Skarpnäck. Under sommaren arrangerades två sommartorg inom stadsdelsområdet. Under året arrangerade stadsdelsförvaltningen och stadsbyggnadskontoret en workshopserie där berörda förvaltningar och bolag i staden träffade

fastighetsägare, lokala föreningar och andra berörda verksamheter längs Skarpnäcks allé och vid Skarpnäcks torg. Målet har varit att tillsammans ta fram en gemensam nulägesanalys av stadsdelen Skarpnäcks centrumområde idag och identifiera åtgärder för att stadsdelen ska bli tryggare och mer omhändertagen med ett förbättrat utbud till alla som bor i stadsdelen.

En trygg och säker stad som håller samman

Förvaltningen har under året fortsatt bedriva ett trygghetskapande och brottsförebyggande arbete inom stadsdelsområdet. Förvaltningen har haft en väl fungerande samverkan med andra aktörer så som polisen, trafikkontoret och MTR i frågor som rör säkerhet och trygghet. Arbete har även skett inom det lokala brottsförebyggande rådet SkarpBRÅ. Arbetet med att motverka öppna drogsener har visat sig framgångsrikt. Viss problematik kvarstår, däremot har förvaltningens aktiva arbete tillsammans med polis och andra samverkansaktörer visat på goda resultat.

Tillsammans med Stockholmshem och Svenska bostäder har förvaltningen lett samordningen av Skarpnäcklyftet, med målsättningen att öka invånarnas upplevda trygghet. Arbetet inom den lokala samverkansöverenskommelsen med lokalpolisområde Globen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret har fortgått.

Förvaltningens fältassistenter har arbetat relationsskapande och socialt uppsökande inom stadsdelsområdet. Förvaltningens förebyggande verksamheter för barn och ungdomar har bidragit till ökad trygghet. Förvaltningen har erbjudit en inkluderade, aktiv och trygg verksamhet inom nämndens tre fritidsgårdar med besökarnas delaktighet och inflytande som grund. Fritidsgårdarna har bland annat samverkat med föreningar för att tillgodose barn och ungas olika behov av fritid på bästa sätt. Förvaltningen har fortsatt det uppsökande arbetet att nå fler vårdnadshavare och informera om rätten till förskola. Bland annat har introduktionsförskolan gett vägledning om hur man ansöker om plats i förskola.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål: 1. Ett Stockholm som håller samman med en stark och jämlik välfärd i hela staden

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås. Bedömningen grundas på att samtliga verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet uppnås helt. Fem underliggande nämndmål uppfylls helt och ett uppfyllt delvis.

Stadsdelsnämnden har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål bland annat genom att barn och ungdomar har erbjudits en meningsfull och trygg fritid. Fritidsgårdarna har samverkat med olika aktörer för att tillgodose barn och ungas behov och önskemål. Förvaltningen har fortsatt prioritera och utveckla uppsökande verksamhet så som introduktionsförskola och öppen förskola.

Flickor och pojkar i Skarpnäcks kommunala förskolor får en god grund för ett livslångt lärande. Utbildningen genomsyras av ett lärande för hållbar utveckling och alla barn får tillgång till undervisning ledd av legitimerad förskolelärare. Förskolorna har välutvecklade arbetssätt för att främja barnens språkutveckling.

Förvaltningen har fortsatt att utveckla ett förebyggande och tidigt stöd för barn och unga. Det familjeorienterade och teambaserade förhållningssättet inom socialtjänsten har bidragit till en flexibel samordning av stadsdelens samlade kompetens och resurser. Socialtjänstens uppbyggda samverkan med fritidsgårdar, föreningsliv och civilsamhälle ha möjliggjort snabba vägar att lotsa barn och unga till meningsfulla aktiviteter med trygga vuxna. Rätten för barn till delaktighet i frågor som rör dem och deras situation har fortsatt prioriterats. Under året har all personal vid nämndens gruppboheter LSS i egen regi genomgått en utbildning i det pedagogiska ramverket vilket bidragit till att personalen fått en fördjupad förståelse för olika funktionsnedsättningar samt för tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande.

Våldsutsatthet har upptäckts i högre grad jämfört med tidigare år genom screening. Flera våldsutsatta personer har visat sig vara motiverade till kontakt med relationsvårdsteamet. Förvaltningen arbetar även med att få kontakt med personer som utövar våld i nära relation, för att kunna erbjuda och motivera fler personer till behandlingskontakt i syfte att våldet ska upphöra.

Förvaltningen följer socialnämndens och äldrenämndens projektplan för omställning till en ny socialtjänstlag. Under året har förvaltningen bidragit till projektets arbete gällande insatser utan individuell behovsprövning och modell för första linjens socialtjänst, utveckling av en kunskapsbaserad socialtjänst samt en effektiv förändringsledning.

Inom förvaltningen har arbetet för en god och nära vård och omsorg fortgått under året. Kompetensutvecklingsinsatser har genomförts inom äldreomsorgen för att möta nuvarande och kommande behov av vård och omsorg. Förvaltningen har bidragit till arbetet med äldrevänlig stad bland annat genom förebyggande insatser mot ofrivillig ensamhet och social isolering.

Skarpnäcks kulturhus har erbjudit meningsfulla aktiviteter och social samvaro för stadsdelsområdets invånare i alla åldrar oavsett kön, bakgrund och funktionsförmåga.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.1 Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till jämlika uppväxtvillkor och trygghet samt en rik fritid

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att målet för verksamhetsområdet uppnått. Bedömningen grundas på att majoriteten av indikatorerna är uppnådda och aktiviteterna i huvudsak genomförda. Stadsdelsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål genom att barn och ungdomar erbjudits en meningsfull fritid, tillgång till trygga fritidsgårdar och tidiga sociala insatser. Stadsdelsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål genom att barn och ungdomar erbjudits en meningsfull fritid, tillgång till trygga fritidsgårdar och tidiga sociala

insatser.

Fritidsgårdar

Förvaltningen har erbjudit barn och unga en inkluderade, aktiv och trygg verksamhet inom fritidsgårdarna med besökarnas delaktighet och inflytande som grund. Fritidsledarna har också arbetat uppsökande utanför fritidsgården beroende på var ungdomarna befunnit sig och där behov av vuxennärvaro varit som störst. Arbets sättet har syftat till att ungdomar som vistas inom stadsdelsområdet ska känna sig trygga.

Fritidsgårdarna har samverkat med olika aktörer för att tillgodose barn och ungas behov och önskemål av en aktiv och meningsfull fritid. Besökarna har varit delaktiga vid såväl urval och utvärdering av aktiviteter vilket ökat förutsättningarna att bedriva en attraktiv fritidsverksamhet. Genom aktiviteterna som erbjudits och genomförts har relationer, förtroende och trygghet skapats. Personalen vid fritidsgårdarna har ett normkritiskt förhållningssätt och arbetar tillsammans för en hög grad av trygghet i verksamheterna.

Fritidsgårdens personal har genomgått en hbtqi-utbildning under året. Syftet med utbildningen är att verksamhetens medarbetare ska få förutsättningar för att säkra att hbtqi-personers rättigheter blir tillgodosedda i stadens verksamheter.

Fritid för alla är ett stadsövergripande nätverk som arbetar för att utveckla fritidsaktiviteter så att alla ges möjlighet till en aktiv fritid. I samverkan med nätverket har fritidsgårdarna genomfört olika aktiviteter för barn och unga med funktionsnedsättning, till exempel funkisdisco och karaokekvällar samt en sommarfestival i Skarpnäcks kulturhus. Utbudet av aktiviteter har under året utökats för att specifikt kunna möta upp yngre funkisbesökare. Målgruppen har uttryckt uppskattning för de aktiviteter som anordnats.

I december flyttade Björkhagens fritidsgård in i nya mer ändamålsenliga lokaler. De nya lokalerna är centralt belägna i Björkhagen.

Fritidsledarna har besökt grundskolor i relationsskapande syfte och för att berätta om fritidsgårdens verksamhet och utbud. Fritidsgårdarna är en del av det trygghetsskapande arbetet och har fortsatt samarbetet med andra aktörer som arbetar förebyggande, inom exempelvis socialtjänst och civilsamhälle. I syfte att stärka det våldsförebyggande arbetet har fritidsgårdarna arbetat med metodmaterialet *Fritid fri från våld*. Materialet ger bland annat stöd i att strukturera och skapa långsiktighet i det våldsförebyggande arbetet och är framtaget av Hägersten-Älvsjö stadsdelsförvaltning, organisationen MÄN och Länsstyrelsen Stockholm.

Parklek

I parklekarna finns möjlighet till lek och rörelse i en miljö anpassad för barn i alla åldrar. Inom stadsdelsområdet finns två parklekar, Brödkaveln i Bagarmossen och Skarpaby på Skarpnäcksfältet. Förvaltningen har skrivit fram en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa. Arbetet har skett med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi.

Brödkavelns parklek har bedrivit verksamhet i samverkan med en ideell förening. Under loven har ideella föreningar tillsammans med feriearbetare erbjudit aktiviteter för besökarna. Brödkavelns parklek har även använts som lokal för stadsdelsmammornas kvinnofika.

Förvaltningen har startat upp ett fritidsbibliotek i Skarpaby parklek. Verksamheten bemannas av fritidsledare två eftermiddagar i veckan. Utrustning för utlåning har köpts in och kommer att öka successivt. För utlåning finns exempelvis pulkor, bollar, sovsäckar, skridskor och olika typer av spel. Förvaltningen har fortsatt arbeta för hitta samarbete med föreningar för att driva Skarpaby parklek övrig tid. Inga föreningar har visat intresse för att driva verksamheten.

Kostnadsfria lovaktiviteter

Under skolloven har olika aktiviteter för barn och unga anordnats. Fritidsgårdarnas besökare har inför varje lov getts möjlighet att lämna önskemål kring vad de önskat göra och i de allra flesta fall har önskemålen tillgodosetts. Inför sommarlovet gavs ett utökat anslag för lovaktiviteter vilket möjliggjorde ett utökat utbud av aktiviteter. Barn och unga gavs även möjlighet att ta del av aktiviteter även utanför stadsdelsområdet som de kanske annars inte haft möjlighet att göra. Exempelvis anordnades en resa till Skara sommarland och till Liseberg. Förvaltningen kunde även erbjuda ett större utbud av aktiviteter, exempelvis fotobås, ansiktsmålning, glasstånd samt fler uppträdande artister på den årliga Bagisfestivalen.

I samarbete med civilsamhället har parklekarna varit öppna och tagit emot barn under loven. Under samtliga skollov har parkleken Brödkaveln och Skarpaby haft ett besökarantal om cirka 200 barn per lov. Förvaltningen har planerat och genomfört skärgårdskollo i samverkan med fritidsgårdarna. Under sommaren genomfördes Sportscamp där drygt 160 barn deltog. Skarpnäcksommar har genomförts i form av flera aktiviteter för barn och unga. Inför Skarpnäcksommar arbetade förvaltningen med att engagera fler föreningar vilket gav goda resultat. Skarpnäcksommar avslutades med Skarpnäcksfestivalen där tolv föreningar och verksamheter för barn och unga deltog med gratis aktiviteter.

Förvaltningen har under verksamhetsåret sammanställt enkätsvar från deltagare på några av de lovaktiviteter som erbjudits. Detta i syfte att analysera och identifiera utvecklingsområden. Behovsområden som identifierades är förbättrad anmälningsprocess, marknadsföring och information, att stärka samarbeten med nya föreningar och att ge utbildning till ledare och feriearbetande ungdomar.

Öppna förskolor och introduktionsförskola

Förvaltningen driver öppna förskolan Fyren i Kärrtorp och öppna förskolan Vindsnurrar på Skarpnäcksfältet. Öppna förskolan är en mötesplats för föräldralediga och andra omsorgspersoner med barn 0-6 år som inte är inskrivna i förskola. Inom verksamheten kan föräldrar byta erfarenheter, få råd och stöd samt skapa nya kontakter och nätverk. De öppna förskolorna bidrar också till att öka medvetenhet om barns utveckling och behov bland annat genom samverkan med barnavårdscentraler inom stadsdelsområdet. De öppna förskolorna har erbjudit ABC 0–2 år. Programmet syftar till att stärka relationen mellan barn och föräldrar. Innehållet utgår från kunskap och forskning om föräldraskap, jämställdhet, barns utveckling och FN:s barnkonvention.

Begreppet barnhälsa är inte definierat i skollagen men har börjat etableras inom förskola som en motsvarighet till begreppet elevhälsa i skolan. Arbetet handlar till stor del om att stärka det hälsofrämjande och förebyggande arbetet och bygga psykisk och fysisk hälsa hos barn. För att främja arbetet med barnhälsa har de öppna förskolorna samverkat med barnavårdscentral

(BVC) inom stadsdelsområdet. Fyrens öppna förskola har besökt olika BVC för att informera föräldragrupper om verksamheten och nå fler vårdnadshavare. Som en del i samverkansöverenskommelsen mellan Skarpnäcks stadsdelsförvaltning och Region Stockholm besöker BVC Capio Bagarmossen/ Hammarbyhöjden de öppna förskolorna en gång i månaden då verksamheten har öppettid för barn 0 – 9 månader. Vid dessa tillfällen har nyblivna föräldrar getts möjlighet att ställa frågor till BVC sköterska. Samverkan med BVC har bidragit till att fler familjer hittat till de öppna förskolorna.

Inom Vindsnurrans öppna förskola finns introduktionsförskola integrerad. Introduktionsförskolan är till för vårdnadshavare och yngre barn som är nya i Sverige. Här kan besökarna träffa andra barn och föräldrar och öva på det svenska språket genom bland annat sång och lek. Introduktionsförskolan kan också erbjuda stöd och hjälp med att söka plats i förskola.

Besökande familjerna uttrycker att den pedagogiska miljöns utformning har en positiv inverkan på barnens sociala och fysiska utveckling. Flera besökare på introduktionsförskolan uppger att förskolevägledningen är ett viktigt stöd som erbjuds.

Förskola främjar likvärdiga uppväxtvillkor

En likvärdig förskola av hög kvalitet bidrar till att skapa jämlika uppväxtvillkor. Förskolans kompensatoriska uppdrag är därför centralt. Förskolorna har arbetat för att tidigt identifiera och ge rätt stöd till barn i behov av särskilt stöd, samt uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Alla förskolor har väl fungerande rutiner för orosanmälan till socialtjänsten i enlighet med socialtjänstlagen. Förskolan är på så sätt en del av det förebyggande sociala arbetet. Vårdnadshavare har erbjudits icke biståndsbedömda stödsamtal med familjebehandlare inom barnhälso teamet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till fritidsaktiviteter	77 %	77 %	78 %		69 %	69	2024
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	1,7 %			1,5 %	2,3 %	2,7 %	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska upprätta en parkleksplan som beskriver nuläge för respektive parkleksbyggnad och som pekar ut behov, utveckling och upprustning av dessa, de kommande åren med utgångspunkt i stadens parkleksstrategi	2024-01-01	2024-08-31	

Nämndmål: Barn och ungdomar ges möjlighet till en inkluderande, aktiv och trygg fritid

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Öppna förskolorna är välkomnande mötesplatser för familjer vars barn ännu inte går i förskola. Verksamheten erbjuder pedagogisk gruppverksamhet och stöd i föräldraskapet. I introduktionsförskolan ges möjlighet att träna det svenska språket och få hjälp med att söka plats i förskola. Parklekarna erbjuder möjlighet till lek, rörelse och aktiviteter för barn i alla åldrar.

Fritidsgårdarna är trygga, drogfria och jämställda mötesplatser. Alla, oavsett kön, bakgrund, funktionsnedsättning eller socioekonomiska förutsättningar välkomnas. Med ungdomarnas delaktighet och inflytande som grund, erbjuds aktiviteter som utvecklar, utmanar och bidrar till gemenskap. Fritidsgårdarna samverkar med civilsamhälle och näringsliv. Fritidsledarna möter besökarna med en positiv förväntan och nyfikenhet samt har kunskap om risk- och skyddsfaktorer.

Förväntat resultat

- Familjer är nöjda med de öppna förskolornas- och introduktionsförskolans verksamhet.
- Barn och unga är trygga, delaktiga och har inflytande på fritidsgårdarna.
- Barn och unga är nöjda med det utbud som erbjuds på fritidsgårdarna.
- Barn och unga i riskzon upptäcks tidigt.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet delvis uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att del av indikatorerna inte når uppsatt målvärde samt att en aktivitet ej kunnat genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn och unga som känner sig trygga på fritidsgårdarna	100 %	100	100	94,44 %	95 %		2024
 Andel barn och unga som är nöjda med det utbud som erbjuds på fritidsgårdarna	97,22 %	100	93	92,59 %	87 %		2024
 Andel flickor som besöker fritidsgårdarna	29,46 %			35 %	36 %		2024
Analys Indikatorns målvärde uppnås inte för året. Fritidsgårdarnas tjejkvällar har dock haft en återkommande grupp besökare. Det har bidragit till att flickor besöker fritidsgården även övriga kvällar. Verksamheten fortsätter att utveckla utbud av aktiviteter som attraherar flickor.							
 Antal orosanmälning ökar inom fritidsgårdarna	7	7	0		10		2024
Analys Fritidsgårdarnas personal har uppmärksammat barn som far illa och gjort orosanmälningar. Målvärdet uppnås inte, dock har det gjorts fler orosanmälningar än föregående år (4 stycken 2023). Samtliga orosanmälningar avser pojkar vilket kan förklaras av att fler pojkar än flickor besöker fritidsgårdarna. Verksamheten fortsätter stärka kompetens i att tyda tecken på barn som far illa och anmäla oro till socialtjänsten.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fritidsgårdarnas öppettider ska justeras i syfte att nå fler besökare i de yngre åldrarna	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Fritidsgårdarnas öppettider har inte justerats på grund av schematekniska utmaningar.			
 Förvaltningen utreder lämplig lokal och utformning gällande drift av ett fritidsbibliotek i samverkan med civilsamhälle och föreningar	2024-01-01	2024-12-31	
 Kompetensutvecklingsinsats om orosanmälningar för medarbetare vid fritidsgårdarna genomförs samt uppdatering av gällande rutiner	2024-01-01	2024-12-31	
 Öppna förskolorna och introduktionsförskolan utvecklar samverkan som bidrar till att främja barnhälsa	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.2 Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnått. Bedömningen grundas på att majoriteten av indikatorerna nått uppsatt målvärde och att aktiviteterna genomförts. Övriga uppföljningar och utvärderingar som gjorts visar att utbildningen inom nämndens förskolor håller en likvärdig hög kvalitet. Till grund för förvaltningens bedömning ligger bland annat förskoleundersökningen, verksamhetsbesök, kvalitetsdialoger och pedagogisk dokumentation.

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att erbjuda förskolor av likvärdig hög pedagogisk kvalitet. Förskolans kompensatoriska uppdrag är avgörande för att alla barn ska få jämlika livsvillkor och livschanser. Förskolorna har bidragit till att lägga grunden för barns utveckling och det livslånga lärandet. Förskolorna är tillgängliga för alla och barnen har fått det stöd de behöver för att lära och utvecklas. Förskolan har en viktig roll i det förebyggande arbetet, bland annat genom att uppmärksamma barn som riskerar att fara illa. Samarbetet mellan förskola, socialtjänst och barnavårdscentraler har utvecklats och stärks under året.

Hållbar utveckling och likvärdiga pedagogiska lärmiljöer av hög kvalitet

En förskola av hög kvalitet kan verka socialt utjämnande och bidra till jämlikare uppväxtvillkor. Utbildningen inom förskolorna präglas av engagemang, nyfikenhet och glädje där barnen knyter vänskapsband, skapar relationer till varandra och sin omgivning. Personalens förhållningssätt utmärks av tilltro till barnens egna förmågor och viljan att lära sig om sig själva och andra.

Pedagogiska relationer är ett samlingsbegrepp för det kognitiva, sociala och emotionella stöd som förskolans personal kan ge barn i konkreta möten i förskolan. Det finns forskning som visar på att kvalitet i förskolan avgörs i det konkreta mötet med barnet. Under året har

förskolan delat exempel inom verksamheten där de pedagogiska relationerna finns med i syfte att uppmärksamma och utveckla dessa förmågor. Vid kvalitetsdialoger som genomförts med förskolans ledning visades konkreta exempel på situationer där pedagog och barn möts där det sociala, kognitiva och emotionella stödet fanns med.

Genom kunskap om de pedagogiska relationernas betydelse har barns lärande och utveckling gynnats i förskolan. För ytterligare kompetensutveckling har alla förskolans pedagoger tagit del av en storföreläsning under året. Den handlade om vikten av att skapa tillitsfulla relationer mellan barn, vårdnadshavare och kollegor.

Barnen har varit delaktiga i utformandet av förskolornas lärmiljöer som är estetiskt tilltalande och utmanar rådande normer. Genom att arbeta med pedagogisk dokumentation har barnen blivit delaktiga och fått inflytande över utbildningen i förskolan. Pedagogerna har regelbundet observerat, planerat och analyserat för att skaffa ett rikt underlag till den pedagogiska dokumentationen. Arbets sättet har bidragit till att barnen fått möjlighet att komma till tals, ge sin version, vara delaktiga och kunna påverka undervisningen. Verksamheten kan se att barnens delaktighet i olika processer blivit mer synliga och att deras tankar och teorier fått ta en ännu större plats.

Förskolan har arbetat med att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar. Barnen har fått pröva och utveckla sina förmågor och intressen med samma möjligheter och på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Exempelvis har ett förskoleområde fokuserat på att utveckla de pedagogiska lärmiljöerna med fokus på ateljéerna. Utvecklingsarbetet har bidragit till att barnen i högre utsträckning får möta miljöer som är välkomnande, jämställda och demokratiska. Förskolornas pedagogiska ställningstaganden har legat som grund i arbetet vilket bidragit till ett tydligt barnfokus.

Pedagogisk dokumentation

Med hjälp av pedagogisk dokumentation kan förskolans pedagoger följa barnens utveckling och lärande. Med stöd av dokumentation kan analys och utvärdering av utbildningens kvalitet i förhållande till läroplanen genomföras. Utbildningen och undervisningen i nämndens förskolor är sedan många år inspirerade av Reggio Emilias pedagogiska filosofi. Lyssnande, dokumentation och reflektion är några av den pedagogiska filosofins kännetecken liksom att se på olikhet som ett viktigt värde. Förvaltningen har fortsatt ge förskolans medarbetare utbildning inom pedagogisk dokumentation. Utbildningsinsatsen har bidragit till en fördjupning för att möjliggöra utveckling av det pedagogiska arbetet. Effekter som verksamheten kan se är att pedagogerna fått ett gemensamt språk och en möjlighet till fördjupning av vad pedagogisk dokumentation innebär.

Språkutvecklande arbetssätt

Förskolorna har fortsatt utveckla och fördjupa det språkutvecklande arbetet tillsammans med barnen. Barnen har genom undervisningen getts förutsättningar att öka sitt ordförråd, sin språkliga medvetenhet samt förmåga att kommunicera. Flerspråkighet hos barn uppmuntras och stöds som en resurs i språkinläringen. Förvaltningens flerspråkighetsutbildning som genomförts tar avstamp i stadsövergripande modell och innehåll. Utbildningen syftar bland

annat till att ge fördjupade kunskaper om aktuell forskning inom området, modersmål/flerspråkighet, samverkan med vårdnadshavare och nationella minoritetsspråk.

Förvaltningen har i samverkan med Farsta stadsdelsförvaltning erbjudit utbildning i yrkessvenska för pedagoger. Utbildningsinsatsen har genomförts på initiativ från Skolverket. Utvärderingar visar att de pedagoger som tagit del av utbildningsinsatsen blivit stärkta i sin yrkesroll och utvecklat sin kommunikation vilket i sin tur gynnat barnen i förskolan.

Böcker, läsande och det språkfrämjande arbetet har fått ta plats inom förskolorna och det har visat sig betydelsefullt för att barnen ska kunna förstå och göra sig förstådda. Högläsning förekommer mer frekvent under dagen och har fått ett större eget värde. Genom högläsning skapas delaktighet, gemenskap och relationer. Barnen har genom högläsning fått uppleva spänning och glädje vilket kan bana väg för ett vidare intresse för läsning, litteratur och studier. Barnens ordförråd och språkliga medvetenhet har ökat vilket synliggjorts i den pedagogiska dokumentationen.

Förskolorna har fortsatt samarbetet med biblioteken och tagit del av det utbud som de erbjudit. Under hösten samlades de läsombud som finns på förskolorna tillsammans med biblioteken för att fördjupa samarbetet. Samtliga förskolor har inrättat lokala förskolebibliotek och är uppskattat av barnen och deras familjer. Biblioteken syftar till att främja högläsning i hemmet och gynna barns språkutveckling.

Lek är grunden för utveckling, lärande och välbefinnande och en av de mest språkfrämjande lärandesituationerna i förskolan. Förskolorna har under året utvecklat arbetet med gruppstärkande och språkutvecklande lekar. Bland annat har ett gemensamt material tagits fram och implementerats i förskolorna. I leken har barnen bland annat fått uppleva glädje och fantasi. Barnen har fått möjlighet att bearbeta upplevelser, använda grov- och finmotoriska förmågor samt utveckla samarbete för att lösa olika problem. Barnen har fått återkomma regelbundet till vissa platser för att utforska, leka och skapa relationer. Pedagogerna kan se att barnens språk, nyfikenhet och kunnande har utvecklats och förändrats.

Lika rättigheter och samverkan

Utbildningen i förskolan utgår från vad som bedöms vara barnets bästa och främjar delaktighet och inflytande. Barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd och stimulans har fått detta utformat med hänsyn till behov och förutsättningar.

Det stadsdelsövergripande barnhälsoteamet består av pedagoger med specialpedagogisk kompetens samt en familjebehandlare. Barnhälsoteamets uppdrag är att stärka förskolans möjligheter att tidigt uppmärksamma och stödja barn och familjer. Förskolans arbetslag har bland annat fått specialpedagogisk handledning. Arbetet har bidragit till utveckling av metoder och förhållningssätt samt ökat förutsättningarna att skapa en trygg lärmiljö på förskolan.

Familjebehandlare inom barnhälsoteamet träffar regelbundet socialtjänstens familjeenhet för att stärka samarbetet med socialtjänsten och göra det icke biståndsbedömda föräldrastödet synligt och lättillgängligt. Familjebehandlaren har under perioden samarbetat med barnavårdscentraler (BVC) inom stadsdelsområdet. Vårdnadshavare har erbjudits möjlighet till enskilt stödsamtal på plats i verksamheten. Samverkan med barnmorskemottagning och

Malinamottagningen för stöd kring enskilda familjer är också etablerad. Malinamottagningen är en psykologmottagning som tar emot familjer med barn 0–5 år som behöver stöd av psykolog. Syftet med samverkan har varit att bland annat fånga upp gemensamma frågor, sprida kompetens samt utvecklingsmöjligheter.

Övergång förskola-skola

Genom samverkan och rutiner har barnen i förskolan fått en trygg övergång till skolan. Stadsdelsförvaltningens lokala handlingsplan konkretiserar hur arbetet med barnens övergång ska genomföras utifrån lokala förutsättningar och behov. Förskolorna följer årshjulet för samarbetet mellan förskola och grundskola med olika gemensamma aktiviteter som finns angivna. För barn i behov av särskilt stöd har det genomförts överlämningssamtal med förskola, vårdnadshavare och skola för att skapa goda förutsättningar för barnet med adekvat stöd. Barnen har på olika sätt gjorts delaktiga inför övergången till skolan bland annat genom att läsa litteratur tillsammans som handlar om att börja skolan. Pedagogerna har också haft samtal med barnen där de fått berätta vad de ser fram emot och hur de känner inför att börja skolan. Barnen har tillsammans med pedagoger varit på besök i skolor för att bekanta sig med den nya miljön och bli trygga.

Barnomsorgsgaranti, inskrivningsgrad och vikande barnantal

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att öka inskrivningsgraden i förskolan. Öppna förskolan och introduktionsförskolan är riktad till barn som inte är inskrivna i ordinarie förskoleverksamhet samt till deras familjer. Verksamheten har en viktig roll som introduktion till förskola för de barn och föräldrar som inte tidigare har erfarenhet av verksamheten. Introduktionsförskolan har bidragit till att lägga en grund för integration i praktiken, detta genom att skapa tillit och förtroende för samhällets olika insatser, där förskola är en viktig del.

Den höga inskrivningsgraden inom stadsdelsområdet har bibehållits och barnomsorgsgarantin har uppfyllts. I stadens senaste mätning var 96,4 procent av stadsdelsområdets barn i åldern två till fem år inskriva i förskola.

Befolkningsprognos för Stockholm stad och Skarpnäcks stadsdelsområde visar att antal barn i förskoleålder kommer att fortsätta minska. Mellan 2020 och 2024 har barnantalet minskat med 135 barn vilket motsvarar cirka åtta förskoleavdelningar. Detta ställer krav på ett effektivt lokalutnyttjande, anpassning av lokaler som nämnden hyr för drift av förskola samt personalplanering. Med anledning av det vikande barnunderlaget har en översyn av barnhälsoteamets uppdrag och organisation genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barnskötare med barnskötareutbildning av totalt antal anställda (årsarbetare)						Fastställs 2024	2024
Analys Inget årsmål har angivits från kommunfullmäktige. I budget 2025 anges att förskolenämnden ska utreda och definiera tillräcklig utbildning och kompetensnivå för barnskötare i Stockholms stad.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	35,2 %	2,1 %	33,1 %	33,7 %	35 %	Ökning	VB 2024
Analys Skillnaderna mellan andelen manliga och kvinnliga förskollärare förklaras av att majoriteten av de som är anställda inom förskolan är kvinnor.							
  Antal barn per anställd i förskolan (årsarbetare)	5,1 st			4,8 st	4,9	4,9	VB 2024
Analys Antal förskolebarn per anställd på förvaltningsövergripande nivå ligger marginellt över kommunfullmäktiges målvärde. Det är en högre personaltäthet i barngrupper med yngre barn. Det finns forskning som visar att personalens kompetens och utbildning är en av de viktigaste strukturella förutsättningarna för kvalitet och likvärdighet i förskolan.							
  Antal barn per grupp	16 barn/avd.			16,3 barn/avd.	15	15	VB 2024
Analys Barngruppernas storlek varierar under ett år. Under hösten, efter att de äldsta barnen övergått till grundskolans förskoleklass, är det utmanande att åter fylla förskolorna. Det är nu extra utmanade på grund av fortsatt vikande barnunderlag inom stadsdelsområdet. På grund av minskade intäkter behöver förskolorna maximera antalet barn per grupp för att uppnå budget i balans med bibehållen personaltäthet. Det är en högre personaltäthet i barngrupper med yngre barn. Därtill finns skillnader mellan faktisk vistelsetid som barnen är närvarande på förskolorna. Nya verksamhetssystem kan förbättra validiteten avseende att mäta faktiskt antal närvarande barn per grupp inom verksamheten framåt. Antal barn per grupp relaterar till flera samverkande faktorer. Dessa är bland annat resurstilldelning, medarbetarnas utbildning/kompetens, personaltäthet, barnens ålder, gruppens sammansättning, arbetssätt samt lokalernas storlek och utformning. Förskolornas gårdar, närliggande parker och naturområden är en stor del av den pedagogiska lärmiljön. Förskolorna har ett arbetssätt som fokuserar på personaltäthet och där barnen delas in i mindre grupper. Det innebär att barnen leker och har undervisning med ett lägre antal barn under större delen av dagen. Arbetssättet bidrar till utbildning och undervisning som anpassas till såväl gruppens samt det enskilda barnets intressen och behov.							
  Antal barn per legitimerad förskollärare	15,9 st			15,9 st	15 st	Minsknin g	VB 2024
Analys Förvaltningen uppfyller målvärde avseende andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda. Målvärdet gällande antalet barn per legitimerad förskollärare uppnås inte vid avläsningstillfället. Barngruppernas storlek varierar under året vilket har påverkan på utfallet. Indikatorn mäter antal barn per årsarbetande förskollärare, det vill säga inte antal barn per antal förskollärare. I praktiken innebär det att det kan finnas undervisande förskollärare per grupp men inte på heltid. Det finns ett antal förskollärare som är föräldralediga, sjukskrivna eller arbetar deltid vilket har påverkan på utfallet. I väntan på att medarbetarna åter är i arbete samarbetar förskolorna för att säkerställa undervisning ledd av legitimerad förskollärare.							
  Inskrivningsgrad i förskola	96,4 %				96,3 %	Tas fram av nämnd	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Förskolenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en utvärdering av introduktionsförskolorna	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Barn i förskolan har hållbara relationer till sin omvärld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hållbar utveckling är ett begrepp som används för att knyta ihop ekologiska, sociala och ekonomiska utmaningar som mänskligheten står inför. Hållbar utveckling kan även ses som ett relationsbygge mellan människa och miljö. Det finns forskning som visar att de pedagogiska relationerna mellan förskolepersonal och barn är avgörande för barns lärande och utveckling i förskolan. Kvalitet i förskolan bestäms i det konkreta mötet med barnet. En förskola av hög kvalitet verkar socialt utjämnande och bidrar till mer jämlika uppväxtvillkor. Utbildningen i förskolan stimulerar varje barns utveckling och lägger grunden för ett livslångt lärande genom att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet. Undervisningen bedrivs genom ett demokratiskt arbetssätt där barnen har inflytande.

Förskolan arbetar för att tidigt upptäcka barns olika behov och lägger grunden för ett livslångt lärande. Förskolan samverkar med grundskolan så att barnen är väl förberedda inför övergången till förskoleklass. Erfarenhetsutbyte kring arbetet med barns språkutveckling sker mellan skolformerna. Förskolan ser flerspråkighet som en tillgång. Förskolan prioriterar arbetet med att ge barnen möjlighet att utvecklas i det svenska språket och i sina modersmål.

Förväntat resultat

- Alla barn får möjlighet att förstå och göra sig förstådda.
- Alla barn i förskolan lär, leker och utvecklas i en trygg miljö.
- Alla barn vistas i likvärdiga lärmiljöer som ska vara tilltalande, tillgängliga och estetiska.
- Barn är delaktiga och har inflytande i utbildningen i förskolan.
- Barnen i förskolan utvecklar sina språk.
- Barnen i förskolan är trygga i övergången från förskola till förskoleklass.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorernas målvärden uppnås och att samtliga aktiviteter har genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel vårdnadshavare som anser att de får information om sitt barns utveckling och lärande	73	74	72		70 %		2024
 Andel vårdnadshavare som känner sig välkomna att ställa frågor och framföra synpunkter på verksamheten	83,97 %	87	82	72,99 %	75 %		2024
 Andel vårdnadshavare som upplever att sitt barn känner sig tryggt på förskolan	91 %	91	91	89,04 %	90 %		2024
 Antal förskolor som deltar i Skolverkets utmärkelse	2			1	2		2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Skola för hållbar utveckling							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Alla barn erbjuds att varje dag delta i gruppstärkande lekar som är ledd av pedagog	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Alla förskolor har förskolebibliotek	2024-01-01	2024-06-30	
✓ Flerspråkighetsutbildning för förskolornas pedagoger genomförs	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förskolan stärker samverkan med socialtjänsten genom gemensam kompetensutveckling, fokus tidiga insatser	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Förskolorna synliggör de nationella minoriteterna och främjar de nationella minoritetsspråken	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Gemensamt material för gruppstärkande och språkutvecklande lekar tas för förskolorna	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Genomförande av reviderad pedagogisk introduktionsutbildning för nyanställda medarbetare i förskolan	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Kompetensutveckling i pedagogisk dokumentation för förskolans pedagoger	2024-01-01	2024-12-31	
✓ På alla arbetsplatsträffar delas berättelser om konkreta möten mellan pedagog och barn där det sociala, kognitiva och emotionella stödet finns med.	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Studentseminarium för VFU-studenter inom förskolan	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms stad ska ge stöd och omsorg där behoven är som störst

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls. Bedömningen grundar sig på att merparten av indikatorerna uppfylls helt, fyra uppfylls delvis, en uppnås inte och att alla aktiviteter förutom en har genomförts. Av underliggande nämndmål uppfylls två helt och ett delvis. Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att fortsätta utvecklingen till ett mer förebyggande och tidigt stöd samt genom arbetet med att barn, unga och vuxna har egna resurser att leva självständiga liv.

Trygghetsskapande insatser med fokus på barn och unga och social prevention

Förvaltningens socialt förebyggande arbete har fokus på att stärka skyddsfaktorer som bland annat meningsfull fritid och god hälsa. Det görs både genom kompensatoriskt och genom direkt stöd till föräldrar för att stärka föräldraförmågan. Genom en sedan länge uppbyggd samverkan med fritidsgårdar, föreningsliv och civilsamhälle finns snabba vägar att lotsa barn och unga till meningsfulla aktiviteter med trygga vuxna. Förvaltningens familjemottagning

ingår också i det förebyggande arbetet och har under verksamhetsåret erbjudit olika föräldraskapsprogram och vägledande stöd till föräldrar utan föregående behovsprövning.

Förvaltningen har utifrån ökat behov längre ner i åldrarna utökat det förebyggande arbetet riktat mot barn som riskerar att rekryteras in i kriminalitet till att omfatta barn och unga 6-15 år. Det centralt (sociala investeringsfondsmedel) finansierade projektet Lokal samordnare mot rekrytering till kriminalitet (Losam) har permanentats och utökats med föräldrastödjare som också ger föräldraskapsstöd. För den yngre målgruppen har särskilt fokus varit att ge ett tryggt omhändertagande från vuxna in i nya fritidsaktiviteter.

Genom satsningar på preventionsarbetet har samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid (SSPF) som modell utvecklats på individnivå under hösten. Individsamarbetet skapar bättre förutsättningar för tidig upptäckt och intervention. Som en del av utvecklingen av SSPF har det under verksamhetsåret prioriterats att vid Losams projektavslut implementera delar av arbetsätten i arbetet som innefattar SSPF individ.

Fältassistenternas arbete under verksamhetsåret har inneburit direkt arbete med unga i stadsdelen och besök i grundskolor men även medverkan i flertalet samverkansforum med exempelvis skola, polis och socialtjänst. Fältassistenterna har under året träffat 367 ungdomar. En majoritet av dessa har varit pojkar (64 procent) och den övervägande åldern på de unga har varit 13-15 år. Resultaten visar att andelen flickor i kontakt med fältassistenterna ökat under året. Det riktade arbetet med särskilda tjejgrupper och medveten fokusering har gett avsett resultat.

Förvaltningens familjemottagning har under verksamhetsåret tagit emot 85 familjer. Många av dessa familjer har kommit i kontakt med verksamheten utan biståndsbeslut via hänvisning från andra delar av socialtjänst eller samverkanspartners.

Skolsociala teamets (SST) arbete med elever med problematisk skolfrånvaro har under året arbetat med 34 elever, jämt fördelat mellan flickor och pojkar. I linje med att upptäcka och åtgärda skolfrånvaro i ett tidigt skede har SST fokuserat på insatser för elever redan på mellanstadiet. Detta har resulterat i att 21 av 34 elever SST har arbetat med har varit elever på mellanstadiet. SST har utvecklat en föräldraenkät vars syfte är att kvantifiera föräldrarnas oro, familjens välbefinnande och samarbetet med skolan. Eftersom endast ett fåtal uppdrag har slutförts, är det inte möjligt att dra några slutsatser från resultaten detta år. Användandet av enkäten kommer fortsätta och förhoppningsvis ge ökad statistik om insatsens värde och utförande. SST har under året fått besök från fem andra kommuner som är i uppstartsfasen av att etablera skolsociala team. Förvaltningen har delat med sig av sina arbetsmetoder kring att bygga samarbete mellan socialtjänst och skola.

Krisstöd till brottsutsatta och anhöriga till personer i kriminalitet har under året utvecklats både internt och i samverkan med grannstadsdelarna. Tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör och Farsta har Skarpnäck tagit fram metod och arbetsordning för anhörigstöd inom den gemensamma öppenvårdsverksamheten för vuxna i Rågsved. Målet har varit att starta upp en cirkelgrupp och den första startades upp i oktober. Inom förvaltningen har sociala insatsgruppens (SIG) uppdrag utökats för att ge stöd

även till barn som är anhöriga till verksamhetens målgrupp, utöver till vuxna. Anhörigstöd till barn och syskon har startat upp för några deltagare under slutet av året.

Den ungdomsmottagning som drivs i samverkan med Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsförvaltning har under året tagit del av stadens satsning för ökad kunskap om våld och samtal med våldsutsatta eller våldsutövare. Samtliga kuratorer har utbildats.

Barn, unga och vuxna har egna resurser att leva självständiga liv

Det familjeorienterade arbetssättet förstärks löpande bland annat genom samverkansrutiner, temaworkshops och kunskapsutbyte. Det medför fortsatta möjligheter till en flexibel och begriplig samordning inom stadsdelen för både medarbetare och gentemot invånare.

Förvaltningen ser en positiv utveckling gällande tidshållande av att förhandsbedömningar genomförs inom 14 dagar och att barn, unga och vuxna snabbt får vägledning eller kontakt med den eller de kompetenser som vidare kan utreda hjälpbehov och rätten till insats.

Rätten för barn till delaktighet i frågor som rör dem och deras situation har fortsatt prioriteras och en del i det arbetet är att synliggöra deras anhörighet när förälder eller omsorgspersoner har ett stödbehov. Det görs på olika sätt med skriftlig information som ges till barnet och med erbjudanden om samtal med möjlighet att ställa sina egna frågor. Barnkonsekvensanalyser genomförs i hög utsträckning i ärenden gällande den vuxne med ökade resultat från föregående år. Tillsammans med barn som har en placering säkerställs att det finns en samtalsmiljö med socialtjänsten där barnet eller den unge känner sig trygg att uttrycka sig. Under året har särskilt fokus lagts på att uppmuntra och främja placerade barn och ungas tillgång till fritidsaktiviteter samt vaccin mot TBE. Över 85 procent av barn med placering har under året erbjudits vaccination.

Inflödet till förvaltningens familjestöd har i år minskat något jämfört med tidigare år. Familjer som sökt stöd eller blivit beviljade insatser har snabbt kommit i kontakt med behandlare. Projektet Intensiva Utredningar i Hemmiljö (IHU) har under året fortsatt sitt arbete enligt fastställd projektplan. Projektet avslutades vid årsskiftet och för närvarande pågår planeringen kring implementering i ordinarie utredningsarbete. För familjer där det finns en hög oro har arbetssätten varit hjälpsamma och bidragit till ökad mottaglighet. Mottaglighetsfaktorn är ofta som lägst när det finns ett missbruk hos förälder. Andra delar av problematiken inom familjen kan det finnas en mottaglighet för stöd och hjälp kring.

Delar av utförarverksamhet inom socialpsykiatri och beroende har genomgått utbildning i Socialstyrelsens metodsatsning för att sprida *Ett självständigt liv (ESL)*. Det är en socialpedagogisk metodik för personer med allvarliga psykiatriska tillstånd, med eller utan missbruk. Syftet är att stötta personer att få ökade kunskaper om sin sjukdom och sina psykiska funktionsnedsättningar, samt färdigheter inom olika livsområden för att bättre kunna hantera de svårigheter som sjukdomen medför. Under året har arbetet med stärkta arbetssätt för att samordna insatser för målgruppen med omfattande psykisk ohälsa inklusive skadligt bruk eller beroende fortsatt. Förvaltningen har ingått i stadens pilotarbete för att implementera *Processkarta för samordnad planering för personer med komplex problematik* tillsammans med regionens parter, socialförvaltningen och några andra av stadens stadsdelsförvaltningar. Socialförvaltningen har påbörjat en utvärdering av arbetssätten i processkartan under oktober.

Resultat avvaktas inför planering av fortsatt arbete under 2025.

Antalet remisser till Öppenvården Sydost har fortsatt att öka under året. Totalt har förvaltningen remitterat 43 brukare, varav 65,1 procent har startat i någon form av behandling. Nio personer har fullföljt behandling, vilket är en ökning med 55,8 procent jämfört med 2023. Åtta har en pågående behandling och 9 har avbrutit.

Arbetet att bistå dem som önskar lämna en kriminell livsstil fortsätter inom SIG och genom fortsatt engagemang i Trefas. Utöver det riktade arbetet inom Trefas har flera personer sökt och fått hjälp via socialtjänsten och några har via polis och avhopparsamordnare lotsats till socialtjänsten. Orosanmälningar som rör kriminalitet gällande minderåriga från polis har varit lägre än förvaltningen antagit utifrån den utveckling och lägesbild som fanns inför året med unga som dragits in i kriminalitet. Polis är fortsatt den överlägset vanligaste anmälaren till socialtjänsten.

Tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning

För att öka delaktigheten för barn med funktionsnedsättning har förvaltningen under året arbetat med att samtliga barn inför besök ska få förberedande brev samt att ge återkoppling på ett begripligt sätt efter beslut är fattat.

Enligt stadens *Program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2024-2029* har förvaltningen fortsatt att prioritera brukarnas delaktighet genom fysiska möten, systematisk uppföljning samt genom att informera de som bor i bostad med särskild service enligt LSS om deras rätt till kostnadsfria friskvårdskort i stadens simhallar. Det har under året tillkommit en del friskvårdskort för brukarna som bor i bostad med särskild service. Med utgångspunkt i programmet och resultaten från föregående års brukarundersökningar rörande känsla av trygghet och diskriminering hölls samverkansmöte med gruppbestäderna LSS i egen regi under våren. Det finns en hög medvetenhet om att trygghet och känsla av diskriminering är centrala områden att prioritera vid utvecklingen av arbetsmetoder och vid uppföljningsmöten.

Under verksamhetsåret har all personal vid nämndens gruppbestäder genomgått en utbildning i det pedagogiska ramverket. Ramverket är en grundutbildning med syfte att ge medarbetare en gemensam pedagogisk arbetsgrund. Utbildningen har bidragit till att personalen fått en fördjupad förståelse för olika funktionsnedsättningar samt för metoder som kartläggning, tydliggörande pedagogik och lågaffektivt bemötande. Verksamheterna har utifrån utbildningen infört ett mer omfattande bildstöd och uppdaterat sina bemötandeplaner. Varje verksamhet har även en ambassadör som handleder kollegor i det pedagogiska ramverket och som deltar i nätverksträffar med andra ambassadörer.

Arbetet med rådet för funktionshinderfrågor som stadsdelsnämnden har tillsammans med Enskede-Årsta-Vantör och Farsta har löpt på enligt plan. Tillsammans med rådet har nämnderna arbetat fram flera olika aktiviteter och indikatorer till verksamhetsplan för 2025. Under året har rådet också tillsammans med nämnderna kunnat följa utfallet av den aktivitet som formulerades till verksamhetsplan för 2024. Vid utvärdering av årets arbetssätt framkom att rådet är nöjda med de nuvarande arbetssätten men önskar att en tjänsteperson från varje

förvaltning deltar vid varje sammanträde. Vidare önskar rådet också få möjlighet att träffa nämndernas presidium en gång varje år.

Verksamhetsuppföljningar har under året genomförts inom nämndens gruppbestäder LSS i egen regi. Verksamhetsuppföljningarna har sammantaget visat att verksamheterna bedriver ett ändamålsenligt arbete för målgruppen de möter. Lokalerna är utformade att möta de som bor där och verksamheterna arbetar aktivt för de boendes delaktighet både inom gruppbestaden och ute i samhället. Det systematiska kvalitetsarbetet på övergripande nivå behöver utvecklas ytterligare. En av verksamheternas utvecklingsarbete bedöms behöva ett mer utförligt arbete vilket kommer att följas upp under första kvartalet 2025.

Tre verksamhetsuppföljningar har genomförts inom gruppbestäder LSS som drivs på entreprenad. Verksamhetsuppföljningarna har sammantaget visat att verksamheterna bedriver ett ändamålsenligt arbete för den målgruppen de möter. Visst utvecklingsbehov vad gäller verksamheternas synpunkts- och klagomålshantering identifieras vid samtliga verksamhetsuppföljningar, där framför allt systematiken behöver ses över och utvecklas.

Verksamhetsövergång i egen regi

Under året återtog verksamheterna träfflokalen Lejdaren och stödboendet Fallskärmen i egen regi. Lejdaren erbjuder både öppna och biståndsbedömda aktiviteter. Fallskärmen är ett stödboende där boendestödare hjälper de boende att nå ett självständigt liv. Båda verksamheterna riktar sig till personer med psykisk funktionsnedsättning.

Stöd och skydd vid våldsutsatthet

Våldsutsatthet hos barn, unga och vuxna ska uppmärksammas i kontakt med förvaltningens socialtjänst. Systematisk screening av våld genomförs vid en första kontakt för att upptäcka och kunna lotsa vidare till adekvat stöd. Våld har upptäckts genom screening i högre grad jämfört med föregående år och flera våldsutsatta är motiverade till kontakt med utredare och behandlare. Trots ökningen befaras en underrapportering, särskilt inom området funktionsnedsättning och missbruk/beroende. Bildstöd används för att på ett mer anpassat sätt kunna ställa frågor om våld till personer med intellektuell funktionsnedsättning.

Resultat från förvaltningens medverkan i SAVE-studien 2023 har processats under året. SAVE är en studie om barn inom barn- och ungdomsvården som utretts efter misstanke om våldsutsatthet. Arbetet med att bedöma risk, exempelvis för fortsatt utsatthet, har utvecklats för att säkerställa systematik, jämlik utredningsprocess och dokumentation. Medarbetare har under året fått fortsatt handledning i metodstödet iRisk via Marie Cederschiölds högskola.

Medarbetare har också genomgått utbildning via länsstyrelsen om att synliggöra och upptäcka barn med funktionsnedsättningars särskilda utsatthet för våld. Initiala arbetssätt har tagits fram men det bedöms vara ett fortsatt utvecklingsområde för 2025.

Relationsvårdsteamet (RVT) arbetar med att få kontakt med personer som utövar våld i nära relation för att kunna erbjuda fler en behandlingskontakt i syfte att våldet ska upphöra. RVT har under året varit i kontakt med åtta våldsutövande personer som ansökt om stöd. Av dessa har enbart två fullföljt insatsen. Fortsatt arbete för att stärka den interna samverkan och metodutveckling behövs för att vidmakthålla motivation genom både utredning och insats.

Under året har äldreomsorgen fokuserat på att öka medvetenheten om våldsutsatta äldre. Enligt rutin ska frågor om våld ställas vid alla nyprövningar där det bedöms möjligt. Vid upptäckt av våld följer biståndshandläggarna en fastställd rutin för hantering av situationen. Nya arbetsätt för att bättre nå ut till våldsutsatta äldre med nedsatt kognition eller demensdiagnos har prövats under året.

Omställning till ny socialtjänstlag

Socialnämnden och äldrenämnden har med utgångspunkt i förslaget till en ny socialtjänstlag startat upp projektet *Framtidens socialtjänst – Omställning till en långsiktigt hållbar socialtjänst*. Projektplanen beskriver genom målbilder hur socialtjänsten ska se ut för att nå lagens intentioner om en socialtjänst som är lättillgänglig, förebyggande, individanpassad och kunskapsbaserad. Projektplanen sträcker sig fram till och med 2028, den period regeringen aviserat statliga medel till kommunerna för omställningsarbetet.

Under det gångna året har förvaltningen bidragit till projektets arbete gällande insatser utan individuell behovsprövning och modell för första linjens socialtjänst, utveckling av en kunskapsbaserad socialtjänst samt en effektiv förändringsledning.

För att säkerställa en bred förankring och delaktighet bland förvaltningens medarbetare har lokala workshops arrangerats inom flera verksamhetsområden och olika presentationer har hållits. Dessa har lyft specifika intressen och behov som identifierats lokalt, och har gett medarbetare som inte deltagit i de större stadsövergripande forumen en möjlighet att bidra med sina perspektiv.

Som en del av förberedelserna har en omfattande inventering av befintliga insatser genomförts, både de som kräver behovsprövning och de som inte gör det. Därtill ingår förvaltningen i det delprojekt som specifikt hanterar insatser utan behovsprövning.

Förvaltningen deltar tillsammans med övriga staden i forskningsstudien Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning (NUSO). Under året har tre delstudier genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som åter blir föremål för anmälan/ansökan efter avslutad utredning	24,5 %	28,3 %	19,7 %	23,2 %	24 %	24 %	VB 2024
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				80 %	90 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys							
Frågan om upplevelse av diskriminering har fallit bort från årets brukarundersökning för insatserna grupp- och serviceboende samt daglig verksamhet (LSS), varför inget resultat finns att redovisa.							
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	90 %	100 %	67 %	90 %	90 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys							
Trots att periodens utfall visar att årsmålet för indikatorn är uppnådd uppmärksammas tydliga skillnader mellan könen.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Svarsfrekvensen är endast 48 procent, och bara 3 kvinnor har svarat på enkäten. Med tanke på det begränsade underlaget är det svårt att dra några slutsatser baserat på kön.							
   Andel brukare som är nöjd med sin insats - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	87 %	88 %	86 %	88 %	80 %	80 %	2024
   Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	91 %	89 %	91 %	92 %	96 %	90 %	2024
Analys Årsmålet för indikatorn är högt satt och nås inte riktigt. Utfallet om 91 procent som anser att de blir väl bemötta av förvaltningens personal får anses som ett gott resultat då det når kommunfullmäktiges årsmål. Resultatet för män har minskat från föregående år medan resultatet för kvinnor har ökat. För att fler brukare ska uppleva att de blir väl bemötta fortsätter verksamheterna arbeta med att lägga särskilt fokus på bemötandefrågor vid utredning och uppföljning av insatserna, både inom beställande funktioner liksom utförare av insats.							
   Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	82 %	84 %	80 %	76 %	84 %	79 %	2024
Analys Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning har ökat med sex procentenheter sedan förra året men når inte riktigt årsmålet. Resultatet skiljer sig inte nämnvärt över staden med undantag för ett par stadsdelar som har ett högre resultat. För att fler personer med funktionsnedsättning ska uppleva att mer fokus läggs på deras önskemål och möjligheter att påverka insatsernas utformning fortsätter förvaltningen stärka individuppföljningar tillsammans med brukare och utförarverksamheter.							
   Andel personer som själva upplever att de får en förbättrad situation av insatserna de fått från socialtjänsten (vuxna missbruk, socialpsykiatri, våld i nära relation)	78,05 %	72 %	87,5 %		85 %	85 %	2024
Analys Indikatorns totala utfall är en sammanvägning av utfallet inom tre verksamhetsområden; vuxen missbruk, socialpsykiatri och våld i nära relation. Förvaltningen når inte årsmålet på 85 procent. Totalt har 41 personer svarat på enkäten, 25 män och 16 kvinnor. 32 av dessa uppger att deras situation har förbättrats av de insatser de får från socialtjänsten, 20 procent svarade att situationen är oförändrad och 2 procent att situationen försämrats. Utfallet visar på tydliga skillnader mellan könen, där resultatet för kvinnor ligger över årsmålet (87,5 procent) medan resultatet för män ligger under årsmålet (72 procent). Svarsfrekvensen har inom verksamhetsområdena vuxen missbruk och socialpsykiatri ökat från föregående år medan utfall från verksamhetsområdet våld i nära relation saknas. Även om svarsfrekvensen har ökat inom två av verksamhetsområdena bedöms antalet svar för lågt för att kunna dra några större slutsatser av resultatet. Undersökningen genomförs genom att handläggare inom respektive verksamhetsområde under april och maj månad träffar sin klient fysiskt vid individuppföljning och ställer frågan om upplevd situation utifrån insatserna. En analys är att upplevelsen av den egna situationen kan vara mångfacetterad och att flera faktorer kan spela in och påverka respondenten, både generellt och vid det specifika svarstillfället.							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan	56	69,23 %	46,67 %	69,23	85 %	75 %	VB 2024
Analys Utfallet gällande andel placerade barn som når målen i svenska/svenska som andraspråk, matematik, och engelska i grundskolan är lägre än tidigare år. Årsmålet på 85 procent uppnås inte. Analys av utfallet visar att skolresultaten för barn placerade i familjehem är relativt oförändrad. Under verksamhetsåret har flera HVB placeringar genomförts med barn och unga som redan innan placeringen har haft utmaningar i skolan. I och med att placeringarna varit relativt nya har skolgången inte stabiliserats, detta i kombination med tidigare utmaningar i skolan gör det svårt att uppnå märkbara skillnader i skolresultaten på kort tid. För att möta behoven fortsätter förvaltningen att utveckla arbetet med att tillhandahålla kontaktpersoner som studiestöd för barn i behov av stöd för att nå kunskapsmålen. Av de barn som hittills fått studiestödet uppvisas positiva resultat, varför det är något som förvaltningen kommer fortsätta implementera kommande år. Jämställdhetsanalysen visar att pojkar når målen i högre grad än flickor. Detta stämmer överens med forskning gällande placerade barn. 9 av 13 pojkar respektive 7 av 15 flickor når målen. Det finns en tendens att flickor i högre utsträckning rapporteras lida av psykisk ohälsa som depression och ångest, vilket påverkar skolprestationen. Det är viktigt att också notera att underlaget är litet och att detta gör det svårt att göra en djupare analys av skillnaderna mellan könen.							
  Andel utredningar av barn och unga där barnet varit delaktigt och fått återkoppling	79,54	80 %	78,83 %	72,67	75 %	Tas fram av nämnd	VB 2024
  Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89 %	92 %	88 %	76 %	90 %	Tas fram av nämnd	2024
Analys Förvaltningen har höjt sin svarsfrekvens och resultatet har ökat med 13 procentenheter från föregående år men förvaltningen når ännu inte riktigt årsmålet om 90 procent. Utfallet för både kvinnor och män som upplever trygghet har ökat från föregående år, där resultatet för män ligger över årsmålet medan utfallet för kvinnor ligger två procentenheter under årsmålet. Förvaltningen har under året arbetat med riktade insatser för att öka upplevelsen av trygghet, i form av att systematiskt kartlägga behovet av trygghetsskapande insatser både på individ- och gruppnivå. Insatserna bedöms ha gett goda resultat och kommer att fortsätta genomföras även under 2025.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden och äldre- och barnnämnden ska stödja stadsdelsnämnderna att i dialog med regionen implementera gemensamma system för genomförande och uppföljning av SIP	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Socialnämnden rapporterar aktiviteten som försenad/avvikelse och beskriver att det gemensamma systemen i staden i dagsläget har tillsammans med regionen där möjlighet finns att registrera och följa antal SIP är Lifecare SP. Stadens implementering är beroende av att det fattas ett gemensamt beslut i länet om att Lifecare SP ska användas för att genomföra SIP utanför utskrivningsprocessen. Socialnämnden följer och deltar i det arbete som pågår på länsnivå. Socialnämnden samarbetar med äldre- och barnnämnden, stadsdelsförvaltningarna och SLK med att ta fram ett stödmaterial till verksamheterna samt riktad information till den enskilde för att förenkla och öka användandet av säkra digitala möten vid SIP. Stadsdelsnämnden inväntar mer information från socialnämnden och äldre- och barnnämnden.			

Nämndmål: Barn och unga har jämlika uppväxtvillkor och trygga vuxna förebilder

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samverkan inom stadsdelsområdet mellan socialtjänst, förskola, skola, fritidsverksamhet samt polis och andra externa aktörer bidrar till att barn och unga växer upp i goda miljöer med jämlika uppväxtvillkor och trygga vuxna. Samverkan sker på både individuell och strukturell nivå och är ett prioriterat område med syfte att tidigt erbjuda stöd och insatser till barn, unga och deras föräldrar. Stödet omfattar bland annat fältassistenter samt råd- och stödsamtal till barn, unga och deras familjer på familjemottagningen.

Förväntat resultat

- Barn och ungdomar i risk för att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt och har fler skyddsfaktorer.
- Barn är delaktiga och stödet för barn och unga samt deras familj är begripliga för dem.
- Förvaltningen bedriver ett trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete i samverkan med interna och externa aktörer på individuell och strukturell nivå.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och att samtliga aktiviteter har genomförts enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen stärker det förebyggande arbetet genom fortsatt utveckling av fältverksamhet, LoSam och föräldrastödjare	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen undersöker möjligheterna inom ramen för SSPF att utveckla modellen på individnivå	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Barn, unga och vuxna har egna resurser att leva självständiga liv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barn, unga och vuxna som behöver socialtjänstens insatser får snabb kontakt med den eller de kompetenser som behövs för att utreda hjälpbehov och rätten till insats. Barn, unga och vuxna är delaktiga i utredningen och i planeringen av insatsernas genomförande. Barns rätt till information och delaktighet ska säkerställas genom användande av exempelvis stafettpinnen, specifika bedömningsinstrument, SIP och framtagna rutiner. De insatser som beviljas ska vara uppföljningsbara och individuellt anpassade samt formulerade tillsammans med familjen eller den enskilde. Arbetet med familjehemsplacerade barn ska fortsätta att utvecklas och kontakten med familjehemmen stärkas.

Vuxna personer med skadligt bruk och beroende får sina stödbehov tillgodosedda. Utvecklingsarbete tillsammans med andra aktörer gällande personer med omfattade psykiatrisk ohälsa inklusive skadligt bruk och beroende fortgår. Insatser från socialtjänsten är en del i en sammanhållen vårdkedja och ska i hög grad inriktas på att motverka hemlöshet, minska skadeverkningar och utgöra en grund för en rehabilitering i nära samverkan med andra

huvudmän.

Nämndens alla verksamheter arbetar utifrån stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Samtliga medarbetare ska ha grundkompetens om olika typer av funktionsnedsättningar och erbjudas fördjupad kunskap. Verksamheterna arbetar för att förbättra hälsan hos brukarna genom olika typer av hälsofrämjande aktiviteter.

Nämndens gruppbestäder LSS säkerställer att personer med funktionsnedsättning är delaktiga i samhället. Brukare i gruppbestäderna ska känna sig trygga, säkra och uppleva en hög grad av självbestämmande. Medarbetare som arbetar med att ge stöd och service har rätt utbildning och bemöter brukarna på ett professionellt och värdigt sätt. Arbetet med välfärdsteknik utvecklas, digitala lösningar som bidrar till att förbättra gruppbestäderna används där så är möjligt. Förvaltningen bidrar till likställighet inom staden genom fortsatt arbete med antagen färdplan för enhetlig yrkestitulatur inom stadens LSS-verksamheter.

Förväntat resultat

- Individer och familjer med stödbehov får rättssäkra och samordnade bedömningar och insatser
- Barn och unga känner till sina rättigheter, är delaktiga i kontakten med socialtjänsten och får information anpassad efter sin ålder och mognad.
- Brukarnas hjälpbehov utforskas, utreds och följs upp med bedömningsinstrument och standardiserade metoder.
- Personer som vill lämna kriminalitet får snabbt individuella anpassade stödsatser som möter deras aktuella motivation
- Ett tydligt återhämtningsperspektiv finns i bedömning av stödbehov för personer med psykisk funktionsnedsättning
- Vuxna får förbättrad hälsa och meningsfull fritid genom förstärkta och individuellt anpassade insatser
- Anhöriga till närstående/föräldrar uppmärksammas och får stöd för egen del
- Brukare i gruppbestäder LSS deltar i hälsofrämjande aktiviteter
- Brukare i gruppbestäder LSS upplever trygghet i sitt boende

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och att samtliga aktiviteter har genomförts enligt plan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal avslutade ärenden inom sociala insatsgruppen som har en stabil social tillvaro efter avslutad insats	14			9	9		2024

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Följa arbetet med införandet av digital fixartjänst för personer under 65 år i syfte att bidra med att information om tjänsten når ut till målgruppen	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Förvaltningen driver Intensifierad utredning i hemmiljö enligt projektplan och med stöd av socialförvaltningen	2022-01-01	2024-12-31	
✓	I samverkan med Enskede-Årsta-Vantörs och Farstas stadsdelsförvaltningar utveckla anhörigstödet för anhöriga till personer med en kriminell livsstil, koppling till våldsbejakande extremism, samt till personer som drabbats av skjutningar och dödligt våld vid öppenvård sydost.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Medarbetare inom nämndens gruppboheter LSS egen regi arbetar aktivt med stadens program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Skarpnäcks, Enskede-Årsta-Vantörs och Farstas stadsdelsförvaltningar ska i samråd med rådet för funktionshinderfrågor undersöka behov och planera för genomförande av en gemensam insiktsutbildning.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Socialtjänsten vidareutvecklar den interna samverkan i syfte att fler personer med omfattade psykiatrisk ohälsa inklusive skadligt bruk och beroende ska få möjlighet att leva ett självständigt liv.	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Socialtjänstens verksamheter vidareutvecklar arbetet med ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete fokuserat på egenkontrollarbetet	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Utveckla familjeorienterat boendestöd	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Barn, unga och vuxna som lever i våldsutsatthet får skydd och stöd

● Uppfylles helt

Beskrivning

Alla verksamheter inom förvaltningen arbetar för att upptäcka våld. Alla berörda medarbetare har kunskaper om relationsvåld, hedersrelaterat våld och förtryck och sexuellt våld oberoende relation. Vid upptäckt förmedlas kontakt till förvaltningens relationsvåldsteam.

Förvaltningen säkerställer att barn kommer till tals och att deras åsikter, behov och rädslor utgör underlag vid bedömningar och i planering och utformning av insatser. Inför beslut i våldsutredningar görs alltid en barnkonsekvensanalys. Förvaltningen arbetar familjeorienterat för att säkerställa att individuellt utformade insatser ges samtidigt till berörda familjemedlemmar i hushåll där våld förekommer. I det tidiga våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga sker samverkan mellan förskola, öppna verksamheter och socialtjänsten.

Äldreomsorgens verksamheter ser över arbetssätt för att upptäcka och motverka försummelse av äldre omsorgstagare.

Förväntat resultat

- Medarbetare har kunskaper om relationsvåld, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuellt våld oberoende relation för att kunna agera och uppmärksamma våldsutsatta barn, vuxna eller äldre
- Medarbetare arbetar uppsökande för att upptäcka fler våldsutsatta med fokus på särskilt sårbara
- Personer utsatta för våld får stöd och skydd
- Personer som utövar våld får insatser för att upphöra att använda våld
- Förvaltningen har arbetsprocesser som är anpassade för särskilt sårbara grupper
- Inför att beslut fattas ska konsekvenser för barnet alltid bedömas, utifrån en samlad kompetens från barn – och vuxenhandläggare.
- Medarbetare i förskolan och de öppna verksamheterna för barn och unga har grundläggande kunskaper för att arbeta våldsförebyggande.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundar sig på att förväntade resultat nås trots att aktiviteten inte genomförts som planerat. Förvaltningen har genomfört andra satsningar och prioriteringar för att öka kompetensen inom förvaltningens socialtjänst om våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck än vad som angivits i aktiviteten.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningens socialtjänst genomför en kompetenssatsning i form av en föreläsningsserie utifrån Stockholms stads program mot våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck	2024-01-01	2024-12-31	
Analys <p>Avdelningen har under året fokuserat på att utveckla enheternas arbete inom användandet av iRisK, introduktion för nyanställda inom relationsvåldsteamet samt arbetssätt för att upptäcka våld inom socialtjänstens alla verksamheter. Utöver det har utökade föreläsningar getts till medarbetare kring ny socialtjänstlag och förvaltningens fortsatta arbete utifrån SAVE-studien. Planeringsarbetet för aktiviteten har utöver det påverkats av det arbete som under året pågår med ny chefsstruktur.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.4 Stockholm ska vara en bra stad att åldras i - med god omsorg och stor trygghet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppfylls. Bedömningen grundas på att majoriteten av indikatorerna uppfylls helt, och att samtliga aktiviteter har genomförts. Underliggande nämndmål uppnås helt.

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar med en åldrande befolkning och färre yrkesverksamma. För att möta både dagens och framtidens behov har förvaltningen under året utvecklat kompetensen ytterligare inom olika delar av äldreomsorgen. Målet har varit att säkerställa en omsorg av hög kvalitet och att skapa ett hållbart arbetsliv. Satsningen har fokuserat på att stärka medarbetarnas kompetens, förbättra arbetsmiljön och främja ett närvarande ledarskap. Utbildningar har genomförts inom områden som palliativ vård, psykisk

ohälsa, fallprevention, mat och måltider, social dokumentation och förebyggande av försummelse. Utöver detta har en språkutbildning i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen genomförts, där personal från utförarverksamheter har deltagit. Nämndens vård- och omsorgsboende har under året utbildat två språkombud för att kunna hjälpa kollegor i vardaglig språkanvändning. Dessa insatser har haft en positiv effekt och bidragit till högre kvalitet inom verksamheterna.

Behovsbilden för de äldre som ansöker om insatser har blivit mer komplex, bland annat med ett ökat behov av stöd relaterat till hemlöshet, missbruk, social utsatthet, psykisk ohälsa och riskbeteenden. Förvaltningens äldrelots arbetar förebyggande och uppsökande med äldre personer som riskerar vräkning eller lever i ofrivillig hemlöshet. Äldrelotsen samverkar även med andra aktörer, såsom socialpsykiatri, missbruksenheten och regionen, för att hantera behov som ligger utanför äldreomsorgens ansvarsområde.

Under året har förvaltningen stärkt insatsen *Tryggt mottagande i hemmet* genom att utvidga målgruppen. Insatsen erbjuds nu inte bara som stöd vid hemgång efter sjukhusvistelse, utan även för mer komplexa behov. Det kan handla om äldre som står inför vräkningshot eller annan social utsatthet. Vidare har *Tryggt mottagande i hemmet* stärkts genom att insatsen erbjuds även under helger.

Äldreomsorgens arbete för en god och nära vård och omsorg har fortsatt att utvecklas under året. Förvaltningen har tillsammans med Farsta stadsdelsförvaltning rekryterat en projektledare för det fortsatta arbetet. Nämndens vård- och omsorgsboende är Silviahemscertifierat, vilket innebär att samtliga medarbetare har genomgått utbildning i demensvård för att säkerställa bästa möjliga livskvalitet för äldre med demenssjukdom. Under året har boendet tillsatt en utvecklingsledare för att löpande utveckla verksamheten utifrån bästa tillgängliga kunskap. Boendet har också en hälso- och sjukvårdssamordnare, vars roll är att stärka strukturen för hälso- och sjukvårdsarbetet, samt att främja fler uppföljningar av kvalitetsregister och egenkontroller. Förvaltningen har haft regelbundna samverkansmöten med primärvården och geriatriken för att kunna erbjuda äldre en sammanhållen vårdkedja.

Nämndens hemtjänst i egen regi har under året ökat antalet aktuella och godkända genomförandeplaner ytterligare samtidigt som kvaliteten har förbättrats. Under året har arbetet med ramtid fortgått. Ramtid syftar till att ge äldre ökat inflytande över tidpunkten och utförandet av beviljade insatser inom hemtjänsten, samtidigt som det bidrar till en förbättrad arbetsmiljö för personalen. Samverkan sker kontinuerligt mellan biståndshandläggare och hemtjänstpersonal kring rambeställning och planering av insatser.

Verksamhetsuppföljningar enligt äldreförvaltningens uppföljningsmodell har genomförts hos nämndens två hemtjänstutförare. Båda enheterna har bedömts ha de förutsättningar som krävs för att bedriva en god och säker verksamhet. Utvecklingsbehov har identifierats kring arbets sättet för uppföljning av egenkontroller, social dokumentation samt arbetet med riskanalyser, vilket verksamheterna arbetar vidare med. Resultat för uppföljning av externa utförare återfinns under rubriken systematiskt kvalitetsarbete samt bilaga 3:2.

Äldrevänlig stad

Förvaltningen arbetar utifrån stadens *Handlingsplan för en äldrevänlig stad*. Nämndens

pensionärsråd informeras om och är delaktiga i aktuella processer. Pensionärsrådets delaktighet är en värdefull resurs i äldreomsorgens utvecklingsarbete. Representanter från rådet har under året deltagit i två av förvaltningens trygghetsvandringar inom stadsdelsområdet.

Förvaltningens miljösamordnare har under året blivit inbjuden till PRO Skarpnäck samt PRO Bagarmossen för att hålla presentationer om förvaltningens miljö- och klimatarbete i verksamheterna samt i stadsmiljön. Träffarna har även berört vardagliga miljö- och klimatfrågor som hur källsortering sker korrekt och vilka instanser i stadens organisation invånare kan vända sig till gällande olika frågor relaterat till avfall eller snöröjning. Träffarna har varit uppskattade av föreningarna.

Vidare arbetar förvaltningen kontinuerligt med att förbättra tillgängligheten till och i parker, grönområden och naturreservat. Funktionshinderperspektivet och principen om universell utformning är viktiga utgångspunkter. I samband med parkupprustningar planeras bland annat där det är möjligt alltid en lugnare del i parken och tillgängliga sittmöbler. För att skapa säkra och inkluderande grönområden asfalteras parkvägar enligt plan varje år i syfte att öka tillgängligheten. Beskränning av buskage och slyröjning invid parkvägar utförs året om för att öka framkomligheten och tryggheten i stadsdelsområdet. Intern samverkan bland annat mellan stadsmiljöenheten och kommunikatör pågår i syfte att stärka arbetet.

Det förebyggande arbetet med att motverka ofrivillig ensamhet och bryta social isolering fortgår. Hälsosamtal erbjuds äldre inom stadsdelsområdet som inte redan har kontakt med äldreomsorgen i syfte att nå personer som lever i ofrivillig ensamhet. I samband med hälsosamtalen ges information om mötesplatser, aktiviteter samt olika sorters stöd och hjälp som finns att tillgå. Samverkan har utökats både internt med Skarpnäcks kulturhus samt externt med kyrkor i stadsdelsområdet med målet att nå fler äldre. Förvaltningen har på sociala plattformar spridit information om hur bedrägerier riktade mot äldre kan förebyggas.

I handlingsplanen lyfts jämställdhetsperspektivet fram som centralt för stadens möjlighet att vara äldrevänlig. Förvaltningen arbetar för att kvinnor och män får vård- och omsorg på lika villkor. Äldreomsorgens verksamheter arbetar med jämställdhetsperspektiv genom att analysera vilka effekter förslag eller aktiviteter får för kvinnor respektive män. Bland annat har intresset för olika aktiviteter inom äldreomsorgens öppna verksamheter följts upp med hjälp av könsuppdelad statistik. Som ett led i att motverka diskriminering i form av ålderism välkomnar förvaltningen alla arbetssökande oavsett ålder vid rekrytering.

En kartläggning genomförd 2023 av Socialstyrelsen visar att många äldre hbtqi-personer känner oro inför framtida behov av äldreomsorg. Det handlar bland annat om osäkerhet kring hur de kommer bli bemötta av personal inom hemtjänst och särskilt boende. Äldreomsorgens ledningsgrupp har under året hbtqi-certifierats för att öka kunskapen om målgruppens rättigheter. Inom ramen för certifieringen har en handlingsplan tagits fram för hur arbetet ska fortgå. Beställarenheten för äldre och förvaltningens förebyggande verksamhet för äldre är sedan tidigare hbtqi-diplomerade vilket bidrar till möten och samtal med äldre fria från stereotypa föreställningar om exempelvis kön, könsidentitet och sexuell läggning.

Redovisning av brukarundersökning om särskilt boende och hemtjänst

Socialstyrelsens brukarundersökning är en årlig rikstäckande enkätundersökning som undersöker äldres uppfattning om kvaliteten på äldreboenden och inom hemtjänsten. Respondenterna är personer som är 65 år eller äldre med beslut om särskilt boende eller hemtjänstinsatser.

I brukarundersökningen 2024 har det på riksnivå urskilts att kön och ålder har ett visst samband med hur respondenterna har svarat, liksom vem som har besvarat frågeformuläret. Män tenderar att svara mer positivt än kvinnor och yngre tenderar att svara mer kritiska än äldre. Frågorna besvaras generellt mer positivt när den äldre personen svarar själv jämfört med när personen svarar tillsammans med någon eller när någon annan svarat åt den äldre personen.

Svarsfrekvensen på riksnivå är 44 procent gällande särskilt boende och 55 procent gällande hemtjänst i ordinärt boende. Även inom Skarpnäcks stadsdelsområde är antalet svar få, resultaten bör därför tolkas med viss försiktighet. Resultaten avser svar från personer med biståndsbeslut från Skarpnäcks stadsdelsnämnd. Regiformerna som inkluderas i resultaten är egen regi och privat regi. En övervägande majoritet av de svarande inom Skarpnäcks stadsdelsområde är kvinnor.

Resultat särskilt boende

Totalt 69 personer inom stadsdelsområdet besvarade frågor om särskilt boende, vilket motsvarar 39 procent av de tillfrågade. Av dessa uppgav 95 procent att de är nöjda med sitt äldreboende. Detta innebär en ökning med 12 procentenheter jämfört med 2023 och är bättre än genomsnittet för både riket och staden. Inom frågeområdet "boendemiljö" har samtliga frågor fått förbättrade resultat jämfört med föregående år. Även inom "mat- och måltidsmiljö" har resultaten ökat något. På frågan om möjligheterna att vistas utomhus har resultaten förbättrats jämfört med 2023 och ligger nu över snittet för både riket och staden.

Frågor med lägst andelen positiva svar är ifall personalen brukar meddela omsorgstagaren om tillfälliga förändringar samt om de äldre vet var de ska vända sig med synpunkter och klagomål på äldreboendet. Resultaten gällande synpunkter och klagomål har förbättrats jämfört med förra året.

Inom det nya frågeområdet "språk och kompetens" tycker 80 procent av de svarande att hemtjänstpersonalen pratar och förstår svenska tillräckligt bra för att den äldre och personalen ska förstå varandra. Resultatet är i linje med rikets och stadens snitt. 88 procent tycker att personalen har den kunskap och kompetens som behövs för sitt arbete vilket är högre än rikets och stadens snitt (82 procent).

För nämndens vård- och omsorgsboende i egen regi är den sammantagna nöjdheten högre än genomsnittet för både riket (79 procent) och stadens (81 procent). Andelen svaranden var mellan 20-40 procent.

Resultat hemtjänst

Det var totalt 331 personer i ordinärt boende som besvarade frågor om hemtjänst inom stadsdelsområdet, vilket är 54 procent av de tillfrågade. 83 procent av dessa är sammantaget

nöjda med sin hemtjänst, vilket är en nedgång med fyra procentenheter sedan föregående år. Inom frågeområdet ”bemötande och inflytande” finns inga större skillnader vid jämförelse över tid. Inom ”trygghet, förtroende och tillgänglighet” har två av tre frågor fått ett något lägre resultat jämfört med utfallen 2022 och 2023. Det finns däremot inga större skillnader vid jämförelse över tid.

Inom frågeområdet ”hjälpens utförande” har två frågor av fyra fått samma eller förbättrat resultat jämfört med föregående år. På den nya frågan om den äldre brukar träffa sin fasta omsorgskontakt i hemtjänsten svarar endast 28 procent ”ja, ofta”. Frågan har på riksnivå samkörts med bland annat frågan om upplevd trygghet. Resultaten visar att de som ofta träffar sin fasta omsorgskontakt i hög utsträckning känner sig trygga. Inom Skarpnäcks kommunala hemtjänstverksamheter har alla hemtjänstkunder en namngiven fast omsorgskontakt. Personal som är fast omsorgskontakt är legitimerade med den skyddade yrkestiteln undersköterska.

Inom det nya frågeområdet ”språk och kompetens” tycker 84 procent av de svarande att hemtjänstpersonalen pratar och förstår svenska tillräckligt bra för att den äldre ska personalen ska förstå varandra. 88 procent tycker att personalen har den kunskap och kompetens som behövs för sitt arbete.

Sammantagen nöjdhet för Skarpnäcks kommunala hemtjänstverksamheter är 84 procent, vilket är precis under rikets snitt (85 procent) men högre än stadens snitt (82 procent). Andelen svaranden inom hemtjänsten i egen regi var mellan 40-60 procent.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel nöjda omsorgstagare	88 %	91 %	87 %		82 %	82 %	2024
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	87 %	89 %	86 %	83 %	87 %	87 %	2024
   Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	83 %	100 %	80 %	82 %	79 %	79 %	2024
  Andel sjuksköterskor inom särskilda boenden	0,05				0,04	Tas fram av nämnd	2024
   Andel äldre personer som vet vart de ska vända sig för att ansöka om hjälpinsatser	63			61	67 %	67 %	2024

Analys

Resultatet bygger på exploateringskontorets medborgardialog som genomfördes under hösten 2024. Utfallet är en procentenhet lägre än stadens genomsnitt. Totalt har 84 personer inom Skarpnäcks stadsdelsområde svarat på frågan. Samtliga respondenter är 65 år eller äldre och bosatta i området, vilket innebär att underlaget är begränsat i förhållande till det totala antalet äldre i stadsdelsområdet.

Förvaltningen arrangerar regelbundet informationsträffar för personer som kan bli aktuella för biståndsbeslut. I samarbete med lokala pensionärsorganisationer och primärvården sprids information om äldreomsorgen och dess kontaktvägar. Äldreomsorgen arbetar även förebyggande med uppsökande verksamhet för att nå äldre som tidigare inte haft kontakt med

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
förvaltningen.							
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	12,99			12,14	10	Max 10 personer	2024
<p>Analys</p> <p>Förvaltningen samarbetar med flera hemtjänstutförare som varierar i antal kunder och geografiska områden, vilket skapar olika förutsättningar för förbättringsarbetet kring personalkontinuitet. För att förbättra kontinuiteten pågår insatser som effektivisering av planering, införande av flexibla arbetslag med fasta vikarier och områdesindelning med optimerade turer i fokus.</p> <p>Hemtjänsten i egen regi når inte målet och kontinuitet är ett fortsatt prioriterat område. Egen regi har jämfört med 2023 ökat antalet utförda hemtjänsttimmar med motsvarande ca tio årsarbetare men har inte kunnat rekrytera medarbetare med rätt kompetens i samma omfattning som det ökade behovet. Förvaltningen arbetar med att rekrytera fler undersköterskor för tillsvidareanställning, fortsätter att arbeta med ramtid, har delat in verksamheten i mindre geografiska områden samt fortsätter utvecklingsarbetet med fast omsorgskontakt. Analysen visar att även införandet av ramtid, initialt vid omställningen, verkar ha påverkat kontinuiteten negativt.</p>							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna utreda om, och i så fall hur, uppföljningen av äldreboende som är upphandlade inom stadens LOV-avtal, kan överföras från stadsdelsnämnderna till äldrenämnden	2024-01-01	2024-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att införa ramtid fullt ut	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Äldre lever ett tryggt och meningsfullt liv och får stöd, vård och omsorg av god kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämndens verksamheter bidrar till att äldre personer lever ett värdigt liv och känner välbefinnande, trygghet och meningsfullhet. Äldre ska känna sig nöjda och vara delaktiga i planeringen av insatser. Insatser som ges håller hög kvalitet. Nämndens utvecklingsarbete bidrar till stadens arbete med att vara en äldrevänlig stad. Verksamheternas kvalitet säkerställs genom ett strukturerat ledningssystem som bidrar till att rätt prioriteringar görs. Arbetet med ramtid fortgår och utvecklas. Samverkan med hälso- och sjukvården bidrar till en god och nära vård med hög patientsäkerhet. Det förebyggande arbetet systematiseras genom tydligare planering och uppföljning av genomförda insatser. Arbetet präglas av hälsofrämjande arbetssätt med fokus på meningsfullhet för målgruppen. Samverkan kring äldre som lever i eller riskerar hemlöshet stärks, likaså kring äldre som tillhör sårbara grupper. Samhandläggningen kring äldre med komplexa behov och samsjuklighet vidareutvecklas. God medarbetarkontinuitet kännetecknar äldreomsorgens verksamheter och arbetet med ett närvarande ledarskap fortgår. Kompetenshöjande insatser systematiseras och följs upp kontinuerligt för att kunna möta kommande behov inom vård och omsorg. Arbetet med

välståndsteknik utvecklas, digitala lösningar som förbättrar tillvaron för äldre och för personal används där så är möjligt.

Förväntat resultat

- Äldre känner sig delaktiga i utformandet av sina insatser
- Äldre känner sig trygga och nöjda med sina insatser
- Ramtid införs fullt ut i hemtjänsten
- Kontinuiteten inom hemtjänsten ökar
- Fler äldre besöker nämndens aktivitetscenter och mötesplatser

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att sex indikatorer uppnås helt, två uppnås delvis och att en indikator inte uppnås. Samtliga aktiviteter är genomförda och bedöms ha bidragit till en bra äldreomsorg.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel äldre i dagverksamhet som känner sig trygga i dagverksamheten	100 %	100 %	100 %	95 %	95 %		2024
● ♀ Andel äldre i dagverksamhet som är nöjda med sin dagverksamhet	94 %	100 %	91 %	100 %	93 %		2024
● ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de bemöts på ett respektfullt sätt	95 %	82 %	98 %	96 %	95 %		VB 2024
● ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som upplever att måltiderna är trevliga	87 %	83 %	88 %	86 %	85 %		VB 2024
◆ ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som är nöjda med maten	78 %	77 %	78 %	77 %	85 %		VB 2024
Analys							
Utfallet har ökat med en procentenhet från föregående mätning 2023 men når ändå inte årsmålet. Vård- och omsorgsboendet i egen regi har under år 2023 bytt matleverantör vilket resulterat i flera synpunkter och klagomål från de äldre. Under 2025 kommer en ny upphandling av matleverantör genomföras.							
● ♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp så som överenskommit	94 %	97 %	92 %	97 %	90 %		VB 2024
● ♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att de får ett respektfullt bemötande	98 %	100 %	97 %	100 %	97 %		VB 2024
■ ♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att	62 %	62 %	63 %	75 %	80 %		VB 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
det är ungefär samma personer som hjälper dem							
Analys Flera faktorer kan påverka kundernas upplevelse av kontinuitet, bland annat en ökning av antalet kunder vilket inneburit att insatser behövt planeras om, personalförändringar under semestertider och en något högre sjukfrånvaro under hösten. Hemtjänsten i egen regi strävar efter att säkerställa att personer med hemtjänst får sina insatser utförda av samma personal.							
 ♀	Andel äldre som upplever att biståndsbeslutet är anpassat efter behovet	71 %	72 %	70 %	73 %	80 %	2024
Analys Indikatorn avser beslut om hemtjänstinsatser. Resultatet har sjunkit med två procentenheter sedan föregående år. Nöjdheten inom Skarpnäcks stadsdelsområde ligger på 71 procent i jämförelse med stadens totala resultat på 69 procent. Majoriteten av ansökta insatser blir beviljade, därav borde andelen äldre som upplever att biståndsbeslutet är anpassat efter behovet vara högre.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Chefer och stabsfunktioner inom avdelningen för äldreomsorg och utförarverksamhet LSS genomför hbtqi-certifiering	2024-01-01	2024-10-31	
 Fortsatt arbete med att stärka kunskapen om nationella minoriteters rättigheter	2024-01-01	2024-12-31	
 Systematisera det förebyggande arbetet med att minska social isolering och bryta ofrivillig ensamhet	2024-01-01	2024-12-31	
 Utveckla kvalitetsledningssystemet för ökad tillgänglighet i det dagliga arbetet	2024-01-01	2024-12-31	
 Vidareutveckla arbetsmodellen Tryggt mottagande i hemmet	2024-01-01	2024-12-31	
 Vidareutveckla den systematiska kompetensutvecklingen för medarbetare inom utförarverksamheter	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.5 Alla stockholmare ska ha tillgång till ett rikt kultur-, idrotts- och föreningsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och underliggande nämndmål har uppnåtts under året. Stadsdelsnämnden har bidragit till kommunfullmäktiges mål genom att erbjuda meningsfulla aktiviteter och social samvaro för stadsdelsområdets invånare i alla åldrar oavsett kön, bakgrund och funktionsförmåga.

Skarpnäcks kulturhus

Skarpnäcks kulturhus finansieras delvis av hyresintäkter och hyrs ut till invånarna för att möjliggöra eget kulturskapande, lokala projekt och samhällsinitiativ. Under perioden har kulturhuset använts av invånarna och gett dem möjlighet att ta del av professionell scenkonst i form av bland annat teater, cirkus och musik.

Kulturhuset har använts av besökare i alla åldrar och med olika funktionsvariationer för att utöva dans, teater, filminspelning, studioinspelning, musicerande, hantverkande, måleri och textilslöjd. Barn och unga har utövat cirkus, uppträtt inför publik såväl för föräldrar och vänner som offentligt. De aktiviteter som erbjudits i kulturhuset har bidragit till att ge invånarna möjlighet själva skapa och ta del av kultur. Replokalen är efterfrågad av såväl unga som äldre och ger möjlighet till att utveckla det egna musikaliska skapandet.

Kommunresidenset är ett samarbete mellan Region Stockholm och Skarpnäcks kulturhus. Kommunresidens är ett sätt för kulturaktörer att ta plats i en kommun med sin konstnärliga verksamhet. Det är en möjlighet att förankra kultur långsiktigt och sprida den till nya målgrupper. Residenset utgår från metoden communitykultur, där professionella kulturaktörer arbetar med grupper av deltagare. Projektidé Football Dramatics är ett initiativ där kulturens och fotbollens värld ska sammanföras och förhoppningsvis locka nya ungdomar.

Biografverksamheten inom kulturhuset syftar till att vara en del av förvaltningens ordinarie verksamhet, exempelvis som aktivitet för den öppna fritidsverksamheten samt del av lovaktiviteter som erbjuds. Samverkan med aktivitetscenter, seniorverksamhet samt föreningar utvecklas. Ett samarbete med Medioteket skolbio och TEMPO, som är Sveriges största dokumentärfestival har inletts. Inom ramen för samarbetet har en offentlig filmvisning genomförts och den lockade unga vuxna som inte vanligtvis besöker kulturhuset. I samverkan med biblioteket har aktiviteten "furry fandom" arrangerats. Subkulturen innebär att man identifierar sig som exempelvis ett djur och är populär hos barn i mellanstadieålder.

Kultur för seniorer

Så kallade Klassiska seniorträffar är en aktivitet som riktar sig till seniorer med intellektuell funktionsnedsättning och har pågått cirka två gånger i månaden under året. Besökarna har ätit lunch och umgåtts. Vid varje tillfälle har någon form av kulturupplevelse erbjudits som deltagarna har varit med och planerat. Exempel på aktiviteter som erbjudits har varit bio och högläsning. Aktiviteterna har varit uppskattade och även besökare från andra stadsdelsområden har deltagit.

Under året har nämndens förebyggande verksamhet stärkt samarbetet med olika aktörer och erbjudit ett brett utbud av aktiviteter för seniorer. Tillsammans med Eriksdalsbadet arrangerades en aktivitet där seniorer fick möjlighet att prova på simhallens utbud. I samarbete med Kristna skolan har elever regelbundet besökt seniorer för att spela bingo och sjunga. Utöver det har verksamheten, i samarbete med Kultur för äldre och Skarpnäcks kulturhus, arrangerat konserter inom programmet "Ät – så spelar vi."

Förebyggande verksamheten har även erbjudit kurser i hälsa, yoga, qigong, guidad djupmeditation och mindfulness, samt kulturaktiviteter som fritt skapande, kör och sång. Social gemenskap har underlättats genom att verksamheten tillsatt en värd, och seniorer har kunnat delta i flera kulturutflykter samt två uppskattade dagsutflykter under sommaren.

Stöd till ungas egna kulturprojekt

Stöd till ungas egna kulturprojekt har fortsatt och utvecklats inom kulturhuset. Kulturhuset har också nyttjats för andra ungdomsdrivna evenemang som coachats av Kulturskolan respektive fritidsgården. Pågående projekt berör bland annat poesi, film och teater. Verksamheten kan se

synergieffekter där ungdomar börjat hjälpa till med varandras projekt liksom komma med idéer och bidra till den offentliga verksamheten för unga i kulturhuset.

Föreningsbidrag och samverkan

Stadsdelsnämndens stöd till ideella föreningar bidrar till den ideella sektorns förutsättningar att erbjuda aktiviteter och verksamheter av god kvalitet. Förvaltningen har säkerställt att ekonomiska bidrag och tillgång till lokaler inte går till aktörer med odemokratiska värderingar eller som uppmuntrar eller möjliggör våldsbejakande extremism. Under året beslutade nämnden om en extra utlysning av föreningsbidrag med prioritering för föreningar vars verksamhet riktar sig mot barn och ungdomar.

Idéburet offentligt partnerskap (IOP) är en modell för samverkan mellan offentliga och idéburna aktörer som kompletterar föreningsbidrag och upphandling och har som målsättning att lösa en gemensamt identifierad samhällsutmaning. Förvaltningen har fortsatt samverkan med Miljöverkstan inom ramen för IOP under året. Miljöverkstan arbetar särskilt för att nå barn och unga som av kulturella och socioekonomiska skäl inte kommer ut i naturen, samt de som ännu inte intresserat sig för miljö och hållbarhetsfrågor.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och ungdomar som deltar i idrottsaktiviteter på fritiden	86	91 %	82 %	84	84 %	75 %	2024
  Andel barn och ungdomar som deltar i kulturaktiviteter på fritiden	59 %	54 %	62 %	64 %	64 %	56 %	2024
Analys Förvaltningen fortsätter arbeta för att erbjuda barn och unga kulturaktiviteter och möjlighet till en meningsfull fritid efter skolan. Kulturhuset fortsätter exempelvis att utveckla samverkan med Kulturskolan och erbjuda kulturaktiviteter som kan locka fler barn och unga.							
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	81 %	83 %	80 %	77 %	77 %	76 %	2024
  Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter på fritiden	83 %	79 %	87 %	80 %	80 %	77 %	2024
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	66 %	71 %	63 %	63 %	66 %	66 %	2024

Nämndmål: Invånarna tar del av ett mångsidigt kulturutbud som utgår från delaktighet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med civilsamhälle och aktörer inom staden för att erbjuda mångsidig och jämlik kultur. I Skarpnäcks kulturhus erbjuds lokaler och kurser för att möjliggöra eget

kulturskapande och lokalt engagemang. Barn och äldre ges möjlighet till kulturskapande och kulturupplevelser genom mötesplatser, aktiviteter och verksamheter inom förskola och äldreomsorg. Det är prioriterat att nå de målgrupper som vanligtvis inte deltar i stadens kulturutbud. Genom uppföljning av föreningsstöden säkerställs att nämnden stödjer föreningar med demokratiska värderingar.

Förväntat resultat

- Invånare i alla åldrar, oavsett kön, etnisk bakgrund och funktionsförmåga använder Skarpnäcks kulturhus som en mötesplats för kultur och eget skapande.
- Inom förskolan, fritidsgårdar, aktivitetscenter och lokala mötesplatser för äldre ges möjlighet till kulturupplevelser och skapande verksamhet.
- Äldre på vård- och omsorgsboende har kontinuerlig tillgång till kulturupplevelser.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnått under året. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat är uppnått och att aktiviteterna genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ De aktiviteter som erbjuds vid Skarpnäcks kulturhus inkluderar barn och unga med funktionsnedsättningar	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Skarpnäcks kulturhus samverkar med biblioteken och kulturskolan	2024-01-01	2024-12-31	
✓ Skarpnäcks kulturhus tar fram avtal för biografverksamhet	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 2. Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås. Bedömningen grundas på att samtliga verksamhetsområdesmål som är kopplade till inriktningsmålet uppnås helt samt att underliggande nämndmål uppnås helt. Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att följa Stockholms stads miljöprogram med underliggande handlingsplaner.

Bred samverkan med stadsdels- och fackförvaltningar, stadens bolag och stadsledningskontoret effektiviserar förvaltningens miljö- och klimatarbete. Medarbetare inom samtliga verksamhetsområden deltar i genomförandet och måluppfyllelsen utifrån sin roll. Samverkan sker även med det lokala civilsamhället och de lokala näringsidkarna som är viktiga aktörer för att binda samman social och miljömässig hållbarhet.

Förvaltningen har ansökt om och beviljats klimatinvesteringsmedel för minskade utsläpp. Som ett steg i stadens arbete med fossilfritt Stockholm har förvaltningen under flera år genomfört den innovativa åtgärden Fossilfri trädgårdsskötsel som innebär att förvaltningen i dialog med stadsdelsområdets koloni- och fritidsträdgårdsföreningar har installerat

laddstationer för eldrivna handverktyg. Åtgärden bidrar till minskad klimatpåverkan, minskat buller och strävar mot noll-utsläpp. Koldioxidutsläppen från livsmedelskonsumtionen fortsätter att minska både genom ökad andel klimatsmart mat och minskat matsvinn.

Förvaltningen har ansökt om och beviljats centrala medel för biologisk mångfald och klimatanpassningsåtgärder för parker och verksamheter. Åtgärderna innefattar friställning av äldre barr- och lövträd, anläggning av sedumtak, gröna väggar och flertalet faunadepåer samt fortsatt deltagande i forskningsstudien om Stadslandskapets tallar. Klimatanpassning har skett genom att anlägga pergolor, parasoll och dricksvattenfontäner. Demontering av hårdgjord yta har skett och skyfallsåtgärder har utförts i form av förstärkning av diken för att undvika översvämningar vid kraftiga regnfall. De multifunktionella miljö- och klimatåtgärderna som har bidragit till klimatanpassning och biologisk mångfald höjer även den pedagogiska och rekreativa funktionen.

Under året har förvaltningen uppmärksammat den internationella biologiska mångfaldens dag i samverkan med föreningen Miljöverkstan. Under maj månad anordnade även förvaltningen ett studiebesök för miljö- och hälsoskyddsnämnden. Ett flertal platser inom stadsdelsområdet besöktes, bland annat den tillskapade våtmarken med groddammar i Smalängen, Flatens naturreservat.

Förvaltningen driver ett verksamhetsnära och aktivt arbete för att öka utfallet på den ekologiska andelen livsmedel. Där utgör utbildning, analys av inköpsstatistik och månatlig uppföljning en del av metoden.

Under perioden har flertalet åtgärder för att minska kemikaliespridning genomförts. Bland annat har en kartläggning genomförts av fallskyddsytor i förvaltningens parker och vissa förskolor. Kartläggningen mynnade ut i en handlingsplan med åtgärder i form av tvätt och reparation av fallskyddsgummi samt borstning och reparation av konstgräs. Åtgärderna minskar läckaget samt ökar materialens funktion.

Förvaltningen har samverkat med kemikaliecentrum på miljöförvaltningen gällande utredningen om arbetet med BVB (byggvarubedömningen) och arbetet med att säkerställa korrekt användning av stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft. Gällande BVB har en loggbok för registrering av produkter öppnats och implementeras. Utbildning i Chemsoft har genomförts och medarbetare från samtliga av förvaltningens avdelningar deltog. E-utbildningar Vägledning för kemikaliesmart förskola har genomförts med ett brett deltagande.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.1 Stockholm ska bli klimatpositivt – genom minskade utsläpp och ökad koldioxidlagring

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att följa *Stockholms stads miljöprogram 2020-2023* med underliggande handlingsplaner, exempelvis *Klimathandlingsplan 2020-2023*.

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och underliggande nämndmål har uppnåtts. Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att kontinuerligt arbeta med att minska utsläppen och öka kunskapen om miljö- och klimatfrågor hos medarbetare.

Förvaltningen har ansökt om och beviljats klimatinvesteringsmedel för minskade utsläpp som använts till byte av belysning, installation av luftvärmepumpar och laddstation för minskad energianvändning och därmed minskade utsläpp. Samtliga åtgärder är utförda, varav ett i samverkan med Stockholm skolfastigheter AB. Sex adresser har fått helt eller delvis byte till energieffektiv LED-belysning och två adresser med direktverkande el har fått luftvärmepumpar. Den innovativa åtgärden Fossilfri trädgårdsskötsel är ett steg i stadens arbete med fossilfritt Stockholm som ger minskad klimatpåverkan, buller och strävar mot noll-utsläpp. Fossilfri trädgårdsskötsel innebär att förvaltningen i samverkan med stadsdelsområdets koloni- och fritidsträdgårdsföreningar har installerat laddstationer för eldrivna handverktyg. Fyra föreningar visade intresse och samtliga åtgärder är nu helt slutförda då den fjärde och sista är klar.

Samtliga enheter har tilldelats aktiviteter kopplade till energieffektiviserande åtgärder och miljövänlig personalkonsumtion. Som del i det arbetet ingår att enheterna följer *Checklista för energieffektivisering* där förändrat beteende till energikonsumtion samt ökad miljö- och klimatmedvetenhet vid inköp ingår. Förvaltningen har ett fortsatt fokus på arbetssätt i verksamheterna för att integrera miljö- och klimatmedvetenheten samt att öka kompetens och styrning i enheternas ledning. Inom alla förvaltningens avdelningar har e-utbildningen Hållbara kontor slutförts. Köpt energi har för perioden minskat med 6 procent i relation till utfallet för 2023.

Vård- och omsorgsboendet har genomfört workshop med miljöförvaltningens representanter och påbörjat arbetet med stadens vägledning för Hållbar vård och omsorg. Att miljöförvaltningens representanter kommer till förvaltningen är ett inspirerande arbetssätt och god samverkan. Vikten av medveten konsumtion med förändringar i inköpsmönster för bland annat förbrukningsmaterial har påbörjats och är fortsatt prioriterat. Utbyte av vissa engångsmaterial mot flergångsalternativ utreds och i dialog med måltidsleverantören har plastkärl bytts ut mot rostfria kantiner.

Koldioxidutsläppen från livsmedelskonsumtionen fortsätter att minska. Förskolan följer riktlinjerna i måltiddokumentet, med två helt vegetariska dagar/vecka, vilket ger utfallet 1,3 kg co2/kg livsmedel. Inom äldreomsorgen pågår en ny upphandling av måltidsleverans där krav ställs i linje med stadens målsättning och inköpen av övriga livsmedel har utfallet 1,45 kg co2/kg livsmedel.

Matsvinnsmätningar har skett enligt plan på vård och omsorgsboendet och inom förskola. Vård och omsorgsboendet rapporterar ett något högre svinn kopplat till svårigheter med att få korrekt antal portioner med korrekt mängd och för dialog med leverantören om detta. Förskola har generellt ett mycket lågt svinn och arbetar utifrån att yngre barn behöver få möjlighet att vänja sig med nya smaker och en viss mängd svinn är då rimligt. De förskolor som har en bra korrelation mellan antal tillagade portioner och antal ätande har ett mycket lågt svinn.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,35 kg CO2 per kg livsmedel			1,4 kg CO2 per kg livsmedel	1,5 kg CO2 per kg livsmedel	1,6 kg CO2 per kg livsmedel	2024
  Köpt energi i stadens organisation	0,83 GWh			0,88 GWh	1,06 GWh	1 735 GWh	2024

Nämndmål: Nämndens verksamheter är energieffektiva och resurssmarta med en låg klimatpåverkan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Staden har en gemensam koldioxidbudget som anger den maximala mängd koldioxid som kan släppas ut i strävan att begränsa klimatförändringarna. Förvaltningen arbetar aktivt med klimatarbetet, bland genom att minska energianvändningen i linje med Miljöprogrammets etappmål 2.1 Minskade växthusgasutsläpp – högst 105 000 ton CO2e från stadens verksamheter. Där ingår och mäts utsläpp från stadens organisation inom sektorerna uppvärmning, el- och gasanvändning samt transporter vilka redovisas av miljöförvaltningen en gång per år. Revidering av den stadsövergripande klimathandlingsplanen pågår och förvaltningen avser att implementera de nya direktiven under året.

Förvaltningen prioriterar arbetet med ökad energieffektivitet och minskade utsläpp genom riktade insatser. Om ansökningar av klimatinvesteringsmedel erhålls planeras till exempel installation av luftvärmepump i Skarpa By lekpark samt utbyte till LED utifrån 2023 års inventering. Verksamheterna bidrar genom delaktighet där medarbetare arbetar utifrån Checklista för energieffektivisering. Under året sker kunskapshöjande insatser där riktade e-utbildningen genomförs av respektive grupp medarbetare. Detta ska bidra med kunskap om deras roll i arbetet med att nå stadens miljö- och klimatmål.

Arbetet med resurseffektiva kretslopp utifrån EU:s avfallshierarki fortlöper genom att förebygga, återanvända, sortera och återvinna avfall samt använda sig av Stocket återbruk. Vård och omsorgsboendet påbörjar implementeringen av vägledningen för Hållbart vård- och omsorgsboende vilket ska bidra till bland annat minskad användning av engångsmaterial.

Matens klimatavtryck ska begränsas och i större utsträckning vara ekologisk, växtbaserad, lokalproducerad och säsonganpassad i förvaltningens verksamheter samt vid personalkonsumtion som intern representation och catering. Äldreomsorgen och förskolan arbetar aktivt med att minska matens klimatpåverkan. Bland annat genom att på respektive enhet utveckla arbetssätt och metoder samt mäta mängden matsvinn med målet att det ska minska. Arbetet sker med ett stort ägandeskap hos medarbetarna och kommuniceras internt samt externt för att kunna sprida lärande och goda exempel.

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i förvaltningens verksamheter fortsätter minska
- Stadens e-utbildning om Hållbara kontor och Kör säkert och miljövänligt genomförs
- Medvetenheten om användningen av engångsmaterial ökar
- Livsmedel, måltider och personalkonsumtionen är miljövänlig och klimatsmart
- Matsvinnet mäts och nyttjandegraden av matavfallet ökar

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och att samtliga aktiviteter har genomförts enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✔ Arbetet med energieffektiviserande åtgärder intensifieras	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Implementeringen av vägledningen för Hållbart vård- och omsorgsboende påbörjas	2024-01-01	2024-12-31	
✔ Personalkonsumtion vid intern representation och catering är miljövänlig och klimatsmart i enlighet med stadens riktlinjer	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.2 Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar

● Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att följa *Stockholms stads miljöprogram* med underliggande handlingsplaner, såsom *Handlingsplan för klimatanpassning*, *Handlingsplan för biologisk mångfald* samt *Grönare Stockholm - Riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden*.

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och underliggande nämndmål uppnås. Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att utveckla parker, förskolegårdar, naturområden, och naturreservat med fokus på biologisk mångfald och klimatanpassning.

Förvaltningen har ansökt om och fått centrala medel för klimatanpassningsåtgärder för verksamheter och parker. Åtgärderna utgår från förvaltningens värmekartering från 2023. Vid en förskola var fokus på att tillskapa skugga då lite naturligt skugga finns. Där har befintlig pergola över sandlek kompletterats med bambutak samt odlingsbädd med vildvin i söderläge. Istället för solsegel har ett knappt 4x4 meter stort permanent parasoll i metall placerats i anslutning till befintlig vattenlek. Arbetet är utfört i samverkan med Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB). Den andra förskolan har försetts med sedumtak på komplementbyggnader, växtväggar på fasad i söderläge och nya odlingsbäddar har placerats så ett uterum skapas. Befintlig gummiastfalt under en pergola har demonterats och ett grönt undervisningsrum har tillskapats. Fastighetsvärden har beviljat att gården utökas vilket förutom den extra ytan även bidrar med lekbuskage. Åtgärderna har utförts i enlighet med

stadens budget där det är utpekade att förskolegårdar behöver bli bättre, grönnare och klimatanpassade. De multifunktionella miljö- och klimatåtgärderna som bidrar till klimatanpassning och biologisk mångfald höjer även den pedagogiska funktionen.

Förvaltningen har av de medel som erhållits för klimatanpassningsåtgärder gällande parker anlagt en dricksvattenfontän i Brandparken. Vad gäller resterande medel som erhållits för åtgärder i form av pergola och dricksvattenfontän i Tidaholmsparken och pergola i Brandparken stötte förvaltningen på en del utmaningar. Pumphuset tillhörande plaskdammen i Tidaholmsparken är i behov av upprustning under kommande år vilket gör att ett helhetsgrepp behöver tas. Brandparken berörs av ett större arbete för centrumutveckling som pågår och där staden för dialog med berörda aktörer längs Skarpnäcks allé. Även där behöver ett helhetsgrepp tas. Klimatanpassningsåtgärder har ändå gjorts på andra platser under året utöver de särskilda medel som erhållits för detta. I Skarpaby lekpark har både pergola och dricksvattenfontän anlagts inom ramen för den större upprustning som genomförts. Ett stort antal träd, 29 stycken, har planterats och hårdgjord yta har ersätts av grönska för en mer svalkande miljö. Skyfallsåtgärder har utförts på Lammhagsvägen invid Bagarmossenskogen i form av förstärkning av diken för att undvika översvämningar vid kraftiga regnfall.

Stockholms stads *Handlingsplan för biologisk mångfald* konkretiseras genom stadsdelsvisa åtgärdsförslag (SÅF). För att stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i genomförandet av förslagen. Förvaltningen har ansökt om och erhållit centrala medel för biologisk mångfald kopplat till de områden som är del av SÅF samt bostadsnära natur och forskningsstudien Stadslandskapets tallar.

Utifrån SÅF och i syfte att främja den biologiska mångfalden har friställning av äldre barr- och lövträd utförts i Hammarbyhöjden vilket främjar tillväxten och hälsan hos de återstående träden. Då dessa åtgärder utförts har allt material lämnats kvar på platsen, på så sätt har det tillskapats faunadepåer i naturmarken och genom utplaceringen av skyltar ”Död ved lever” bidrar förvaltningen till en ökad kunskap om biologisk mångfald hos allmänheten. Även fågelholkar och insektshotell är utplacerade i området.

Under perioden har en sedum-ört-matta innehållande biokol och flertalet faunadepåer anlagts vid förvaltningshuset i Björkhagen. Den bidrar till att stärka den biologiska mångfalden i bostadsnära natur och kan bidra med klimatanpassning såsom vattenrening, värmeutjämning och andra ekosystemtjänster på allmän plats. En omhändertagen och välkött miljö bidrar till känslan av trygghet och kommunikationsinsatserna förväntas bidra med kunskapsspridning.

Förvaltningen är fortsatt part i forskningsstudien om Stadslandskapets tallar där pilotstudiens fokusområde innefattade bland annat Pungpinan och Bagarmossenskogen. I de södra delarna av Stockholm är tallen en integrerad del av gestaltningen, dock har tallen utmaningar med föryngring. För att bibehålla och utveckla stadsbilden och de ekosystemtjänster som tallen bidrar med behövs en hållbar skötsel och föryngring av tall vilket är prioriterat inom studien. Studien har beviljats forskningsanslag och är nu del av forskningen på Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) som ett flerårigt projekt.

Förvaltningen tog under maj månad emot sex stycken fjällkor som betade i Kasbyområdet i Flatens naturreservat under perioden maj-september och bidrog till förvaltningens arbete med

biologisk mångfald. Arealen av slätterängar har utökats kontinuerligt i stadsdelen, ytor som tidigare klippts regelbundet har istället fått växa och gå i blom för att sedan slås. Det nedslagna materialet samlas därefter upp. På så sätt gynnas den biologiska mångfalden. Sammanlagt tio nya slätterytor har tagits fram för Hammarbyhöjden, Bagarmossen samt Skarpnäck som trätt i kraft under säsongen 2024.

Den internationella biologiska mångfaldens dag uppmärksammades i år av stadsdelsförvaltningen tillsammans med föreningen Miljöverkstan. I samverkan anordnades aktiviteter så som odling och målning av fågelholkar i Skarpaby lekpark. Fågelholkarna som målades av barn sattes därefter upp på träd i närområdet. Kommunikationsfokus låg på stadsodling och de sociala och ekologiska värden den ger. Samma dag presenterades även förvaltningens arbete med biologisk mångfald som ett tema under den öppna delen på stadsdelsnämndens sammanträde. Under maj månad anordnade förvaltningen ett studiebesök för miljö- och hälsoskyddsnämnden. Syftet var att besöka olika platser där åtgärder för att gynna biologisk mångfald på land och i vatten gjorts både utifrån stadsdelsvist åtgärdsförslag för biologisk mångfald och lokalt åtgärdsprogram för vatten. Ett flertal platser inom stadsdelsområdet besöktes bland annat den tillskapade våtmarken med groddammar i Smalängen, Flatens naturreservat. I samband med den klimatfestival som arrangerades i Skarpnäck under hösten planterade förvaltningen ett träd i Skarpaby, planteringen av trädet initierades i ett medborgarförslag som nämnden biföll.

Under perioden har flera brukaravtal tecknats med medborgare om stadsodling på parkmark, därutöver har befintliga brukaravtal följts upp. En utveckling av stadsodlingen i Hammarbyhöjden pågår där förvaltningen bland annat placerat ut bänkar efter önskemål från odlarna samt ett större insektshotell. De cirka 160 000 lökar som förvaltningen planterat under tidigare år på Nytorps gärde, Skarpnäcksfältet och Gamla Tyresövägen slog ut under våren och var ett väldigt uppskattat inslag i stadsmiljön. Förvaltningen har noterat att tippning av trädgårdsavfall i naturområden ökar, inte minst i ekologiskt betydelsefulla områden så som Bagarmossensskogen. Genom skyltar kommunicerar förvaltningen om att det är förbjudet och ett brott mot miljöbalken. Förvaltningen har tagit kontakt med Stockholm vatten och avfall (SVOA) för att inleda ett samarbete i frågan då SVOA är det bolag i staden som ansvarar för insamling av trädgårdsavfall.

Utfallet för förvaltningens ekologiska andel av inköpta livsmedel var för perioden 64 procent vilket är 7 procentenheter högre än utfallet för helår 2023. För förskola är utfallet 67 procent, de öppna fritidsverksamheterna 28 procent och äldreomsorgen 49 procent. Skillnaden i utfallet visar på utmaningen med att nå målsättningen inom olika typer av verksamheter. Äldreomsorgen har sedan juli 2023 ett nytt avtal för kostentreprenad med ekologisk andel i linje med stadens målsättning om 70 procent, vilket har gett effekt på förvaltningens utfall för helår 2024.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala	63,81 %			57,4 %	70 %	70 %	2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
värdet av inköpta måltider och livsmedel							
Analys Med målet att förbättra utfallet av ekologisk andel har medarbetare deltagit i en utbildning med fokus livsmedelsinköp. Utbildningen anordnades av serviceförvaltningen men genomfördes på plats i förvaltningen för att möjliggöra ett ökat deltagande. Utvärderingen visar på att insatsen varit givande. Flera enheter behöver fortsatt prioritera att öka den ekologiska andelen och inköpen av anbudsvoror inom livsmedelsavtalen, då korrelationen där emellan ger låga kr/kg livsmedel och en budget i balans.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska öka andelen högräs vid ytor som inte används för rekreation. Detta genom att i första hand anlägga ängsmark, i andra hand genom att minska antalet klipptillfällen i stor omfattning, i syfte att öka biologisk mångfald och minska driftkostnader för klippning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Skarpnäcks parker, naturområden och naturreservat utvecklas med fokus på biologisk mångfald och klimatanpassning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens Handlingsplan för biologisk mångfald genomsyrar stadsmiljöarbetet. Åtgärder som anläggning av växtbäddar med biokol, plantering av träd för skugga och omvandling av hårdgjorda ytor till grönytor prioriteras. Det gamla kulturlandskapet i naturreservaten återskapas genom att utveckla slätterängar, ekmiljöer och spara död ved till faunadepåer. För att ytterligare stärka de ekologiska värdena i stadsdelsområdet samverkar förvaltningen med miljöförvaltningen i arbetet med stadsdelsvisa åtgärdsprogram där friställning av ekar, restaurering av våtmark och biotopskydd utreds. Möjligheter till nya stadsodlingar på parkmark erbjuds kontinuerligt i dialog med medborgare.

Förväntat resultat

- De ekologiska och rekreativa värdena utvecklas positivt.
- Den biologiska mångfalden har stärkts.
- Parker och andra grönytor, inklusive verksamhetsnära sådana, klimatanpassas.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och att samtliga aktiviteter har genomförts enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen genomför åtgärder som gynnar biologisk mångfald	2024-01-01	2024-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Påbörja klimatanpassningsåtgärder utifrån föregående års utredning om värme och skyfall.	2024-01-01	2024-12-31	
 Utredda möjligheten till betesdjur i naturreservat	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.3 Stockholm ska vara en stad där framkomligheten ökar och utsläppen minskar

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att följa Stockholms stads miljöprogram med underliggande handlingsplaner, såsom *Handlingsplan för en Fossilbränslefri organisation 2030* samt *Stockholms stads framkomlighetsstrategi*

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och de underliggande nämndmålen uppnås genom de förväntade resultaten. Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att nämndens verksamheter genomför sina resor och transporter på ett så hållbart sätt som möjligt och genom att parkvägar inom stadsdelsområdet är tillgängliga och framkomliga.

Under året har staden beslutat om en ny *Rese- och mötespolicy* som ger vägledning om vad som gäller vid tjänsteresor och möten för staden. Policyn ska bidra till att minska klimatpåverkan, bidra till en trygg och säker arbetsmiljö och säkerställa kostnadseffektivitet. Policyn har kommunicerats till förvaltningens ledningsgrupper.

Slyröjning av naturmark samt framkomlighetsbeskrivning vid parkvägar har utförts kontinuerligt i stadsdelsområdet. Grenar och fällda träd används till att skapa faunadepåer.

Inom ramen för den del av trafikkontoret som heter Levande Stockholm och ansvarar för vinter- och sommarplatser, har Lagaplan i Bagarmossen sedan flera år tillbaka varit sommartorg. För första gången var även Skarpnäcks torg i Skarpnäck sommartorg under året och förvaltningen har deltagit i trafikkontorets planering inför detta. Trivsamma sommar- och vinterplatser skapas genom att begränsa trafiken och placera ut möbler och växter på välbesökta platser. Dessa åtgärder är viktiga inte minst ur ett jämställdhetsperspektiv då fler kvinnor än män använder gång- och kollektivtrafik som huvudsakligt färdmedel medan män cyklar och åker bil i större utsträckning än kvinnor, enligt Stockholms stads framkomlighetsstrategi.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Stadsdelsnämnderna ska redogöra för hur långt arbetet kommit med utfasning av fossila bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030	2024-01-01	2024-12-31	
Analys			
Stadsdelsnämnden har, i en bilaga till tertialrapport 2, redogjort för hur långt arbetet kommit med utfasning av bränslen i stadsmiljöverksamheten, i så väl upphandlingar som egen regi, för att nå en fossilfri organisation 2030.			

Nämndmål: Stadsdelsområdet är framkomligt med hållbara transporter och resor

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen rustar upp parkvägarna enligt plan i syfte att erbjuda god framkomlighet. Förvaltningen bistår även trafikkontoret i arbetet med att skapa fullvärdiga primära cykelstråk och anpassa stadsmiljön för att minska konfliktytor mellan gående och cyklister. I samverkan med trafikkontoret bidrar förvaltningen till att Stockholm ska vara en grön promenadstad genom att verka för fler sommar- och vinterplatser på gator och torg inom stadsdelsområdet.

Förvaltningen erbjuder medarbetare tjänstecyklar och har enbart miljöklassade bilar för att möjliggöra att resor och transporter i tjänsten sker på ett så hållbart sätt som möjligt.

Förväntat resultat

- Framkomligheten på stadsdelsområdets parkvägar är god och det är säkert att gå och cykla.
- Sommar- och vinterplatser på gator och torg inom stadsdelsområdet ökar (2023: 2 platser)
- Minskade utsläpp av växthusgaser från nämndens transporter och resor

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås trots att en ökning av antalet sommar- och vinterplatser uteblev då Skarpnäcks torg blev ny sommarplats men Pilotorget utgick. En dialog har inletts under året med region östra söderorts råd för funktionshinderfrågor och ett platsbesök med representanter från rådet planeras under 2025. Aktiviteten kommer därmed fortlöpa under 2025.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Samverka med representanter från funktionshindersorganisation i syfte att göra parkvägar mer tillgängliga för alla.	2024-01-01	2025-12-31	
 Samverka med trafikkontoret i syfte att utveckla fler sommargågator eller sommartorg.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 2.4 Stockholmarens hälsa ska främjas genom ren luft, rent vatten och giftfria miljöer

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och underliggande nämndmål uppnås. Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att följa Stockholms stads miljöprogram med underliggande handlingsplaner, som exempelvis *Kemikalieplan 2020-2023* samt *Rekommendation för konstgräs, gummigranulat och platsgjutet gummi*.

En kartläggning av fallskyddsytor i förvaltningens parker och de förskolor som inte har Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB) som fastighetsvärd har genomförts via okulär

besiktning och dokumentation. Syftet var att minska läckage av mikroplast och skadliga ämnen. Kartläggningen visade på behov av åtgärder som exempelvis tvätt, reparation och utbyte. Under sommaren utfördes åtgärder i form av tvätt och reparation av fallskyddsgummi samt borstning och reparation av konstgräs, vilket minskar läckaget samt ökar materialens funktion. Vid åtgärden utbyte behöver en avvägning om platsens tillgänglighetsanpassning tas i beaktan vid materialval.

Med målsättningen att förskolorna och de öppna fritidsverksamheterna ska bedriva ett aktivt kemikaliearbete var planen att de under perioden skulle genomföra stadens e-utbildningar Vägledning för kemikaliesmart förskola respektive Vägledning för kemikaliesmart skola och fritid. Inom förskola har utbildningen genomförts med ett brett deltagande.

Förvaltningen har haft ett uppstartsmöte med representant från kemikaliecentrum på miljöförvaltningen gällande utredningen om arbetet med byggvarubedömningen. En loggbok för registrering av produkter som används inom egna anläggningsarbeten gällande markskötsel vid verksamheterna har öppnats och implementeras.

Arbetet med att säkerställa att stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft används korrekt i verksamheterna fortlöper. Utbildning i samverkan med miljöförvaltningens kemikaliecentrum för att öka kompetensen har genomförts och medarbetare från samtliga av förvaltningens avdelningar deltog. Enheterna behöver fortsatt utveckla sina arbetssätt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avslutade bygg- och anläggningsentreprenader där varor miljöbedömts och loggats i Byggvarubedömningen	100 %				100 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024

Nämndmål: Nämndens verksamheter är miljö- och klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Åtgärder genomförs för att skapa en kemikaliesmart miljö för alla brukare och medarbetare och verksamheterna gör kemikaliesmarta val vid inköp av kemikalier och förbrukningsmateriel. Förskola och fritid bedriver ett aktivt miljö- och klimatarbete genom vägledningen för kemikaliesmart förskola respektive Vägledning för kemikaliesmart grundskola och fritidsverksamhet.

En besiktning av fallskyddsytors skick inom stadsmiljö och verksamheter genomförs och behov av åtgärder för att minska läckage av mikroplast och emittering av skadliga ämnen kartläggs. Implementeringen och användningen av byggvarubedömningen utreds. Arbetet med kemikaliehanteringssystemet Chemsoft systematiseras och medarbetares kompetens ökar.

Förväntat resultat

- Verksamheterna gör kemikaliesmarta inköp
- Fallskyddsytor av platsgjutet gummi har inventerats
- Arbetet med byggvarubedömningen är utrett
- Användningsgraden och kompetens inom Chemsoft är hög
- Stadens e-utbildning: Vägledning för kemikaliesmart förskola respektive Vägledning för kemikaliesmart skola och fritid genomförs av ledningen utsedda personalgrupper inom förskola och öppna fritidsverksamheter

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och att samtliga aktiviteter har genomförts enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fallskyddsytor av platsgjutet gummi kartläggs i förvaltningen parker och verksamheter	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen utreder hur arbetet med byggvarubedömningen ska ske	2024-01-01	2024-12-31	
 Verksamheterna säkerställer att stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft används korrekt	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s inriktningsmål: 3. Ett Stockholm med en stabil och hållbar ekonomi med utbildning, jobb och bostäder för alla

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att inriktningsmålet uppnås under året. Bedömningen grundas på att sex verksamhetsområdesmålen kopplat till inriktningsmålet uppnås helt och ett uppnås delvis. Elva underliggande nämndmål har uppnåtts helt under året och ett har uppnåtts delvis. Nämnden redovisar ett ekonomiskt överskott om 11,5 mnkr efter resultatöverföring.

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att hantera ekonomin ansvarsfullt och med god budgethållning. Verksamheterna har under året belastats med betydande kostnadsökningar till följd av främst hög inflation, ökande energipriser och hyreskostnader. Äldreomsorgen ser fortsatt en lägre efterfrågan än förväntat för platser på vård- och omsorgsboende och hemtjänstinsatser, och socialtjänstens verksamheter redovisar budget i balans. Dessa båda effekter bidrar till det ekonomiska överskottet. Förvaltningen har arbetat för att säkerställa en långsiktigt hållbar ekonomi genom effektiv resursanvändning och effektivt lokalutnyttjande.

Under verksamhetsåret har i genomsnitt 336 hushåll per månad mottagit ekonomiskt bistånd, vilken är en minskning från förra året. Andelen invånare i stadsdelsområdet som har ekonomiskt bistånd har under året varit fortsatt låg, liksom andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd.

Verksamheterna har under året arbetat med kontinuitetsplanering för att säkerställa drift av samhällsviktig verksamhet vid oväntade händelser och höjd beredskap. Förvaltningens arbete med informationssäkerhet och dataskydd har fortgått. Arbetet innebär att identifiera, bedöma och följa upp informationssäkerhetsrisker som kan uppstå inom verksamheten.

Förvaltningens förebyggande och preventiva arbete tar sin utgångspunkt i situationell- och social prevention. Platssamverkan har skett med olika aktörer med gott resultat. Förvaltningen har ett gott samarbete med bostadsbolag och polis, samverkan har bedrivits vilket lett till att snabba och flexibla insatser för att öka tryggheten har kunnat genomföras på ett sätt som gynnar både stadsdelsområdet och individer.

Förvaltningen arbetar näringslivsfrämjande genom att samverka med det lokala näringslivet. Näringslivsperspektivet säkerställs vid planering av nya bostäder inom stadsdelsområdet.

Arbetet med närvarande ledarskap och aktivt medarbetarskap har fortgått under året. Chefsutvecklingen inom förvaltningen har fokuserat bland annat på dialogen om stadens riktlinje för en enhetlig chefsstruktur. Förvaltningens nya organisation- och chefsstruktur gäller från den 1 januari 2025. Flera olika kompetensutvecklingsinsatser har genomförts för olika yrkesgrupper.

Förvaltningens arbete med Agenda 2030, mänskliga rättigheter och stärkt demokrati har fortgått under året.

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.1 Stockholms ekonomi är stark, hållbar och lägger grunden för en jämlik välfärd

 Uppfylls helt

Analys

Nämnden når det förväntade resultatet genom att verksamheterna bedrivs inom beslutad budgetram, med god kvalitet utifrån uppdraget och utifrån invånarnas behov. Målet och underliggande nämndmål uppnås helt. Genom att hantera ekonomin ansvarsfullt och med god budgethållning bidrar stadsdelsnämnden till kommunfullmäktiges mål.

Nämndens verksamhet, och förutsättningar för att nå budget i balans, har under de senaste åren påverkats av ökade kostnader för lokaler, livsmedel liksom ökande lönekostnader vilket särskilt påverkar personalintensiva verksamheter, samt från andra omvärldsfaktorer. Utifrån dessa förutsättningar har förvaltningen under året arbetat för att säkerställa en långsiktig hållbar ekonomi genom medveten resursanvändning, och för att effektivisera förvaltningens lokalutnyttjande.

Hyror för befintliga lokaler har ökat markant de senaste åren, samtidigt som kostnader för nyproduktion blivit väsentligt högre än tidigare. Följderna av detta är allra tydligast inom förskolans område. Utöver detta visar befolkningsprognosen för Stockholms stad och Skarpnäcks stadsdelsområde på ett vikande barnantal. Förvaltningen har under året vidtagit åtgärder i syfte att anpassa verksamheten utifrån de förutsättningar som råder. Bland annat har avveckling av inhyrda paviljonger skett och avdelningar har tomställts. Det vikande

barnunderlaget ställer krav på en effektiv lokal-, barn- och personalplanering.

Äldreomsorgen har under de senaste åren redovisat överskott till stor del beroende på en kombination av minskat behov av platser på vård- och omsorgsboende och hemtjänstinsatser. Överskottet inom äldreomsorgen är huvudorsaken till nämndens totala överskott. Antalet beställda platser inom vård- och omsorgsboenden har inte uppnått den budgeterade nivån under större delen av året, medan trenden varit mot ökande antal platser under slutet av året. För de kommande åren är bedömningen därför att förutsättningarna för överskott inom äldreomsorgen inte kommer att kvarstå.

Socialtjänstens verksamheter redovisar budget i balans. Förvaltningen har under året sett en ökning i antal inkomna ärenden inom mottagning barn och ungdom och i antalet inledda utredningar. Verksamheten arbetar med att utveckla förebyggande insatser så att färre barn och unga ska återaktualiseras med eskalerande behov, men ser att behovet av placering på HVB och stödboende har ökat stegvis under året. Dygnspriserna på framför allt HVB har också ökat, som en följd av generell platsbrist i hela landet. Förvaltningen arbetat medvetet med förebyggande insatser för att minimera behov av de dyraste placeringsformerna.

Verksamhetsområdet för stöd och service till personer med funktionsnedsättning redovisar underskott, där bland annat kostnader för köp av boendeplatser ökat. Verksamheten arbetar med tät uppföljning av såväl nyttjandegraden som av vilka insatser som kan motsvara ett stegradt omvårdnadsbehov. Det finns vidare ett ackumulerat underhållsbehov för lokaler inom gruppboendena. En handlingsplan över åtgärder har tagits fram, och som börjat verkställas under 2024. Underhållsåtgärderna för lokaler är den enskilt största orsaken till verksamhetsområdets underskott.

På grund av ett under året prognostiserat ekonomiskt överskott har förvaltningen genomfört ett antal satsningar av engångskaraktär. Bland dessa återfinns renoveringarna inom gruppboendena, kompletterande utrustning och inredning till de nyöppnade förskolorna Kronan och Regnbågsängen, samt byggnation och färdigställande av nytt förvaltningsarkiv där möjligheten utnyttjats att ta kostnaden för arkivet på årets resultat i stället för som ett flerårigt hyrestillägg under resterande delen av hyrestiden för lokalkontraktet.

För att ha en långsiktig ekonomisk balans behöver förvaltningen för kommande år fortsätta arbetet med att prioritera och effektivisera verksamheter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	99,1 %			98 %	100 %	100 %	VB 2024
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	99,2 %			98,7 %	100 %	100 %	VB 2024
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			1 %	+/-1 %	+/- 1 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och berörda stadsdelsnämnder utreda ersättningen till stadens kommunövergripande verksamheter inom äldreomsorg	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Nämndens resurser används effektivt med ett hållbart och långsiktigt perspektiv

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen följer stadens system för uppföljning med fokus på måluppfyllelse av kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena samt förvaltningens budget. Förvaltningens budget följs upp månadsvis med prognos på helårsutfall. Förvaltningen strävar efter att varje verksamhetsområde bär sina kostnader utifrån tilldelade medel, men omfördelar medel för att verksamheterna ska få rimliga förutsättningar att uppfylla målen. Åtgärder vidtas vid avvikelser. Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med utveckling och effektivisering för att uppnå bästa möjliga resultat för stadsdelsområdets invånare.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har en budget i balans och uppfyller målen i stadsdelsnämndens verksamhetsplan
- Förvaltningens prognossäkerhet är god
- Ekonomiska resurser fördelas lika, och i enlighet med den enskildes behov, mellan män och kvinnor, flickor och pojkar.

Analys

Nämndmålet uppfylls genom att nämndens totala kostnader ryms inom budget och att målet för prognossäkerhet nås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Implementera GPS som budget- och prognosverktyg i förvaltningens verksamheter	2024-01-01	2024-08-31	
 Åtgärdsplaner upprättas för enheter med befarade ekonomiska underskott	2023-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.2 I Stockholm ska alla ges möjlighet till ett eget jobb

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet samt underliggande nämndmål

uppnått. Bedömningen grundas på att förväntade resultat är uppnådda, att målvärden för samtliga indikatorer utom en har uppnått helt och att aktiviteterna är genomförda.

Under verksamhetsåret har i genomsnitt 336 hushåll per månad mottagit ekonomiskt bistånd, en minskning med 6.6 procent jämfört med 2023 års månadsgenomsnitt på 360 hushåll. Även andelen personer som har haft ekonomiskt bistånd till sin försörjning under lång tid har minskat, medan andelen barnfamiljer som är i behov av försörjningsstöd är något högre jämfört med föregående år. Andelen invånare i stadsdelsområdet som har ekonomiskt bistånd är, liksom andelen barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd, fortsatt lågt.

Att färre brukare behöver ekonomiskt bistånd till sin försörjning speglar inte bara utvecklingen i staden och i landet i stort, utan även de förbättringar som förvaltningen genomfört under året vad gäller arbetssätt och metoder. Förvaltningens socialtjänst arbetar systematiskt med att månadsvis följa upp om nya brukare har en plan för självförsörjning, för att snabbt kunna vidta åtgärder. Resultatet visar på en positiv utveckling för brukarnas engagemang i sin egen planering mot självförsörjning.

För individer utan sjukpenninggrundande inkomst har förberedande åtgärder kunnat tillhandahållas genom samordningsförbundet FINSAM. Det har ökat möjligheterna att på lång sikt minska antalet personer med lång bidragstid. Förvaltningen har under året även implementerat en arbetsmetod som innebär en specifik inriktning på barnfamiljer som har mottagit ekonomiskt bistånd längre än tre månader och som behöver samordnade insatser från flera myndigheter.

Förvaltningen har under året fortsatt sitt arbete med stadsdelsmammor i syfte att nå ut till fler kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden. Stadsdelsmammorna har arbetat uppsökande i sitt eget bostadsområde för att sprida kunskap om ge stöd till målgruppen. Insatsen fortlöper till oktober 2025.

Verksamhetsåret har innefattat ett arbete för att nå ungdomar som avslutar sina gymnasiestudier och att erbjuda dessa bostadsvägledning och stöd från Jobbtorg unga för att komma ut i arbete eller studier. Förvaltningen har utgått från ett proaktivt arbetssätt för att ungdomarna i god tid innan avslutade gymnasiestudier etablerat kontakter in på arbets- och bostadsmarknaden. Resultaten är positiva där nio av de elva ungdomar som berörts av arbetssättet tagit emot stöd.

563 skolungdomar har erbjudits arbetslivserfarenhet genom feriearbete i stadsdelen. 480 avser feriearbete under sommaren, 70 avser en veckas feriearbete under höstlovet och 13 under jullovet.

Totalt sju personer, varav fem kvinnor och två män har haft anställningar inom offentlig skyddad anställning (OSA). Den interna och externa samverkan inför tillsättningen av anställningar inom ramen för OSA fungerar väl och bidrar till positiva resultat för brukarna.

Samhällsvägledning för nyanlända har fortsatt att ha fokus på arbete, studier och egen försörjning. Samhälls- och bostadsvägledningen har under året haft drop-in på tre olika platser två till tre dagar i veckan i stadsdelen. Besökare har även fått råd och praktiskt stöd kring den sociala situationen, boendefrågan, familj- och vardagsliv som påverkar förutsättningarna för att arbeta eller studera. Alla nyanlända som har flyttat från boendet på Gamla Tyresövägen

har erbjudits bostadsvägledning. Under 2024 har majoriteten av dessa hushåll funnit nytt eget boende och flyttat.

Näringslivsfrämjande arbete

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet genom att samverka och ha en dialog med det lokala näringslivet. Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet uppnås.

Näringslivsarbetet har inriktats på åtgärder för att utveckla tryggheten och attraktionskraften i stadsdelsområdet i enlighet med de fyra fokusområdena i stadens *Näringslivspolitik*: stimulera tillväxt och företagsamhet, förbättra service, tillgänglighet och myndighetsutövning, attraktivare miljöer och bättre framkomlighet samt öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens. Detta har uppnåtts genom den löpande dialog och uppföljning av företag som bedriver verksamhet på entreprenad samt genom samverkan med lokala näringslivet bland annat inom platsamverkan. Därutöver säkerställer förvaltningen att tydliga kontaktvägar tillhandahålls för att underlätta för näringslivet. Näringslivsperspektivet säkerställs vid planering av nya bostäder. Genom att tillhandahålla god vinterväghållning, renhållning samt säkerställa att det lokala näringslivet ges tillfälle att delta i platsamverkan bidrar nämnden till attraktivare miljöer. När förvaltningen tar emot feriearbetare och praktikanter under utbildning bidrar det till att öka tillgången till arbetskraft med relevant kompetens.

Förvaltningen har under året haft dialog med lokala näringsidkare inför de trygghetsvandringarna som ägt rum för att få näringslivsperspektiv gällande otrygga platser. Samtliga berörda näringsidkare och fastighetsägare bjöds också in till den workshopserie om centrumutveckling längs Skarpnäcks allé som stadsdelsförvaltningen och stadsbyggnadskontoret arrangerade under året.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	1,19 %	1,36 %	1,03 %	1,28 %	1,5 %	1,5 %	VB 2024
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,86 %	0,92 %	0,8 %	0,94 %	1 %	1,0 %	VB 2024
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	563			561	560 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	30			21	25 st	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	51 st			62 st	50 st	Tas fram av nämnd	VB 2024

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	563 st	307 st	256 st	561 st	560 st	11 000 st	VB 2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna arbeta aktivt för att ungdomar får feriejobb i andra stadsdelsområden än där de bor	2024-01-01	2024-12-31	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med socialnämnden utreda nuvarande organisation och ansvarsfördelning för den arbetsmarknadspolitiska insatsen skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare (OSA)	2024-01-01	2024-06-30	
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att med förstärkt handledarskap erbjuda feriearbeten till yngre åldrar och utifrån denna utredning pröva om det ska genomföras en pilotverksamhet under året	2024-01-01	2024-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med Stockholm Business Region och stadsdelsnämnderna arbeta uppsökande mot lokalt näringsliv utifrån stadens fokusområden och i city	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Det är attraktivt att vara företagare i Skarpnäck

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen samverkar med företrädare för det lokala näringslivet inom ramen för bland annat lokala brottsförebyggande råd och platssamverkan. Förvaltningen har en kontinuerlig dialog och uppföljning av de företag som bedriver verksamhet på entreprenad inom nämndens ansvarsområden. Förvaltningen bistår kommunstyrelsen i arbetet för ökad hållbar tillväxt och företagande i Skarpnäcks stadsdelsområde inom ramen för stadens näringslivspolicy.

Förväntat resultat

- Lokala näringsidkare upplever stadsdelsområdet som tryggt och välskött och att samarbetet med stadsdelsförvaltningen är gott.
- Företagare vet vart de ska vända sig för att få hjälp i olika frågor.
- Fler småföretag etablerar sig inom stadsdelsområdet.
- Lokala företag ges tillfälle att delta i den platssamverkan som genomförs i de södra delarna av stadsdelsområdet.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås helt under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och aktiviteterna har genomförts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen verkar för att det lokala näringslivet och privata fastighetsägare i större utsträckning deltar i platssamverkan.	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Vuxna har egen försörjning för sig och sina barn

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen arbetar för att öka andelen invånare i stadsdelsområdet som är självförsörjande och håller en hög tillgänglighet som underlättar för människor att få stöd och hjälp att komma ut i egen försörjning. Samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen och samordningsförbundet FINSAM säkerställer samordnade insatser som ökar självförsörjning för personer med komplexa försörjningshinder. Barns rättigheter omsätts konkret genom att barnkonsekvensanalyser görs när föräldrar söker ekonomiskt bistånd. Anställning inom stadens verksamheter, Stockholmsjobb, erbjuds för att minska arbetslösheten inom stadsdelsområdet.

Tillgång till samhällsvägledning och stöd till nyanlända stockholmare fortsätter ges med fokus på vägar till arbete och egen bostad. Förvaltningen prioriterar sitt uppsökande arbete för kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden.

Ungdomar inom stadsdelsområdet erbjuds feriearbete under loven, särskilt identifierade grupper prioriteras.

Förväntat resultat

- Fler barn växer upp i hushåll som är självförsörjande (andel 2023: 1,5 procent)
- Kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden har insatser som leder till självförsörjning
- Sjukskrivna personer utan sjukpenninggrundande inkomst har insatser som leder till självförsörjning
- Unga vuxna och vuxna har försörjning genom studier eller arbete
- Personer i arbetslöshet remitteras till Jobbtorg
- Invånare som fått stöd av budget- och skuldrådgivare har en bättre kontroll över sin hushållsekonomi och skuldsituation
- Personer med funktionsnedsättningar uppmärksammas och får anpassat stöd till egen försörjning
- Skolungdomar får arbetsmarknadserfarenhet genom feriearbete

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och att samtliga aktiviteter har genomförts enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta utveckla arbetssätt och metoder för att nå ut till fler kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.3 I Stockholm ska alla ha rätt till ett bra boende som de har råd med

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen bedömer att målet för verksamhetsområdet och de underliggande nämndmålen har uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och att alla indikatorerna utom en har uppnåtts. En indikator uppnås inte. Däremot görs bedömningen efter analys av indikatorns resultat att målet för verksamhetsområdet är uppnått. Aktiviteterna för underliggande nämndmål har genomförts.

Stadsdelsförvaltningen bidrar till att nå kommunfullmäktiges mål genom ett prioriterat arbete inom det vräkningsförebyggande arbetet. Förvaltningen erbjuder uppsökande och motiverande arbete likväl som individuellt stöd för de individer som riskerar avhysning. Arbetet innefattar ett snabbt stöd med handläggare, budget- och skuldrådgivning och annat stöd som den enskilda behöver för att komma till rätta med sin situation. Barnfamiljer, personer med psykisk funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper och prioriteras särskilt.

Förvaltningen arbetar för att skapa trygga och hållbara boendeformer för barnfamiljer och har som förväntat resultat att samtliga ärenden ska ha en upprättad boendepplan och genomförandeplan via bolots. Resultaten avseende hållbart boende för barnfamiljer möter inte förväntat resultat. Förvaltningen behöver stärka arbetet med att stötta barnfamiljer att hitta ett hållbart boende. Särskilt stöd har under året getts till barnfamiljer som behöver flytta till följd av våldsutsatthet. Förvaltningen har då varit behjälpliga genom att ansöka om lägenhet via Stiftelsen hotellhem i Stockholm (SHIS) eller varit behjälpliga med en förtursanmälan till bostadsförmedling.

Drygt 99 procent av de avhysningar som förvaltningen fått meddelande om från hyresvärdar har kunnat avvärjas, totalt har 168 hushåll omfattats. Siffrorna visar på en ökning på antal meddelanden om avhysningar men även på en ökning på andel som kunnat avvärjas. Fyra av meddelandena om avhysning berörde hushåll där det fanns barn.

Förvaltningen har ett strukturerat och effektivt arbetssätt för att förhindra avhysningar för personer över 65 år. I en ny samverkansgrupp med äldreomsorgen har samarbetet för det vräkningsförebyggande arbetet med äldre utvecklats och gett positiva resultat. Förvaltningens äldrelots ansvarar för att samordna arbetet med att förebygga vräkningar. Målet är att alla äldre inom stadsdelsområdet ska ha en bostad eller en långsiktig boendelösning med tillgång till stödjande insatser.

Stadsdelsnämnden bidrar även till kommunfullmäktiges mål genom att bevaka de lokala intressena och säkerställa att förskolor, grupp- och servicebostäder och vård- och

omsorgsboenden planeras in tidigt i detaljplaneprocessen. Under perioden har inga samråd för nya detaljplaner ägt rum. Förvaltningen har deltagit i en rad olika samverkansmöten inför kommande bostadsprojekt och ekologisk kompensation.

Under sen vår till tidig höst ägde tre workshops rum där berörda förvaltningar och bolag i staden träffade fastighetsägare, lokala föreningar och andra berörda verksamheter längs Skarpnäcks allé och vid Skarpnäcks torg. Målet har varit att tillsammans ta fram en gemensam nulägesanalys av stadsdelen Skarpnäcks centrumområde idag och identifiera åtgärder för att stadsdelen ska bli tryggare och mer omhändertagen med ett förbättrat utbud till alla som bor i stadsdelen. Det är stadsdelsförvaltningen och stadsbyggnadskontoret som initierat och genomfört workshopserien. En uppföljning planeras under nästa år med berörda aktörer.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel avhysningar som kunnat avväjas efter inkommet meddelande till förvaltningen från hyresvärderna	98,77 %			96,05 %	90 %	Tas fram av nämnd	VB 2024
  Antal barnfamiljer som beviljats tillfälligt boende på hotell/vandrarhem	3			2	12	Tas fram av nämnd	2024
  Antal vräkningar som berör barn	1			0	0	Tas fram av nämnd	2024
Analys Förvaltningen når inte årsmålet. En vräkning har genomförts i stadsdelsområdet under året där kontraktsinnehavaren är vårdnadshavare för ett barn. Kontraktet utgjorde inte det stadigvarande boendet.							

Nämndmål: Skarpnäck byggs socialt och ekologiskt hållbart med demokratiskt inflytande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen bevakar de lokala intressena inom de områden förvaltningen har rådighet över när nya bostäder planeras i stadsdelsområdet. Förvaltningen framför tidigt behov av exempelvis nya förskolor, bostäder med särskild service och boenden för äldre, samt initierar samarbete för att säkerställa att förutsättningar skapas för att bedriva kommunal verksamhet. Förvaltningen bevakar också att park- och naturmark som används för bostäder kompenseras. Bland annat har förvaltningen identifierat ett behov av att samordna arbetet med ekologiska kompensationsåtgärder i stadsdelen Hammarbyhöjden och en dialog med berörda förvaltningar inom staden har inletts.

Förväntat resultat

- Invånarnas behov av kommunal verksamhet planeras in tidigt i processen vid nybyggnation.
- Använd parkmark kompenseras och konstnärliga installationer tillförs.
- De lokala förutsättningarna för offentliga mötesplatser, kultur och handel som finns på Skarpnäcks allé och de omkringliggande offentliga rummen tillvaratas och utvecklas i samverkan med berörda förvaltningar, bolag och andra intressenter.

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet har uppnåtts. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat uppnås.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Verka för ökad samverkan med berörda aktörer i syfte att tillvarata och utveckla de förutsättningar för offentliga mötesplatser, kultur och handel som finns på Skarpnäcks allé och de omkringliggande offentliga rummen.	2023-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Vuxna och barnfamiljer har ett tryggt och hållbart boende

 Uppfylls helt

Beskrivning

Boende är en grundläggande förutsättning för att kunna leva ett självständigt liv. Barnfamiljer, personer med psykisk funktionsnedsättning, våldsutsatta och äldre i osäkra boendeförhållanden är särskilt utsatta grupper som prioriteras inom förvaltningen och erbjuds stöd till mer långsiktiga och hållbara boendelösningar. Personer med sociala kontrakt ska få stöd för att motverka skuldsättning. Stöd till såväl enskilda som familjer i osäkra boendeformer och sociala kontrakt ges i form av bostadsvägledning. Praktiskt stöd kompletteras med bolots eller boendestöd. Uppföljningen av bostadsformer inom SHIS stärks, både avseende hyresinbetalningar och skötsel i syfte att avtalat boende kan övergå till genomgångsbostad. Alla insatser som avser logi eller boende ska på sikt leda till ökade möjligheter för ett eget bostadskontrakt.

Vräkningsförebyggande arbete är prioriterat. Den som riskerar sitt kontrakt ska snabbt och ihållande få personlig kontakt med sin handläggare, erbjudas budget- och skuldrådgivning samt stöd eller insatser som behövs för att kunna komma till rätta med sin situation. Samhandläggning kring äldre som är hemlösa eller riskerar hemlöshet utvecklas inom förvaltningen för att säkerställa långsiktiga lösningar och insatser.

Förväntat resultat

- Barnfamiljer och vuxna får stöd och vägledning för att få mer hållbara och långsiktiga boendelösningar
- Barns behov och situation beaktas särskilt
- Inga barnfamiljer blir vräkta

- Personer som har avtalat boende inom SHIS fullföljer kontraktskraven eller uppmärksammas i tid om annat stöd behövs
- Antalet personer i behov av akut boendelösningar minskar
- Minst 90 procent av underrättelser från hyresvärdar hindras från att gå vidare till avhysning
- Nyanlända som har ett tillfälligt boende, exempelvis inom SHIS, får i ett tidigt skede det stöd och den hjälp de behöver för att kunna ta sig vidare till en varaktig bostad
- Äldre som är hemlösa, eller riskerar hemlöshet, får samtidiga och samordnade insatser utifrån individens helhetsbehov av stöd, vård och omsorg

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnått under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås och att samtliga aktiviteter har genomförts enligt plan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Testa och utvärdera framtagen e-utbildning i vräkningsförebyggande arbete	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.4 Medarbetare i Stockholm ska ges goda förutsättningar att göra ett bra jobb

 Uppfylls delvis

Analys

Kommunfullmäktiges mål uppnås delvis under året. Resultatet baseras på att flera indikatorer inte når årsmålen. Samtliga aktiviteter är genomförda eller fortsätter under kommande år.

Aktivt medarbetarskap och närvarande ledarskap

I förvaltningen arbetar närmare 900 medarbetare. Av dem arbetar nästan hälften inom förskoleverksamheten, cirka 30 procent inom äldreomsorgen och med stöd och service till personer med funktionsnedsättning och 20 procent arbetar inom socialtjänsten. Under november 2024 återtog en träfflokal och ett stödboende inom ramen för LSS i egen regi. De flesta medarbetare i förvaltningen är kvinnor mellan 40-60 år. Personalomsättningen har varit låg i de flesta verksamheter under året.

Kompetensförsörjningen är en av stadens och förvaltningens största utmaningar. Under året har flera aktiviteter genomförts för att stärka det arbetet. Fokus har varit att behålla medarbetare och chefer och utveckla och förbättra förutsättningarna för uppdragen samt kompetensutveckling och lärande. Stadens personalpolicy och kvalitetsprogram har gett stöd i arbetet. Förvaltningen har arbetat brett och både kort- och långsiktigt med åtgärder, flera beskrivs nedan. Fler olika kompetensutvecklingsåtgärder för medarbetare har genomförts i de olika verksamheterna. I arbetet med kompetensförsörjningen har förvaltningen för första gången använt Sveriges kommuner och regioners modell som omfattar analys av områden så som till exempel att rekrytera och attrahera bredare, använda medarbetares kompetens rätt, främja medarbetares utveckling och omställning, arbeta med friskfaktorer, underlätta för fler att arbeta mer och längre, stärka chefers förutsättningar samt utnyttja teknikens möjligheter.

I förvaltningen arbetar 50 chefer. Chefsutvecklingen i förvaltningen har fokuserat på dialogen om stadens riktlinje för en enhetlig chefsstruktur och det arbete förvaltningen tillsammans med cheferna gör enligt stadens vägledning för arbetet, för vidare läsning se nedan. Många chefer har dessutom deltagit i utbildning i till exempel arbetsmiljö, kompetensbaserad rekrytering, arbetsrätt och misskötsamhet för att stärka kunskap och arbetssätt.

Uppföljning av heltid, tillsvidareanställda och timavlönade

Förvaltningen har stärkt arbetet för att erbjuda trygga anställningar med heltid som norm. Av förvaltningens medarbetare är 92 procent tillsvidareanställda, vilket är en liten ökning sedan året innan. Under året har flera insatser genomförts för att minska andelen timavlönade och bidra till fler heltidstjänster. Det har handlat om analys av verksamheternas förutsättningar i respektive berörd verksamhet, översyn av bemanningsplaneringen och rutinerna kring det, samt genomgång av schemaläggning med hänsyn taget till regelverken för dygns- och veckovila. Tillsvidareanställda medarbetare har erbjudits höjd sysselsättningsgrad och fler månadsanställningar har gjorts för att minska andelen timavlönade medarbetare. Arbetet fortsätter under 2025. Den största förändringen av ökad andel heltidsanställda har skett inom verksamheter med omsorg om funktionsnedsatta som har ökat andelen heltidsanställda med strax över 25 procent.

Sedan den 1 juli annonserar förvaltningen lediga tjänster enbart på heltid. Undantag från detta kan ske först efter analys och dialog med avdelningschef och HR, samt beslut av direktör. Under året har förvaltningen infört stadens nya digitala system för referenstagning, samt möjlighet att följa upp kandidaters upplevelse av rekryteringsprocessen. Allt i syfte att öka kvaliteten i rekryteringsprocesserna och upplevelsen av stadens som arbetsgivare.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Förvaltningen har sedan flera år satsat på möjligheter till aktivt medarbetarskap och gett stöd till chefer och medarbetare. Syftet är att stärka den sociala och organisatoriska arbetsmiljön och bidra till förbättrade möjligheter för medarbetare att vara delaktiga, förbättra samarbeten och öka arbetsglädje. Ett nytt metodstöd för arbetet har funnits som stöd för verksamheterna. Metodstödet är baserat på forskning om medarbetarskap och hur tillit och psykologisk trygghet i verksamheten skapar förutsättning för det goda medarbetarskapet. Materialet belyser viktiga aspekter av medarbetarskapet som pålitlighet, adaptivitet och proaktivitet och det har funnits olika övningar att göra i arbetsgruppen.

Stadens nya enhetliga friskvårdsförmåner beslutades av nämnden i januari och har erbjudits all månadsanställd personal i förvaltningen. Förvaltningen har kompletterat det systematiska arbetsmiljöarbetet med nya stadsgemensamma, digitala arbetssätt för den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, hot och våld, arbetsplatsens utformning samt den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet. I bilagan "Rapport om den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet" finns en redovisning av förvaltningens arbetsmiljöarbete och uppföljning av föregående års vidtagna åtgärder. Skyddsombud och HR har under hösten deltagit i utbildning i friskfaktorer för att fortsätta att ge en bra fortsatt grund för att stärka förvaltningens arbete med friskfaktorer.

Implementering av stadens riktlinje för chefstruktur

Förvaltningen startade arbetet efter kommunfullmäktiges beslut om riktlinje för enhetlig chefsstruktur i slutet av januari och har under hela processen tagit stöd av stadens vägledning. Syftet med en enhetlig chefsstruktur i staden är att skapa en tydlig och hållbar organisation som bidrar både till väl fungerande verksamheter och till ett arbetsliv med goda förutsättningar både för chefer och medarbetare. Förvaltningen tog också fram ett ramverk för arbetet som knyter an till stadens kvalitetsprogram, vilket också har gett styrning och stöd i arbetet.

Förvaltningen startade processen genom en informationsinsamling, där information om nuläge avseende chefers ansvar, antal underställda medarbetare och andra förutsättningar kartlades och diskuterades. Därefter vidtog analysarbetet där samtliga chefer också involverades på olika sätt, bland annat genom enkät, dialoger per avdelning, men också genom förvaltningsövergripande dialog. I dialogerna analyserades behov och möjligheter för att nå en tydligare och mer enhetlig chefsstruktur med en organisation som skapar värde för verksamheternas målgrupper, samt ger både medarbetare och chefer goda förutsättningar. Ekonomiska beräkningar genomfördes också för att säkerställa en hållbar organisation över tid, beakta eventuella lägre kostnader för personalomsättning och sjukfrånvaro vid högre chefstäthet samt annan ekonomisk påverkan.

Analyserna fastställdes i augusti och arbetet fortsatte då med förberedelser inför beslut. Avdelningscheferna hade flera enskilda samtal med samtliga chefer. Riskbedömningar genomfördes med fackliga förbund och medarbetare fick information på arbetsplatsträffar.

Förvaltningen beslutade att samla alla förvaltningsgemensamma stödfunktioner samt stadsmiljö i en gemensam avdelning för att på så sätt stärka stödet till verksamheterna. Denna avdelning startade 1 oktober för att på så sätt ha goda förutsättningar att förbereda starten av verksamhetsavdelningarna efter årsskiftet.

Förvaltningen har under hela processen arbetat med kontinuerlig och aktiv dialog med samtliga chefer genom information och dialog på chefsforum, möjlighet för cheferna att skicka in frågor och medskick i arbetet, enkätundersökning, chefsbrev, samt dialog i chefsgrupperna på respektive avdelning. Ett kontinuerligt och nära samarbete mellan ledning och funktioner som HR, ekonomi och kommunikation har gett stöd i arbetet. Denna process har också varit en stående punkt på den förvaltningsövergripande samverkan för kontinuerlig dialog med de fackliga förbunden.

I oktober var samtliga underlag inför beslut färdiga och stadsdelsdirektören fattade beslut om förvaltningens nya organisations- och chefsstruktur. Förvaltningens nya organisation gäller från den 1 januari 2025.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	81	82	81	82	83	83	2024
Analys Svarsfrekvensen i årets medarbetarenkät ökade jämfört med förra året och blev 93 procent, vilket är högre än stadens snitt							

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
och påvisar ett aktivt medarbetarskap. Resultaten på enkäten visar en liten minskning jämfört med föregående år, men ligger i nivå med stadens snitt. Aktivt medskapandeindex omfattar tre områden; motivation, ledarskap och styrning. Inom samtliga tre områden ligger resultaten på samma nivå som föregående år. Det är mäns resultat som sjunkit inom de tre områdena; motivation, ledarskap och styrning. Männen svar ligger dock fortfarande högre än kvinnornas. Äldre medarbetare är mer nöjda än yngre.							
 	Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom förskolan	6,7		7,1	6	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Förskoleverksamheterna har arbetat med att få ner andelen timavlönad personal under året. Förändringar i barnantalet med lägre antal barn har påverkat personalplaneringen som delvis behövt ställas om. Det har under 2024 lett till högre andel timavlönad personal än planerat, men andelen har sjunkit sedan samma tid året innan.							
 	Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning	17,5		18,2	19	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
 	Andelen arbetade timmar av timavlönad personal i förhållande till samtliga arbetade timmar inom äldreomsorg	20,2		21,8	18	Tas fram av nämnd/s tyrelse	VB 2024
Analys Verksamheterna inom äldreomsorgen har arbetat med att minska andelen timavlönad personal under året. Möjligheter till heltid för tillsvidareanställd personal, kort- och långsiktiga rekryteringsbehov och scheman har setts över. Ökade behov inom framför allt hemtjänsten och svårighet att rekrytera medarbetare med rätt kompetens har påverkat bemanningsplaneringen och andelen timavlönad personal. Särskilda resurser riktas mot utförarnas verksamheter för att förbättra resultatet under 2025.							
  	Sjukfrånvaro	8,3 %	5,7 %	8,8 %	7,7 %	7,5 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse
Analys Den totala sjukfrånvaron ligger över målvärdet och når därmed inte målet. Kvinnor har högre sjukfrånvaro än män, vilket följer den nationella statistiken.							
  	Sjukfrånvaro dag 1-14	3,2 %	3,1 %	3,2 %	3,1 %	3 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse
Analys Sjukfrånvaron upp till 14 dagar har hela året legat något över målvärdet. Sjukfrånvaron är högre för kvinnor än för män, det gäller både för den kortare och den längre sjukfrånvaron.							

Nämndmål: Arbetsmiljön präglas av jämställdhet och delaktighet med ett tillitsfullt och närvarande ledarskap

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Förvaltningen har ett systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på delaktighet, inflytande och friskfaktorer. Ett tillitsfullt och närvarande ledarskap bidrar till en hälsofrämjande och jämställd arbetsmiljö. Att ha möjlighet att påverka sin arbetssituation bidrar till ökat lärande, stolthet och en bra social och organisatorisk arbetsmiljö.

Förväntat resultat

- Kunskap och strukturer för friskfaktorer har stärkts inom samtliga verksamheter
- Sjukfrånvaron sjunker (årsmål 2023 för total sjukfrånvaro: 8 %)
- Chefer har goda förutsättningar för närvarande ledarskap

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet delvis uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att indikatorn delvis är uppnådd och att aktiviteterna har genomförts som planerat eller fortsätter 2025.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Ledarskapsindex	80	81	80	80	82		2024
Analys Indexet når inte årsmålet och ligger på samma nivå som under 2023. Kvinnornas utfall har förbättrats sedan året innan, medan mäns resultat har försämrats. Under året har ett aktivt arbete utförts för att förbättra stadens förutsättningar för chefer i linje med kommunfullmäktiges beslut om en enhetlig chefsstruktur genomförts.							

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Analys genomförs inom samtliga verksamhetsområden utifrån stadens riktlinje för enhetlig chefsstruktur	2024-01-01	2024-12-31	
 Arbetet med friskfaktorer utvecklas och kopplingen till stadens personalpolicy och kvalitetsprogram förtydligas	2024-01-01	2024-12-31	
 Digitalt system för fler delar av det systematiska arbetsmiljöarbetet implementeras	2024-01-01	2024-12-31	
 Fler verksamheter prövar metoder för att stärka arbetet med kvalitet, innovation och digitalisering	2024-01-01	2024-12-31	
 Stadens nya enhetliga friskvårdsförmåner beslutas av nämnden och erbjuds alla månadsanställda	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Medarbetare har goda förutsättningar och utövar ett aktivt medarbetarskap

 Uppfylls helt

Beskrivning

Ett aktivt medarbetarskap ger förutsättningar för medarbetare att vara delaktiga, ta initiativ och ökar arbetsglädjen. Medarbetare har handlingsutrymme och bidrar till

verksamhetsutveckling genom att omsätta idéer och förslag i konkreta verksamhetsförbättringar. Medarbetare och chefer arbetar tillsammans för att förbättra arbetsituationen, öka kvaliteten och uppnå verksamhetens mål. Förvaltningen erbjuder trygga anställningar med heltid som norm. Kompetensförsörjningen planeras på kortare och längre sikt med fokus på hållbart arbetsliv, lärande och utveckling.

Förväntat resultat

- Medarbetare utövar ett aktivt medarbetarskap
- Medarbetare upplever att arbetsplatsen har ett gott arbetsklimat
- Medarbetare har handlingsutrymme och bidrar med förslag och idéer för verksamhetsutveckling

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet har uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att indikatorn är uppnådd och att aktiviteterna har genomförts som planerat.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 På min arbetsplats har vi ett gott arbetsklimat	76 %	79 %	75 %	74 %	75 %		2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Analys genomförs för att öka grundbemanningen i fler verksamheter med tillsvidareanställning och heltid som norm	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen stödjer helhetssyn och lärande för medarbetare och chefer genom stadens nya metod skugga en kollega	2024-01-01	2024-12-31	
 Åtgärder för förbättrad arbetssituation för olika yrkesgrupper fortsätter	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.5 Hög beredskap och stark rådighet ska råda i alla verksamhetsområden

 Uppfylls helt

Analys

Kommunfullmäktiges mål uppnås under året. Bedömningen grundas på att samtliga indikatorer uppfylls helt och att aktiviteterna har genomförts. Underliggande nämndmål uppnås helt.

Kontinuitetsplanering och krigsorganisation

Förvaltningen har övat såväl kris- som krigsorganisationen genom två olika övningar under året. Under StadsÖ 2024 övades förvaltningens förmåga att leda under skärpt beredskap och högsta beredskap genom en skrivbordsövning. I november övade förvaltningens krisledning på att hantera en väderrelaterad kris med stor påverkan inom stadsdelsområdet.

Övningsutvärderingarna visade att förvaltningen har en god grundberedskap och kunskap för att kunna hantera samhällsstörningar. Utvecklingsområden som identifierades är bland annat uthållighet i personella resurser, behov av bättre mallar och checklistor samt behov av mer och återkommande övning och utbildning.

Utifrån de analyser som gjorts i risk- och sårbarhetsanalysen har verksamheterna uppmärksamats på utvecklingsområden inom kontinuitetsplanering. Förvaltningen arbetar ständigt med att utveckla och förbättra uthålligheten och kontinuitetsplanering för samtliga verksamheter.

Beredskapsarbete samt risk- och sårbarhetsanalys

Förvaltningen har genomfört steg 1–4 i risk- och sårbarhetsanalysen, vilket omfattar en kartläggning och analys av identifierade risker och sårbarheter. Fokus år 2025 är åtgärder och implementera förbättringar baserat på genomförd analys. Arbetet bedrivs i tvååriga cykler med målet att kontinuerligt utveckla processerna, förebygga risker och stärka förvaltningens robusthet och motståndskraft mot samhällsstörningar och händelser som kan påverka verksamheten.

Krisberedskap

Arbetet med krisberedskap har fortgått och förvaltningen har fortsatt god beredskap att hantera incidenter, kriser och samhällsstörningar. Förvaltningens krisstödsorganisation har utökats med fler medarbetare. Ett utbildningstillfälle har hållits i syfte att stärka krisstödjure i rollen. Krisstödjure har vid incidenter varit snabbt på plats vilket i återkoppling visat sig vara uppskattat.

Trygghetspunkt

Den stadsdelsövergripande trygghetspunkten är i dagsläget lokaliserad till Kärrtorps gymnasium. Förvaltningen arbetar fortsatt med att utveckla konceptet och har under året undersökt alternativa lokaler inom stadsdelsområdet för att på sikt byta ut Kärrtorps gymnasium som trygghetspunkt. Förvaltningen har under året övat etablering av trygghetspunkt samt även användning av kommunikationsverktyget RAKEL tillsammans med andra stadsdelar.

Rådighet och uppföljning av leverantörer

Den övervägande delen av upphandlade varor och tjänster är sådana där förvaltningen deltar i gemensamma upphandlingar för staden som helhet, både i upphandlingsprocessen och i avtalsuppföljningen. Gällande förvaltningens egna upphandlingar sker avtalsuppföljning med upphandlade leverantörer kontinuerligt, och i samband med dem görs ekonomiska kontroller av leverantörerna. Genom utökad intern kontroll säkerställer förvaltningen vidare att inköpsprocessen bedrivs effektivt och att inköp sker genom stadens upphandlade leverantörer.

Andelen elektroniska inköp har ökat sedan förra året. Förvaltningen har under året anslutit leverantörer med stora inköpsvolymerna till inköpssystemet. Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med att kontinuerligt sträva mot att nå allt högre andel elektroniska inköp.

Systematisk informationssäkerhet

Förvaltningens arbete med informationssäkerhet har fortgått med att identifiera, bedöma och

följa upp informationssäkerhetsrisker som kan uppstå i verksamheten. Förvaltningen har deltagit i stadens träffar och utbildningar avseende informationssäkerhet. Förvaltningen har en fortsatt god nivå av genomgång av den obligatoriska informationssäkerhetsutbildningen men ambitionen är att öka antalet medarbetare som genomgår utbildningen.

Plan och prioritering för genomförande av informationsklassningar togs fram i slutet av 2023 och under året har normerande klassningar genomförts i staden där förvaltningen varit representerad. Förvaltningen har tagit del av resultaten från de normerande klassningarna för att framöver kunna genomföra lokala klassningar.

Nya stödande lokala styrdokument och rutiner som stöd i dataskyddsarbetet har arbetats fram och förvaltningen har arbetat med att öka kunskap och medvetenhet i verksamheternas dataskyddsarbete. Den lokala organisationen kring dataskyddsarbetet har utvecklats och förvaltningen har deltagit i stadsgemensamma forum för lärande och utveckling av arbetet.

Förvaltningen har förberett och under hösten skickat en arkivleverans för slutförvaring av handlingar till stadsarkivet. Förvaltningen har också samarbetat med Svenska Bostäder för att under året färdigställa ett nytt större förvaltningsarkiv med klimatanläggning, där handlingar och material från alla förvaltningens verksamheter samt nämnd och styrning kan förvaras. Bygget av det nya arkivet stod klart i november och invigdes med ett öppet hus för medarbetare och chefer i förvaltningshuset.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elektroniska inköp	36,53 %			25,19 %	30 %	Tas fram av nämnd/s tyrelse	2024
  Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts	100 %			100 %	100 %	81 %	2024
  Genomförda åtgärder inom risk- och sårbarhetsanalys	100 %				100 %	100 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med förskolenämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriva fortsatt kunskaps- och förmågeuppbyggnad inom måltidsberedskap	2024-01-01	2024-12-31	
  Servicenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen, förskolenämnden, kulturnämnden, socialnämnden, utbildningsnämnden, äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja viss drift av centralt beredskapslager för medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel, livsmedel samt vissa förbrukningsmateriel i syfte att höja stadens beredskapsförmåga	2024-01-01	2024-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samråd med kommunstyrelsen enskilt eller i samverkan öva aktivering av trygghetspunkter inom sitt geografiska område	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Verksamheterna har en hög beredskap för oväntade händelser

● Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen utgår från de prioriteringar som framkommer i risk- och sårbarhetsanalyser för att säkerställa en god beredskap. Verksamheterna arbetar utifrån detta vidare med beredskapshöjande insatser för samhällsviktiga processer. I samverkan med övriga ansvariga aktörer säkerställs att tillräckliga beredskapslager finns på verksamheter i egen regi. Förvaltningens krisledningsarbete vidareutvecklas utifrån de lärdomar som har dragits efter tidigare kriser och verksamheterna har god beredskap för oväntade händelser. Krigsorganisation och krigsledningsplan arbetas fram i samverkan med andra förvaltningar.

En aktiv avtalsuppföljning, att motverka välfärdsbrott och att främja en sund konkurrens mellan seriösa företag är fortsatt prioriterat. Förvaltningen ska se över möjligheter till att stärka egen regi verksamheter för att säkra den lokala beredskapen samt säkerställa en god beredskap i upphandlade verksamheter. Efter genomförda verksamhetsövergångar av verksamheter inom grupp- och servicebostäder inom LSS samt övertagande av gruppboendestäder LSS i egen regi arbetar förvaltningen för att säkerställa en trygg övergång för brukare och medarbetare.

Förvaltningen ska säkerställa att det finns resurser och kompetens för ett effektivt och ändamålsenligt informationssäkerhets- och dataskyddsarbete samt delad data där så är lämpligt utifrån gällande informationsklassning.

Förväntat resultat

- Förvaltningen har en god beredskap att tillgodose vissa grundläggande behov för stadsdelsområdets invånare
- Förvaltningens trygghetspunkt är etablerad och väl känd
- Förvaltningen har en god beredskap för att upprätthålla dess samhällsviktiga verksamhet
- Verksamheter, oavsett driftform, bidrar till god kvalitet och måluppfyllelse
- Arbetet med informationssäkerhet och dataskydd sker systematiskt

Analys

Förvaltningen bedömer att nämndmålet uppnåtts under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnåtts och att aktiviteter är genomförda. En aktivitet är förlängd att fortgå under 2025.

	Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓	Förvaltningen implementerar lokala styrdokument såsom årshjul och rutiner avseende dataskyddsfrågor	2024-01-01	2024-12-31	
✓	Förvaltningen levererar tidigare arkivbildning till Stadsarkivet och arkivlokaler godkänns	2024-01-01	2024-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förvaltningen ökar chefernas kompetens i krisledning, beredskap och krigsorganisation	2023-01-01	2025-12-31	
 Genomföra informationsklassningar enligt Ledningens genomgång för informationssäkerhet	2024-01-01	2024-12-31	
<p>Analys</p> <p>Plan och prioritering för genomförande av informationsklassningar togs fram i slutet av 2023 och under året har normerande klassningar genomförts i staden där förvaltningen varit representerad. Förvaltningen har tagit del av resultaten från de normerande klassningarna för att kunna genomföra lokala klassningar. Flera lokala klassningar har påbörjats i enlighet med Ledningens genomgång för informationssäkerhet, men klassningar behöver genomföras i större antal och i sin helhet.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.6 Tryggheten ska öka genom förebyggande insatser

 Uppfylls helt

Analys

Stadsdelsnämnden bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att bedriva ett trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete. Detta sker genom lokalt områdesarbete, lokala brottsförebyggande råd i nära samverkan med andra förvaltningar, bolag, myndigheter, civilsamhälle och föreningsliv. Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet uppnås under året. Bedömningen grundas i att underliggande indikatorer uppfylls och aktiviteten är genomförd. Underliggande nämndmål uppnås.

Platssamverkan

Förvaltningens samverkan med externa aktörer har fortgått genom olika forum som fokuserar på trygghet, säkerhet och gemensamt arbete med lägesbild och åtgärder. Förvaltningens övergripande brottsförebyggande forum SkarpBRÅ har tillsammans med de lokala BRÅ bidragit till att skapa en lokal lägesbild och åtgärder inom stadsdelsområdet. Den lokala samverkansöverenskommelsen med polisen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret har fortgått enligt plan. Arbetet med att motverka öppna drogscener inom stadsdelsområdet har visat sig framgångsrikt. Den tidigare öppna drogscenen runt Lagaplan i Bagarmossen klassas inte längre som det. Det kvarstår viss problematik kring platsen men det aktiva arbetet som förvaltningen, polisen och andra samverkansaktörer bedrivit har gett positivt resultat. Arbetet mot den öppna drogscenen som finns på Skarpnäcksfältet fortgår.

Skarpnäckslyftet, som har fokus på området Skarpnäcksfältet, har samlat en rad olika aktörer regelbundet under året. Ett utvecklingsarbete har genomförts där olika aktörer i Bagarmossen och Skarpnäck har samlats. Ett tydligare syfte har formulerats och regelbundna träffar har skett under året enligt plan. I samband med genomförd workshop framkommer att aktörerna anser att forumet är välfungerande och att samarbetet fungerar väl. Arbetet har bidragit till att ungdomar i riskzon har uppmärksamats i ett tidigt skede och har i samverkan med polis och fritidsverksamhet lotsas till rätt instanser. Områdesvärdarna som är kopplade till Skarpnäckslyftet har arbetat med rondering av fastigheter och i ett tidigt skede rapporterat brister till fastighetsägare. Ett gott samarbete med bostadsbolag, polis och socialtjänst har bedrivits vilket lett till att snabba och flexibla insatser för att öka tryggheten har kunnat

genomföras på ett sätt som gynnar både stadsdelen och individer.

Under året har två trygghetsvandringar genomförts, i Björkhagen under våren och under hösten i Hammarbyhöjden. Trygghetstorg har arrangerats i Kärrtorp vilket resulterade i flera samtal med invånare i området.

Arbete mot välfärdsbrottslighet

Förvaltningen har under året arbetat för att säkerställa att de föreningar som beviljats föreningsbidrag efterlevt nämndens villkor samt att stödet använts som avsett. Under året har förvaltningen genomfört stickprovskontroller på tre slumpmässigt utvalda föreningar. Det som granskats är bland annat dokumentation som styrker att verksamhet bedrivits som planerat. Inga anmärkningar noterades gällande föreningarna utifrån från kontroller.

Inom socialtjänsten har egenkontroller genomförts i enlighet med satta rutiner för att upptäcka felaktiga utbetalningar och risker för felaktiga bistånd. Resultatet av egenkontrollerna visar avvikelser i några av ärendena där inte adekvat kontroll i Infotorg och skattedeclaration genomförts. I några av de kontrollerade ärendena saknades även underskriven blankett på ”bekräftelse på mottagen information”. Resultaten av egenkontrollerna visar övergripande på färre avvikelser än förra året. Avvikelser som uppmärksammats har hanterats och åtgärder har vidtagits.

Under året har åtgärder i form av extra kontroller inom ramen för felaktiga utbetalningar genomförts med fokus på att säkerställa att brukare är införstådda i viktig information som är nödvändig för handläggning. Under året har chefer inom relevant enhet kontinuerligt gått igenom samtliga domar som anvisats åter till förvaltningen för fortsatt handläggning. Detta i syfte att öka samsyn kring bedömningar och att garantera rättssäkerheten i bedömning och utbetalningar. Under verksamhetsåret har antalet domar som anvisats tillbaka till förvaltningen minskat avsevärt.

Samtliga handläggare inom äldreomsorgen har i april och november genom egenkontroll granskat två slumpvis utvalda hemtjänstären. Granskningen skedde utifrån olika parametrar, till exempel hur många överlappande besök som inträffat, hur många unika personer som besöker en hemtjänstkund samt utförandegraden utifrån beviljade timmar. Ett par handläggare har i sin tur granskat dessa egenkontroller för att se om det går att urskilja mönster. Resultatet föranledde extra granskningar av olika hemtjänstföretag. Resultat och slutsatser har rapporterats till äldreförvaltningen enligt rutin. Arbetssättet har gett biståndshandläggarna mer insikt och förståelse om vilka parametrar som kan indikera fusk och oegentligheter i ärenden samt vikten av att ämnet behöver uppmärksammas och följas upp.

Förebyggande insatser och prevention

Det gemensamma förebyggande och preventiva arbetet tar sin utgångspunkt i situationell- och social prevention. Förvaltningen har ett välfungerande och kontinuerligt samarbete med olika aktörer vilket inkluderar bland annat lokala brottsförebyggande råd och samverkan med aktörer som polis, bostadsbolagen, stadens mobila ordningsvakter och MTR tunnelbanan. Det trygghetsskapande arbetet fortgår och samverkan gällande trygghetsfrågor genomförs med såväl fackförvaltningar som externa parter

Utvecklandet av fältassistenternas arbetssätt och samverkansstrukturer har skett enligt plan. Fokus har varit invånare mellan 10-17 år och arbetet har syftat till att uppmärksamma och ge riktat stöd likväl det förebyggande arbetet med olika former av föräldraföreläsningar. Samverkan med andra förebyggande insatser relevanta insatser såsom Losam och SIG har utvecklats vilket leder till en mer sammanhållen socialtjänst gentemot medborgarna.

Inom ramen för samverkansforumet SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) har beslut om att utveckla forumet till individnivå och ett konkret arbete med detta har påbörjats. Denna utveckling kommer att ligga i linje med avslutandet av Losam som projekt med övergång till ordinarie verksamhet och därtill medföljande utveckling med utökad målgrupp, resursförstärkning och utökad bredd av stöd.

Stadsdelsområdet har under 2024 varit relativt förskonad från aktiva yttringar kopplade till våldsbejakande extremism. Frågan är under kontinuerlig bevakning och kompetensutveckling har genomförts för att förvaltningen snabbt ska kunna agera vid behov.

Stadsmiljö

Förvaltningen tilldelades trygghetsmedel för att anlägga en ny hundrastgård på Nytorps gårde, en medborgardialog ägde rum inför anläggandet där det kom in cirka 100 synpunkter. Majoriteten var negativa till den föreslagna placeringen, en mer central placering på gårdet önskades och närheten till bostadshus skapade oro för att de boende skulle störas av hundskall. Förvaltningen kunde efter dialog med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och miljöförvaltningen föreslå en ny placering som nämnden fattade beslut om. Hundrastgården stod klar i början av hösten.

Trygghetsmedel erhöles även för upprustning av en parkyta vid Sportflygargatan i närheten av Matparken i Skarpnäck. Arbetet startade under sommaren och blev klart under hösten. Målet var att rusta upp platsen genom att återskapa samma karaktär som tidigare. Det har lagts nya plattor, parkträdens grenar har beskurits, ny kantsten har lagts och en blomsterurna har bytts ut till en permanent planteringsyta med biokol i två våningar. Även rabatterna har förstärkts med biokol.

Under 2024 har förvaltningen fått i uppdrag att utreda möjligheter till parkdrift i egen regi samt utformning av eventuell samverkan med övriga stadsdelsförvaltningar i region östra söderort. Utredningen blev klar i början av hösten och nämnden fattade beslut om att ge förvaltningen i uppdrag att påbörja förberedelserna för ett övertagande av parkskötseln i egen regi från och med 1 oktober 2026. Förvaltningen har påbörjat arbetet i nära dialog med övriga berörda förvaltningar i staden.

Under våren påbörjades etapp 2 av upprustningen i Skarpaby lekpark, arbetet har fortlöpt enligt plan och blev klart under hösten. Upprustningen genomfördes i etapper för att inte stänga hela parken under två år. Parkområdet har istället delvis varit avstängt under de tider arbete pågår, plaskdammen har varit fylld under hela ordinarie period och har kunnat nyttjas som vanligt. Målsättningen för upprustningen har varit att göra lekparken roligare med nya lekmöjligheter och att skapa en tryggare, grönare och finare plats som tilltalar olika åldersgrupper och behov. När parken nu står klar har parkens entréer förtydligats, ny belysning och nya lekredskap installerats, träd och buskar planterats samt en pergola och

dricksvattenutkast anlagts. I enlighet med vad som anges i parkplanen för Skarpnäck har platsens tidigare karaktär utvecklats och lekparkens olika delar som tidigare var spridda över ett stort område är nu mer sammankopplade.

Arbetet med att utveckla Flatens naturreservat till ett besöksmål året runt fortsätter genom att bland annat nya reservatskartor har färdigställts som under nästa år kommer sättas upp vid reservatets entréer. Den nya bastun i Flaten togs i drift i början av året av den förening som nämnden tecknat ett Idéburet offentligt partnerskap med. Under sommaren öppnade även de nya permanenta toaletterna vid Flatenbadet. Vidare har den upprustning av Flatens huvudentré som påbörjades under 2023 slutförts samt en del dikningsarbeten, erosionsskydd och utplacering av nya bänkar genomförts.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	82 %	83 %	82 %	80 %	80 %	79 %	2024
  Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	78 %	81 %	76 %	68 %	73 %	73 %	2024
  Stockholmarnas nöjdhet med skötsel och städning av park och grönområden	77 %	79 %	75 %	76 %	76 %	73 %	2024

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samråd med socialnämnden, utbildningsnämnden, äldre- och socialnämnden och samtliga stadsdelsnämnder, fortsätta utvecklingen av en nämndövergripande struktur i arbetet mot välfärdsbrott med fokus på riktade kontroller genom tillämpning av riskprofiler och en ökad grad av dokumentation och informationsdelning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Förebyggande arbete ökar tryggheten

 Uppfylls helt

Beskrivning

Utgångspunkten för förvaltningens trygghets- och brottsförebyggande arbete är situationell- och social prevention. Trygghetsvandringar bidrar till ökad trygghet genom riktade insatser och åtgärder baserade på invånarnas behov och önskemål samt gemensam dialog med berörda aktörer. Den lokala samverkansöverenskommelsen med Polisen, utbildningsförvaltningen och trafikkontoret ligger till grund för planering av gemensamma insatser riktade mot vissa platser och målgrupper. Stadsdelsområdets övergripande brottsförebyggande forum, SkarpBrå, och de lokala brottsförebyggande råden är tillsammans viktiga aktörer för att bidra till förutsättningar för ökad trygghet. Förvaltningen kommer tillsammans med andra aktörer att ha fortsatt fokus på Skarpnäcksfältet och Skarpnäcks torg utifrån platsamverkan.

Förvaltningen kommer att fortsätta med samverkan med föreningar som har verksamhet för barn och unga i stadsdelsområdet för att bibehålla en gemensam grund för informationsutbyte och verksamhetsutveckling.

Förvaltningens förebyggande verksamheter för barn och ungdomar bidrar till ökad trygghet, exempelvis genom ökade öppettider på fritidsgårdarna, uppsökande verksamhet för barn som inte är inskrivna i förskolan och genom fältassistenter. Detta beskrivs närmare under inriktningsmål 1. Under samma inriktningsmål beskrivs även socialt arbete gentemot andra målgrupper som till exempel personer som utsätts för våld i nära relation, personer som vill lämna en kriminell livsstil och stadsdelsmammor som arbetar uppsökande mot kvinnor i sitt eget bostadsområde.

Förväntat resultat

- Invånarna upplever en ökad trygghet
- Andelen som enligt trygghetsmätningen känner oro för att gå ut på kvällen i sitt bostadsområde minskar

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat och underliggande aktivitet uppnås helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Nämndens verksamheter arbetar förebyggande mot bedrägeribrott mot äldre och personer med funktionsnedsättning	2024-01-01	2024-12-31	

Nämndmål: Parker och grönområden är trygga, välskötta, tillgängliga och inkluderande

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens arbete med att utveckla parker och grönområden i nära samverkan med engagerade invånare, föreningar och stadens förvaltningar och bolag fortsätter. Den uppdaterade lokala parkplanen är ett viktigt underlag för prioriteringar och inriktning i arbetet. Tillgänglighetsfrågorna genomsyrar verksamhetsplaneringen och är en naturlig del i det dagliga arbetet i parker, grönområden och naturreservat. Samverkan med invånarna fortsätter, bland annat genom möjligheten att teckna brukaravtal och att odla på parkmark. Förvaltningen arbetar aktivt med kravspecifikationer samt att ställa kompetenskrav på naturskötsel.

Förväntat resultat

- Parker och grönområden tas om hand, utvecklas och är uppskattade platser att vistas i.
- Parker och grönområden upplevs som trygga och inkluderande.

- Tillgängligheten till parker, grönområden, strandbad och naturreservat ökar för personer med funktionsnedsättning.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnås. Bedömningen grundar sig på att förväntat resultat och samtliga underliggande aktiviteter uppnås helt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anlägga en ny hundrastgård på Nytorps gärde.	2024-01-01	2024-12-31	
 Förvaltningen säkerställer att tillgänglighetsperspektivet beaktas vid byte av parkbänkar.	2024-01-01	2024-12-31	
 Inventera upprustningsbehovet av befintliga plaskdammar.	2024-01-01	2024-12-31	
 Utredda möjligheter till parkdrift i egen regi samt utformning av eventuell samverkan med övriga stadsdelsförvaltningar i region östra söderort.	2024-01-01	2024-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet: 3.7 Stockholm ska vara en öppen, jämställd och demokratisk stad som samarbetar internationellt

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet har uppnåtts under året. Underliggande nämndmål har också uppnåtts. Nedan redovisas en sammanfattning av det arbete som har bedrivits under året kopplat till arbete för stärkt demokrati och de mänskliga rättigheterna samt arbete med Agenda 2030. Se även beskrivning under respektive verksamhetsområdesmål.

Arbete för att stärka demokratin

Förvaltningens arbete med att stärka den lokala demokratin har haft stockholmarnas fokus som utgångspunkt. Under året har 43 medborgarförslag inkommit till stadsdelsnämnden, varav 21 har hanterats som synpunkter. Förslagen visar på en mångfald av idéer och ett demokratiskt engagemang från stadsdelens invånare. I ett flertal svar framgår att frågan helt eller delvis redan utreds av förvaltningen. Flera av förslagen handlar om förbättringar kring stadsmiljö och klimatfrågor. Vissa förslagsställare har fått svar att deras idéer ligger utanför stadsdelsnämndens rådighet och att förvaltningen har vidarebefordrat förslagen till rätt instans. Förvaltningen har under året uppdaterat rutinen för hantering av medborgarförslag som nämnden fastställde under hösten. Nämnden får varje år en redovisning av inkomna medborgarförslag samt hanteringen av dessa.

Förvaltningen har de senaste åren fått flera önskemål om att anlägga en hundrastgård på Nytorps gärde. Under våren genomförde förvaltningen därför en medborgardialog om förslag på planering av en ny hundrastgård på Nytorps gärde. Medborgardialogen skedde i två steg där förslag från medborgare först inkom med synpunkter, som ledde till att förslaget delvis arbetades om och genomfördes.

Nämnden har under året besökt pensionärsrådet samt tagit del av samtliga protokoll från både pensionärsråd och rådet för funktionshinderfrågors sammanträden. Under året har ärendegången till den sociala delegationen digitaliserats i syfte att effektivisera arbetsgången. Ärendehanteringssystemet eDok används som systemstöd. Förvaltningen har under året deltagit i ett nytt stadsgemensamt nätverk för pensionärsrådets sekreterare. Nätverket leds av stadens äldreombudsman och möjliggör erfarenhetsutbyte och utveckling av arbetssätt.

I slutet av året stod den nya förskolan i Bagarmossen klar. Barnen har varit delaktiga i namngivandet av förskolan och döpt den till Regnbågsängen.

Arbete för att tillgodose de mänskliga rättigheterna

Förvaltningen arbetar för att nämndens verksamheter ska vara fria från all form av rasism och diskriminering. Invånare, besökare, medarbetare och brukare ska behandlas på ett likvärdigt sätt oavsett bakgrund, ålder, funktionsförmåga, kön, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck. Nedan sammanfattas arbetet med att tillgodose de mänskliga rättigheterna.

Jämställdhet

Förvaltningen arbetar för att främja jämställdhet inom organisationen såväl som inom nämndens verksamheter. Som arbetsgivare har förvaltningen bidragit till ökad jämställdhet genom att erbjuda goda möjligheter att kombinera föräldraskap och arbetsliv. Förvaltningen har systematiskt analyserat könsuppdelade resultat och vidtagit åtgärder om omotiverade skillnader mellan könen identifierats. Jämställdhetsanalyser har redovisats i relevanta beslutsunderlag till stadsdelsnämnden.

Barnen i förskolan har fått utveckla sina förmågor och intressen på lika villkor oberoende av könstillhörighet. Fritidsgårdarna har arbetat utifrån stadens strategi för fritids och ungdomsgårdar, där fokus på jämställdhet ingår. En av nämndens fritidsgårdar har erbjudit tjejkväll en gång i veckan i syfte att öka andelen flickor som besöker och tar del av fritidsgårdens verksamhet. Besökarna har varit med i planering av aktiviteter och varit delaktiga i genomförandet av dem.

Socialtjänstens enhet för prevention och trygghet möter till stor majoritet män och pojkar i samtliga insatser. Detta förklaras i hög grad av pojkar och män generellt är överrepresenterade när det kommer till kriminalitet, men ger också skäl till en vidare analys och fokus på att inkludera flickor och kvinnor i verksamheten. Fältassistenter har arbetat riktat mot flickor genom särskilda tjejgrupper vilket lett till att flickor fångats upp i högre utsträckning än tidigare år. Både socialtjänsten och utförarverksamheter LSS i egen regi har analyserat skillnaderna i upplevelse av trygghet mellan kvinnliga och manliga brukare som bor på LSS-boende för att kunna vidta riktade åtgärder för att öka tryggheten.

Under året har förvaltningen uppmärksammat en skillnad på 12 procentenheter mellan pojkar och flickor avseende fördelning av arbetstillfällen av feriearbete under sommaren. Två faktorer kan ha påverkat fördelningen, dels att en högre andel sökande var pojkar och dels att fler flickor tackade nej till erbjudande om sommarjobb. Från urvalet som genomförts enligt en bestämd prioriteringsordning har totalt 63 ungdomar anställts, varav 68 procent var pojkar. Inför sommaren 2025 arbetar förvaltningen med att hitta arbeten som även matchar flickors önskemål med förhoppning om att minska skillnaderna mellan könen.

Socialtjänsten och nämndens utförarverksamheter arbetar mot mäns våld mot kvinnor och våld i nära relationer genom att våldsutsatta personer uppmärksammas och får stöd och hjälp.

Nationella minoriteters rättigheter

Förskolan informerar om nationella minoriteters rättigheter och möter vårdnadshavarnas önskemål. Samtliga förskolor, öppna förskolor och fritidsgårdarna har synliggjort de nationella minoriteterna på olika sätt. Detta har bland annat skett genom nationella minoritetsflaggor och litteratur. Inom en av nämndens förskolor finns en avdelning med finsk inriktning med plats för 15 barn.

Socialtjänsten har under året deltagit i projektet ”Utveckla ömsesidiga broar mellan romer och socialtjänsten”. Projektet har genomförts i samverkan med socialförvaltningen samt stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör och Farsta, med stöd av sociala investeringsmedel. Bland annat har sex avsnitt i projektets podcast lanserats där förvaltningens medarbetare varit med och berättat om socialtjänstens uppdrag och hur romska invånare kan få stöd i olika frågor. Inom ramen för projektet har även ett stödmaterial för tillämpning av minoritetslagstiftning lanserats. Materialet är riktat till socialsekreterare och biståndshandläggare med syfte att underlätta arbetet med nationella minoriteter och beakta särskilda rättigheter enligt minoritetslagen.

Inom äldreomsorgen har nationella minoriteters högtidsdagar uppmärksammats. Bland annat har verksamheterna har synliggjort högtidsdagarna med hjälp av bordsflaggor, visat informationsfilmer på arbetsplatsträffar och erbjudit aktiviteter inom de förbyggande verksamheterna. Den förebyggande verksamheten har finskspråkiga volontärer och har arrangerat promenadgrupper för finstalande.

Internationella Romadagen firas årligen i Skarpnäcks kulturhus i samarbete med É Romani Glinda, som är en ideell romsk organisation med syfte att förbättra romernas levnadsvillkor. Kulturhuset erbjuder även aktiviteter med finsk scenkonst och har under året påbörjat ett samarbete med en samisk förening för att framöver lyfta fram samisk scenkonst mer regelbundet.

Barns rättigheter

Nämndens förskolor har arbetat med att förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Barnen i förskolan har fått lära sig sina rättigheter bland annat genom litteratur anpassad för barn i förskoleålder samt andra utbildningsmaterial. Barn i behov av tillfälligt eller varaktigt stöd och stimulans har fått stöd utformat med hänsyn till individuella behov och förutsättningar.

Det familjeorienterade arbetssättet inom socialtjänsten synliggör barn och möjliggör att barnens behov av stöd och/eller skydd tillgodoses. Under året har arbetet med att öka barns delaktighet och att säkerställa barns rätt till information fortgått, både i ärenden som rör barn eller där barn berörs som anhörig till en vuxen. Socialtjänstens deltagande i studien Nationell uppföljning av socialtjänstens omställning (NUSO) har bidragit till flera resultat- och

analysmöjligheter kring barns delaktighet, rättssäkra bedömningar av barns behov samt vilka grupper av barn socialtjänsten inte når i den utsträckningen som är önskvärd.

Förvaltningen har under året fortsatt att arbeta för att tillförsäkra barns rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention samt stadens program för barnets rättigheter och inflytande. Förvaltningens barnrättsambassadörer, som ingår i ett barnrättsnätverk, har haft regelbundna metodmöten under året och har sedan spridit kunskapen vidare på respektive enhet. Under stadens barnrättsvecka genomförde förvaltningens socialtjänst lokala aktiviteter, bland annat föreläsningar om barns delaktighet samt förebyggande och icke biståndsbedömda insatser. Förvaltningens barnrättsamordnare har deltagit i stadens barnombudsmans stadsövergripande nätverksträffar samt medverkat i socialförvaltningens arbete med att ta fram ett barnbrev, det vill säga information till barn vars föräldrar har insatser från socialtjänsten.

Barnkonsekvensanalyser har redovisats i relevanta beslutsunderlag till stadsdelsnämnden.

Hbtqi-personers rättigheter

Inom förskolorna synliggörs och uppmärksammas regnbågsfamiljer, det vill säga en familj där en eller flera identifierar sig som hbtqi-person. Detta görs genom bilder, litteratur och samtal. Vid öppna förskolan Fyren erbjuds särskild öppettid för regnbågsfamiljer en dag i veckan. De utvärderingar som gjorts visar att besökarna anser att den riktade verksamheten är värdefull för barnen och deras familjer. Besökarna har återgett att de anser att personalen har ett normkritiskt, tryggt och positivt bemötande. Ett samarbete har också påbörjats med en barnmorskemottagning som profilerar sig som hbtqi-mottagning. Regnbågsföräldragrupper har fått information om Fyrens öppna förskolas verksamhet och inriktning. Besökarna uttrycker att det är värdefullt att samarbetet fortsätter.

Fritidsgårdarna säkerställer att alla fritidsledare har grundläggande kunskap och kompetens om hbtqi-personers livsvillkor och vikten av ett inkluderande bemötande. En av fritidsgårdarna har öppet en kväll i veckan för de som identifierar sig som ickebinära. Fritidsgårdens och öppna förskolans medarbetare har genomförts stadens hbtqi-diplomering i syfte att erbjuda ett kompetent och normmedvetet bemötande.

Under hösten startade förvaltningens äldreomsorg ett regnbågskafé i samarbete med Enskede-Årsta-Vantörs och Farstas stadsdelsförvaltningar. Kaféet är en inkluderande mötesplats för seniorer med särskilt fokus på att stärka hbtqi-perspektiv och främja gemenskap.

Ledningsgruppen för äldreomsorg och utförarverksamhet LSS har under året hbtqi-certifierats, dels för att öka kunskapen om målgruppens rättigheter och dels för att skapa förutsättningar för fler verksamheter att hbtqi-diplomeras. Inom ramen för certifieringen har en handlingsplan tagits fram för hur arbetet ska fortgå framöver.

Agenda 2030

Nämndens kärnverksamheter har på många sätt bidragit till att staden kan nå de globala målen i Agenda 2030, inklusive principen om att ingen ska lämnas utanför. Bland annat genom att skapa trygga och inkluderande parker, öka tillgängligheten och delaktigheten för personer med funktionsnedsättning, ta hänsyn till barns och nationella minoriteters rättigheter samt arbeta för en god vård och omsorg om äldre. Vidare har förvaltningen arbetat aktivt för att

minska verksamheternas klimatpåverkan, exempelvis genom att minska matsvinn och servera en stor andel ekologiska och klimatsmarta livsmedel.

Förvaltningens arbete med Agenda 2030 har stärks genom att samtliga verksamheter i sina verksamhetsplaner för 2024 har identifierat lokala behov och utmaningar samt kopplat dessa till ett eller flera av hållbarhetsmålen. Verksamheterna har även beskrivit vilka åtgärder som planerats för att bidra till att uppfylla de mål som valts ut. Nedan följer olika exempel.

Nämndens förskolor har identifierat lokala utmaningar och förutsättningar kopplat till målet god utbildning för alla (delmål 4.A, inkluderande och trygga utbildningsmiljöer samt delmål 4.2, lika tillgång till förskola av god kvalitet). Förskolorna har under året haft riktade aktiviteter för att bidra till uppfyllelse av målen, till exempel har undervisningsmiljön för de yngsta barnen utvecklats. Barnhälsoteamet har också arbetat med att stötta förskolorna i arbetet med att skapa en gynnsam lärmiljö för alla barn i förskolan. Genom att ge pedagogerna på förskolorna specialpedagogisk handledning ökar förutsättningen för att skapa en inkluderande och tillgänglig lärmiljö för alla barn.

Fritidsgårdarna har arbetat mer riktat för att nå en förflyttning mot jämställdhetsmålet (mål 5). Riktade aktiviteter i syfte att öka andelen flickor som besöker och tar del av verksamheten har genomförts. Bemanningen på fritidsgårdarna har varit planerad med målsättningen att ha en så jämn fördelning av manliga och kvinnliga fritidsledare på gårdarna varje kväll.

Inom individ- och familjestöd har arbetet med att tidigt upptäcka våldsutsatthet varit i fokus för att bidra till uppfyllandet av jämställdhetsmålet (delmål 5.2, att utrota våld och utnyttjande av kvinnor och flickor). Målsättningen är att ytterligare stärka arbetet med både intern och extern kunskapsspridning gällande våldsutsatthet. Vidare har behov av att säkerställa jämlikhet och lika behandling för de invånare som möter socialtjänsten identifierats. För att säkerställa att de individer som träffar socialtjänsten förstår den information som ges samt socialtjänstens uppdrag finns tillgång till tolk genom hela utredningsprocessen. Arbetet bidrar till uppfyllandet av jämlikhetsmålet (mål 10) samt målet om fredliga och inkluderande samhällen (mål 16).

Inom äldreomsorgen arbetar hemtjänsten med att öka medarbetarnas kunskaper om nationella minoriteters rättigheter. Medarbetare har fått se informationsfilmer om minoriteternas rättigheter med efterföljande reflektion och samtal. Hemtjänsten uppmärksammar även minoriteternas högtidsdagar bland annat genom bordsflaggor och information om den aktuella högtiden. Arbetet bidrar till uppfyllandet av jämlikhetsmålet (mål 10).

Gällande arbetet med klimatanpassning i stadsmiljön och inom nämndens verksamheter har förvaltningen sett ett behov av prioritering. Därav utgår arbetet från en värme- och skyfallskartering och social hållbarhet där hänsyn tas till särskilt sårbara grupper. Ett klimatanpassat Stockholm bidrar till målet om god hälsa och välbefinnande (mål 3), målet om hållbara städer och samhällen (mål 11) och målet om att bekämpa klimatförändringarna (mål 13).

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Utfall VB 2023	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel med förtroende för stadsdelsförvaltningen i det område där man bor	50	57	40		38 %	38 %	2024

Nämndmål: Verksamheterna är välkomnande, jämställda och demokratiska

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter arbetar för att stärka mänskliga rättigheter genom att vidareutveckla arbetet med jämställdhet, jämlikhet, nationella minoriteter och barns rättigheter. Förvaltningen arbetar för att uppfylla de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Lokala utvecklingsområden identifieras och åtgärder planeras för att bidra till ökad måluppfyllelse av de globala målen. Förvaltningen analyserar vilka befintliga samarbeten som behöver utvecklas och inventerar behov av ytterligare samverkan för att stärka arbetet med Agenda 2030. Invånare har möjlighet att lämna medborgarförslag och medborgardialoger genomförs i hög utsträckning. Förvaltningen söker aktivt internationella samverkansytor.

Förväntat resultat

- Jämställdhetsanalys finns med i relevanta beslutsunderlag till nämnden
- Barnkonsekvensanalyser inkluderas i relevanta beslutsunderlag till nämnden
- Antalet verksamheter som är hbtqi-certifierade ökar
- Medarbetares kunskap om nationella minoriteters rättigheter ökar
- Arbetet med hållbarhetsmålen i Agenda 2030 stärks genom identifiering av lokala utvecklingsområden inom stadsdelsnämndens verksamheter och inom stadsdelsområdet
- Invånare har fler möjligheter till lokalt demokratiskt inflytande

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet uppnått under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat uppnås samt att hälften av aktiviteterna har genomförts som planerat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För att öka det lokala demokratiska inflytandet genomförs medborgarbudget under året	2024-01-01	2024-12-31	
Analys Förvaltningen har inte genomfört någon medborgarbudget under 2024, men avslutade den medborgardialog som genomfördes under 2023 vid årsskiftet 2023/24. Förvaltningen har löpande under året undersökt möjligheterna till medborgardialog utifrån uppkomna förslag och behov, samt utbildat politiker och tjänstepersoner i medborgarbudget.			
 Förvaltningen genomför insatser för att öka invånarnas kunskap om medborgarförslag	2024-01-01	2024-12-31	
 Påbörja implementering av stadens nya program om mänskliga rättigheter	2023-01-01	2024-12-31	
Analys			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förvaltningen har inväntat lanseringen av stadens program för de mänskliga rättigheterna. Programmet beslutades av kommunfullmäktige 2024-12-16. Implementeringen påbörjas under 2025.			
 Stadsdelsförvaltningen ska stärka kommunikationen med invånarna om det som görs för och erbjuds stockholmarna för att bidra till ökat förtroende för förvaltningen.	2024-01-01	2024-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Bokslut 2023	Avvikelse 2023
Anslag för nämndens verksamhet (netto)	1 336,7	1 326,4	10,3	1 264,8	17,0
Kostnader (+)	1 497,7	1 514,6	-16,9	1 431,6	-2,2
Intäkter (-)	-161,0	-188,2	27,2	-166,8	19,3
Avvikelse före resultatdispositioner			10,3		17,0
Resultatenheternas överskott från 2023 (+)			6,4		15,4
Resultatenheternas överskott till 2025 (-)			-5,2		-6,4
Avvikelse efter resultatdispositioner			11,5		26,1

Nämnden har i samband med verksamhetsplanen gjort omfördelningar mellan verksamhetsområdena. Syftet med omfördelningarna har varit att möta verksamhetens behov. En förvaltningsreserv har också använts för att förbättra förutsättningarna att möta de utmaningar som förväntas uppstå under ett budgetår. Nämnden har under året bedrivit verksamheten inom tilldelad budget och redovisar i bokslutet ett överskott om 10,3 mnkr före och 11,5 mnkr efter resultatöverföringar. I bokslutet för 2023 redovisades ett överskott om 17,1 mnkr före resultatöverföring och ett överskott om 26,1 mnkr efter resultatöverföring.

Verksamheterna har under året påverkats av ökade kostnader för lokaler, livsmedel liksom ökande lönekostnader vilket särskilt påverkar personalintensiva verksamheter som utförare och förskolans resultatenheter.

Äldreomsorgen har under de senaste åren redovisat stora överskott till stor del beroende på minskat behov av platser på vård- och omsorgsboende. Detta faktum har haft en avgörande inverkan på nämndens redovisade överskott.

Socialtjänsten redovisar budget i balans, där förvaltningen arbetat med förebyggande insatser för att minimera de dyraste placeringsformerna. Inom ramen för verksamhetsövergångar av grupp- och servicebostäder har genomförda lokalinventeringar visat på åtgärdsbehov som medfört ökade kostnader vilket är en del av underskottet inom verksamhetsområde funktionsnedsättning.

Vartefter de ekonomiska prognoserna under året visat på stigande överskott, har förvaltningen tagit aktiva beslut om utökade åtgärder och satsningar för att möta verksamhetens behov och för att förbättra de ekonomiska förutsättningarna inför kommande år.

Tabellen nedan visar budget per verksamhetsområde för 2024, begärda budgetjusteringar, prestationsförändringar, prognos före och efter resultatöverföringar samt avvikelse av prognos efter resultatöverföringar jämfört mot budget.

Efter tabellen följer analys och kommentarer till prognosen per verksamhetsområde.

Mnkr	Budget (kostnader +)	Budget (intäkter -)	Budget (netto)	Bokslut före resultatöverföringar	Bokslut efter resultatöverföringar	Avvikelse 2024 efter resultatöverföringar	Avvikelse 2023 efter resultatöverföringar
Nämnd och administration	46,2	-2,6	43,6	50,4	50,4	-6,8	0,7
Individ- och familjeomsorg	183,0	-27,7	155,3	153,3	153,3	2,0	11,3
<i>varav barn och ungdom</i>	106,3	-14,6	91,7	85,8	85,8	5,9	6,6
<i>varav vuxen</i>	28,2	-1,5	26,7	33,6	33,6	-6,9	0,9
<i>varav socialpsykiatri</i>	45,6	-8,7	36,9	36,3	36,3	0,6	1,4
<i>varav nyanlända</i>	2,9	-2,9	0,0	-2,5	-2,5	2,5	2,4
Stadsmiljöverksamhet	21,1	-3,5	17,6	20,0	20,0	-2,4	-8,7
<i>avskrivningar</i>	9,5	0,0	9,5	10,8	10,8	-1,3	1,8
<i>internräntor</i>	2,8	0,0	2,8	3,5	3,5	-0,7	-1,8
Förskoleverksamhet	293,6	-27,2	266,4	271,9	270,7	-4,3	-8,9
Äldreomsorg	471,4	-75,0	396,4	372,8	372,8	23,6	35,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	353,7	-18,0	335,7	338,6	338,6	-2,9	-3,6
Barn, kultur och fritid	30,1	-3,5	26,6	31,3	31,3	-4,7	-3,5
Arbetsmarknadsåtgärder	11,8	-1,5	10,3	8,9	8,9	1,4	1,4
Ekonomiskt bistånd	74,5	-2,0	72,5	64,9	64,9	7,6	2,3
<i>varav handläggare</i>	20,9	0,0	20,9	21,3	21,3	-0,4	-3,0
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Totalt	1 497,7	-161,0	1 336,7	1 326,4	1 325,2	11,5	26,1

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om -6,8 mnkr vilket huvudsakligen förklaras av byggnation och färdigställande av nytt förvaltningsarkiv samt övriga åtgärder som bedömts nödvändiga i lokalerna. I årets budget för verksamhetsområdet har legat 2,0 mnkr av den förvaltningsgemensamma reserven för oförutsedda kostnader inom nämndens budget.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet på ett sämre resultat om 3,3 mnkr, vilket beror på ökade lokalåtgärder under hösten 2024.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet på ett försämrat resultat om 6,8 mnkr, vilket beror på byggnation och färdigställande av nytt förvaltningsarkiv samt övriga åtgärder som bedömts nödvändiga i lokalerna.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

I förhållande till år 2023 har nettokostnaderna ökat med 9,5 mnkr. Detta beror främst på byggnation och färdigställande av nytt förvaltningsarkiv samt övriga åtgärder som bedömts nödvändiga i lokalerna.

Individ- och familjeomsorg, inklusive socialpsykiatri

Verksamhetsområdet för Individ- och familjeomsorg redovisar ett överskott om 2,0 mnkr.

Verksamheten för barn och ungdom bidrar med ett överskott om 5,9 mnkr, där 4,0 mnkr av den förvaltningsgemensamma reserven för oförutsedda kostnader inom nämndens budget återfinns. Förvaltningen har under året sett en ökning i antalet inledda utredningar.

Verksamheten arbetar med att utveckla förebyggande insatser så att färre barn och unga ska återaktualiseras med eskalerande behov. Antalet HVB-placeringar har varit lägre än budgeterat, men det har också gått att se att behovet av placering på HVB och stödboende har ökat stegvis under året. Dygnspriserna på framför allt HVB har också ökat.

Verksamheten för socialpsykiatri redovisar ett överskott om 0,6 mnkr, verksamheten för nyanlända ett överskott om 2,5 mnkr och verksamheten för vuxna ett underskott om -6,9 mnkr. Verksamheten för vuxna har under året belastats med kostsamma placeringar för skyddat boende.

Justeringar som gjorts under året i fördelningen av kostnader mellan olika verksamheter påverkar jämförelser av utfall i förhållande till budget och tidigare lagda prognoser. Dessa justeringar påverkar framför allt verksamheten för barn och ungdom och verksamheten för vuxna inom individ- och familjeomsorg, samt verksamhetsområde Barn, kultur och fritid.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat om 1,0 mnkr.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet för verksamhetsområdet ett förbättrat resultat om 1,3 mnkr.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

Vid en jämförelse med bokslutet 2023 har nettokostnaden ökat med 19,4 mnkr. En betydande del av kostnadsökningen förklaras av att dygnspriserna ökat för flera placeringsformer, bland annat HVB. Behovet av akuta skyddsplaceringar har också varit högre än föregående års historiskt låga nivå.

Ekonomiskt bistånd

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 7,6 mnkr. Antal hushåll med försörjningsstöd har legat under budgeterade nivåer. Medelbidraget har legat strax under budget och också lägre än stadens medelvärde. Verksamheten har i november erhållit 2,7 mnkr från centrala medelreserven vilket bidragit till överskottet.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet en förbättring med 3,4 mnkr. Den största anledningen till det är det erhållna bidraget från centrala medelreserven i november.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet en förbättring med 4,9 mnkr. Den största anledningen till det är det erhållna bidraget från centrala medelreserven i november.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

Vid en jämförelse med bokslutet 2023 har nettokostnaden minskat med 0,9 mnkr. Förändringen förklaras av ökade nivåer för medelbidrag, minskat antal hushåll med försörjningsstöd, samt på det erhållna bidraget från centrala medelreserven i november.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet redovisar ett överskott om 1,4 mnkr. Differensen förklaras av att antal OSA-anställda under året varit lägre än budgeterat. Några kandidater som planerats för åtgärden har under året behövt mer förberedande åtgärder, vilket har prioriterats för att ge dem bättre långsiktiga förutsättningar.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet ett förbättrat resultat om 1,4 mnkr. Differensen förklaras av det har varit svårt att fylla platserna för OSA-anställda under året, och nivån på överskottet har varit svårt att förutse och prognostisera.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet på ett förbättrat resultat om 1,4 mnkr. Differensen förklaras av det har varit svårt att fylla platserna för OSA-anställda under året, och nivån på överskottet har varit svårt att förutse och prognostisera.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

Vid en jämförelse med bokslutet 2023 har nettokostnaden minskat med 0,3 mnkr. Antalet OSA-anställda har varit lägre än föregående år.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 2,4 mnkr. Underskottet förklaras till största delen av ökade kostnader för renhållning och parkunderhåll, bland annat har åtgärder gjorts i lekplatser efter lekplatsbesiktning, samt övriga åtgärder som har bedömts nödvändiga utifrån säkerhetsperspektiv.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet ett ökat underskott om 2,0 mnkr, vilket förklaras av de utökade insatserna nämnda ovan.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet ett ökat underskott om 2,5 mnkr, vilket förklaras av de utökade insatserna nämnda ovan.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

I förhållande till år 2023 har nettokostnaderna minskat med 5,9 mnkr. Minskningen beror främst på planerade utökade satsningar på underhåll och upprustningar i Flatens naturreservat utförda under 2023.

Förskoleverksamhet

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott före resultatöverföringar om 5,5 mnkr. Efter resultatöverföring redovisas ett underskott om 4,3 mnkr. Underskottet förklaras främst av utökade lokalkostnader i samband med nybyggnationer av förskolorna Kronan och Regnbågsängen, samt fördyrning av planerade lokalåtgärder.

Resultatenheterna redovisar ett underskott om 1,159 mnkr som analyseras under rubriken ”Resultatenheter”.

Det är något fler inskrivna barn i förskolan än den prognos som fastställdes i verksamhetsplanen 2024, men en nedgång från 2023 med 2,1 procent och medelantalet inskrivna barn minskade under året med 35 barn. Swecos prognoser visar att barn i åldern 1-5 år kommer att fortsatt minska de kommande åren.

Antal barn enligt prestationsavläsning

Månad	Allmän förskola	Yngre barn	Äldre barn	Summa
Januari	0	648	1036	1684
Februari	0	650	1034	1684
Mars	0	670	1030	1700
April	0	680	1026	1706
Maj	0	685	1027	1712
Juni	0	676	1011	1687
Juli	0	672	963	1635
Augusti	0	844	670	1514
September	0	867	672	1539
Oktober	0	869	670	1539
November	0	877	669	1546
December	0	873	667	1540
Snitt	0	751	873	1624

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 2

Vid en jämförelse mot tertialrapport 2 redovisar verksamheten ett ökat underskott om 3,3 mnkr efter resultatöverföringar, främst till följd av utökade lokalkostnader i samband med nybyggnationer av förskolorna Kronan och Regnbågsängen, samt fördyrning av planerade lokalåtgärder.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 1

Vid en jämförelse mot tertialrapport 1 visar verksamheten ett ökat underskott på 4,3 mnkr efter resultatöverföringar, främst till följd av utökade lokalkostnader i samband med nybyggnationer av förskolorna Kronan och Regnbågsängen samt fördyrning av planerade lokalåtgärder.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

Vid en jämförelse mot bokslutet 2023 har verksamhetens nettokostnader ökat med 1,2 mnkr. Hyreskostnaderna har ökat på grund av hyreshöjningar, och personalkostnader utifrån främst löneökningar. Nettokostnadsökningen har reducerats av en effektiv lokal- barn- och lokalplanering utifrån det minskade barnunderlaget, samt att utförda lokalåtgärder var mer omfattande under 2023.

Äldreomsorg

Verksamhetsområde äldreomsorg redovisar ett överskott om 23,6 mnkr. Beställarverksamheten visar överskott och utförarverksamheterna underskott. I verksamhetsområdets resultat ingår 6,0 mnkr av förvaltningens gemensamma reserv vilket utgör en del av överskottet. I överskottet för verksamhetsområdet ingår också 3,1 mnkr i stadsbidrag för att minska andelen timanställda som inte kunnat nyttjas fullt ut.

Beställarverksamhetens överskott förklaras framför allt av mindre köp än budgeterat av platser inom vård- och omsorgsboende. Antalet köpta platser har legat under den budgeterade nivån under större delen av året, men har mot slutet av året ökat i högre grad och uppnått budgeterad nivå. Varje köpt plats är en stor kostnad vilket innebär att nivån av antalet köpta platser har stor påverkan på det ekonomiska resultatet.

Antalet beställda hemtjänstinsatser har ökat, vilket lett till ökade kostnader. Förvaltningen redovisar ett underskott inom området hemtjänstinsatser för beställarverksamheten.

Hemtjänstens utförarverksamheter redovisar ett underskott. Verksamheterna arbetar för att effektivisera personalplaneringen för att kunna minska antalet timanställda. Utöver det har verksamheterna fortsatt arbeta utifrån framtagna handlingsplaner för att på sikt nå en budget i balans.

Nämndens vård- och omsorgsboende redovisar ett underskott som är en direkt följd av ökade lönekostnader.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet på ett förbättrat resultat om 10,8 mnkr. Detta förklaras främst av att efterfrågan av köpta platser på vård- och omsorgsboende och köpt hemtjänst har varit svårprognostiserad då ökningen av köpta vårdplatser under de senaste åren har slagit igenom i olika utsträckning i kringliggande stadsdelar jämfört med Skarpnäcks stadsdelsförvaltning.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet på ett förbättrat resultat om 20,1 mnkr. Detta förklaras främst av att efterfrågan av köpta platser på vård- och omsorgsboende och köpt hemtjänst har varit svårprognostiserad. Förvaltning valde under första halvåret att ha ett försiktigt förhållningssätt i prognostisering av antalet köpta platser inom vård- och omsorgsboende på grund av utvecklingen i andra stadsdelar där man istället haft en relativt sett stor ökning av antalet platser.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

I förhållande till år 2023 har nettokostnaderna ökat med 17,3 mnkr. Ökningen beror främst på att kostnaderna i jämförelse med 2023 för köpta platser på vård- och omsorgsboende har ökat. Förvaltningen ser utmaningar framåt gällande ökade kostnader på vård- och omsorgsboende kopplat till lägre beläggningsgrad men framförallt ökade kostnader beroende på utvecklingstakten för antalet köpta platser inom både vård- och omsorgsboende och hemtjänst.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 2,9 mnkr. Underskottet beror framförallt på genomförda underhållsåtgärder för lokaler. Det finns ett ackumulerat underhållsbehov för lokaler inom verksamhetsområdet. En handlingsplan över åtgärder har tagits fram, och de åtgärder som realiserats under 2024 finns med i det ekonomiska utfallet. Underskottet beror också på att köp av boendeplatser ökat. Verksamheten arbetar med tät uppföljning av såväl

nyttjandegraden som av vilka insatser som kan motsvara ett stegrat omvårdnadsbehov.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet en ökad nettokostnad om 14,1 mnkr. Ökningen förklaras till del av den under hösten beslutade handlingsplanen för genomförande av underhållsåtgärderna i lokaler. Ökningen beror också på svårigheten att bedöma nivån på prestationsavläsning, i vilken medelstilledningen för verksamhetsområdet till stor del baseras på två tidpunkter för mätning av antal brukare inom LSS.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 2 visar bokslutet en ökad nettokostnad om 12,3 mnkr. Ökningen förklaras till del av den under hösten beslutade handlingsplanen för genomförande av underhållsåtgärderna i lokaler. Ökningen beror också på svårigheten att bedöma nivån på prestationsavläsning, i vilken medelstilledningen för verksamhetsområdet till stor del baseras på två tidpunkter för mätning av antal brukare inom LSS.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

I förhållande till år 2023 har nettokostnaderna ökat med 21,7 mnkr. Ökningen beror främst på övertagandet av de LSS-boenden som började drivas i egen regi från 1 december 2023, på årets prestationsavläsningar, samt lokalåtgärder enligt framtagen handlingsplan.

Barn, kultur och fritid

Verksamhetsområdet redovisar ett underskott om 4,7 mnkr. Underskottet förklaras till del av en vattenskada i Kulturhuset som medfört kostnader för flytt och magasinering av inventarier. Fritidsverksamheten redovisar ett underskott på grund av utökade öppettider på Bagarmossens fritidsgård vilket medfört högre personalkostnader än budgeterat. Utöver det genomförde nämnden en extra utlysning av föreningsbidrag under hösten.

Justeringar som gjorts under året i fördelningen av kostnader mellan olika verksamheter påverkar jämförelser av utfall i förhållande till budget och tidigare lagda prognoser. Dessa justeringar påverkar framför allt verksamheten för barn och ungdom och verksamheten för vuxna inom individ- och familjeomsorg, samt verksamhetsområde Barn, kultur och fritid.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 2

I förhållande till tertialrapport 2 visar bokslutet ett försämrat resultat med 4,2 mnkr vilket förklaras av faktorerna nämnda ovan.

Bokslut 2024 i förhållande till tertialrapport 1

I förhållande till prognosen i tertialrapport 1 visar bokslutet på ett försämrat resultat om 4,7 mnkr vilket förklaras av faktorerna nämnda ovan.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

I förhållande till år 2023 har nettokostnaderna ökat med 3,7 mnkr. Kostnadsökningen förklaras huvudsakligen av vattenskada i Kulturhuset, utökade öppettider på Bagarmossens fritidsgård vilket medfört högre personalkostnader, utökat program i Kulturhuset samt ökade kostnader för sommarkollo och lovaktiviteter.

Jämförelse T1, T2 och bokslut 2024 (totalt för förvaltningen)

Period	Netto
T1	+3,5
T2	+12,0
Bokslut	+11,5

Tertialrapport 2

I tertialrapport 2 prognostiserades ett överskott om 12,0 mnkr efter resultatöverföringar. Bokslutet 2024 redovisar ett överskott om 11,5 mnkr efter resultatöverföringar. Förändringar mot tertialrapport 2 beskrivs och analyseras under respektive verksamhetsområde ovan.

Tertialrapport 1

I tertialrapport 1 prognostiserades ett överskott om 3,5 mnkr efter resultatöverföringar. Bokslutet 2024 redovisar ett överskott om 11,5 mnkr efter resultatöverföringar. Förändringar mot tertialrapport 1 beskrivs och analyseras under respektive verksamhetsområde ovan.

Bokslut 2024 i förhållande till bokslut 2023

Bokslutet 2024 redovisar ett överskott om 11,5 mnkr efter resultatöverföringar. I bokslutet 2023 redovisades ett överskott om 26,1 mnkr efter resultatöverföring. Förändringar mot bokslut 2023 beskrivs och analyseras under respektive verksamhetsområde ovan.

Kostnader och intäkter i bokslut 2024 i jämförelse med bokslut 2023

Utveckling, mnkr	VB 2024	VB 2023	Förändring	Förändring %
Personalkostnader	578,7	512,8	65,9	12,9%
Lokalkostnader	136,9	121,3	15,6	12,9%
Köp av verksamhet	617,5	582,9	34,6	5,9%
Övriga kostnader	181,2	214,5	-33,3	-15,5%
Intäkter	187,9	166,6	21,3	12,8%
Totalt:	1326,4	1264,9	61,5	4,9%

Personalkostnader

Kostnadsutvecklingen avseende personalkostnader har mellan åren ökat med 12,9 procent, 65,9 mnkr. Den huvudsakliga orsaken till ökningen är övertagandet av verksamhet inom LSS i egen regi som skedde i december 2023 och har uppnått helårseffekt 2024. Övrig bidragande orsak till kostnadsökningen är den årliga löneöversynen.

Lokalkostnader

Kostnaderna har ökat med 12,9 procent, 15,6 mnkr i förhållande till år 2023. Den största skillnaden mot 2023 är en ändrad kontering för lokalätgärder, och som även påverkar övriga kostnader. Ökningen beror också på högre hyreskostnader.

Köp av verksamhet

Kostnaderna för köp av verksamhet har ökat med 5,9 procent, 34,6 mnkr. Den största förklaringen till ökningen är en ändrad kontering inom verksamhetsområde stadsmiljö, och som även påverkar övriga kostnader. Övriga förklaringar till skillnaderna mot 2023 är ökat köp av vårdplatser inom äldreomsorg, minskat köp av verksamhet inom LSS på grund av övertagande av verksamhet i egen regi, samt prishöjningar på dyra placeringsformer inom individ- och familjeomsorg.

Övriga kostnader

Övriga kostnader har minskat med 15,5 procent, 13,3 mnkr. De största förklaringsposterna är två ändrade konteringar för lokalätgärder respektive stadsmiljö, och som även påverkar lokalkostnader och köp av verksamhet. Övriga betydande förklaringsposter till skillnaden mot 2023 är minskat användande av inhyrd personal och minskade projekteringskostnader i samband med nybyggnation inom förskola.

Intäkter

Intäkterna har ökat med 12,8 procent, 21,3 mnkr. Förändringen beror till mindre del på ökade statsbidrag inom äldreomsorg samt till större del på intäkter för verksamhet inom LSS i egen regi som övertogs i december 2023 och har uppnått helårseffekt under 2024.

Resultatenheter

Resultatenhetens namn	Resultat-enhetens bruttobudget 2024	Resultatöver-föring från 2023 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat 2024 Överskott (-) Underskott (+)	Resultat-överföring till 2025 Överskott (+) Underskott (-)
Skarpnäcksfältets förskolor	51 226,0	-1 112,0	417,0	695,0
Bagarmossens förskolor	68 351,0	-1 987,2	322,0	1 665,2
Norra Skarpnäcks förskolor	110 118,0	-3 259,8	420,0	2 839,8
Summa resultatenheter	229 695,0	-6 359,0	1 159,0	5 200,0

Skarpnäcksfältets förskolor

Enheten redovisar ett underskott om 417 tkr för årets verksamhet, inklusive 2023 års resultatfond redovisas ett överskott om 695 tkr som överförs till 2025. Underskottet beror främst på ökade personalkostnader, bland annat inom kök och städ, där enheten har behövt ta in vikarier från bemanningsföretag.

Bagarmossens förskolor

Enheten redovisar ett underskott om 322 tkr för årets verksamhet, inklusive 2023 års resultatfond redovisas ett överskott om 1 665 tkr som överförs till 2025. Underskottet beror främst på högre personalkostnader i kombination med ett något minskat barnantal.

Norra Skarpnäcks förskolor

Enheten redovisar ett underskott om 420 tkr för årets verksamhet, inklusive 2023 års resultatfond redovisas ett överskott om 2 840 tkr som överförs till 2025. Underskottet beror på

ökade personalkostnader samt en minskning av barnantal på -3,4 % jämfört med 2023.

Investeringar

Mnkr	Budget 2024	Bokslut 2024	Avvikelse 2024	Avvikelse mellan prognos T2 och bokslut 2024
Parkinvesteringar	13,0	8,8	-4,2	-0,7
Reinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Nycklade medel Stadsmiljö	5,5	6,0	0,5	0,5
Klimatinvesteringar	4,2	3,4	-0,8	-0,3
Trygghetsinvesteringar	2,4	1,9	-0,5	-0,5
Övriga investeringsmedel	2,0	1,5	-0,5	-0,5
Maskiner & inventarier	1,9	1,6	-0,3	-0,3
Totalt investeringar	29,0	23,2	-5,8	-1,8

Investeringar på parkmark

Förvaltningen påbörjade i samarbete med trafikkontoret upprustning av Skarpaby lekpark under årsskiftet 2022-2023. Då parken är stor och välbesökt genomfördes upprustningen i etapper så att några av parkens delar har gått att nyttja under hela upprustningen. Målsättningen för upprustningen har varit att göra lekparken roligare med nya lekmöjligheter och att skapa en tryggare, grönare och finare plats som tilltalar olika åldersgrupper och behov. Under våren påbörjades etapp 2 som blev klar under senhösten 2024. Utfallet för upprustning av Skarpaby lekpark blev lägre än förväntat för året och upprustningen är nu klar.

Nämnden tilldelades trygghetsmedel för en ny hundrastgård på Nytorps gårde och för upprustning av en parkyta vid Sportflygargatan i Skarpnäck. Arbetena genomfördes under hösten.

Totalt har utfallet för investeringar blivit lägre än den tilldelade investeringsbudgeten men av de nycklade investeringsmedel nämnden tilldelats har utfallet blivit något högre, detta beror på en del oförutsedda arbeten bland annat kopplat till skyfallsåtgärder som utförts i form av förstärkning av diken för att undvika översvämningar.

Investeringsåtgärder för naturreservat

Nämnden har erhållit budgetjustering för investeringsåtgärder för naturreservat. Arbetet med att ta fram nya informationskartor till Flatens naturreservat blev klart under hösten och dessa kommer att sättas upp på tavlor vid reservatets entréer under nästa år. Vidare har den upprustning av Flatens huvudentré som påbörjades under 2023 slutförts samt en del dikningsarbeten, erosionsskydd och utplacering av nya bänkar genomförts.

Biologisk mångfald

Nämnden har tilldelats medel för biologisk mångfald i de områden som pekas ut i de stadsdelsvisa åtgärdsförslagen samt i bostadsnära natur. Arbetena slutfördes under hösten.

Åtgärderna innefattar friställning av äldre barr- och lövträd, anläggning av sedumtak, gröna väggar och flertalet faunadepåer samt fortsatt deltagande i forskningsstudien om Stadslandskapets tallar.

Klimatinvesteringar

Nämnden har tilldelats klimatinvesteringsmedel för minskade utsläpp och klimatanpassning i såväl parker som verksamheter. De utsläppsminskande åtgärder som har genomförts är utbyte till LED-belysning och installation av luftvärmepumpar och laddstationer. Samt klimatanpassningar på förskolegårdar i form av bland annat gröna tak och väggar, ökad skugga och minskad hårdgjord yta. Vad gäller de medel som erhållits för klimatanpassningsåtgärder i parker stötte förvaltningen på en del utmaningar som ledde till att endast en av de planerade dricksvattenfontänerna kunde anläggas. Den andra dricksvattenfontänen och de pergolor som planerades behöver skjutas på framtiden, delar av dessa kan bli aktuella inom ramen för framtida större parkinvesteringar då ett helhetsgrepp behöver tas.

Ombudgeteringar

Nämnden ansöker hos kommunstyrelsen om ombudgetering av 0,3 mnkr av erhållna investeringsmedel för 2024 avseende maskiner och inventarier för plattformshiss vid gruppbostad enligt LSS på Statsrådsvägen 14 i Bagarmossen.

Medel för lokaländamål

Förskolor

För 2024 utgår ett bidrag för lokaler inom förskolan med hög hyra. Bidraget utgår med 80 procent av den del av hyran som ligger mellan 2 054 kr - 2 500 kr/kvm och 40 procent av hyreskostnaden i intervallet mellan 2 501 – 3 000 kr/kvm och år. För hyresnivåer över 3 000 kr/kvm och år utgår inget bidrag. Bidrag utgår för högst 10 kvm per inskrivet stockholmsbarn. Bidraget fördelas via budgetjustering. För 2024 har nämnden fått 2,6 mnkr i bidrag.

Analys av balansräkning

Bokslutet för verksamhetsåret 2024 har upprättats enligt den kommunala redovisningslagen, god redovisningssed och i överensstämmelse med riktlinjerna i regler för ekonomisk förvaltning. Detta innebär bland annat att nedanstående principer har följts:

- Matchningsprincipen: tillgångar/intäkter och skulder/kostnader har periodiserats på likartat sätt.
- Försiktighetsprincipen: kostnader/skulder ska aldrig undervärderas och intäkter/tillgångar aldrig övervärderas.
- Väsentlighetsprincipen: kostnader och intäkter har periodiserats om de påverkat resultatet väsentligt. I bokslutet har 50 tusen kronor varit riktmärke för vad som normalt ansetts varit av väsentlig storlek.

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 17,1 mnkr. Endast större avvikelser

kommenteras.

TILLGÅNGAR

Tillgångar, mnkr	31/12 2023	31/12 2024	Förändring
Anläggningstillgångar	133,7	144,2	10,5
Kundfordringar	11,4	14,9	3,5
Diverse kortfristiga fordringar	0,3	0,2	-0,1
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	22,7	26,0	3,3
Kassa och bank	0,4	0,3	-0,1
Summa tillgångar	168,5	185,6	17,1

Anläggningstillgångar har ökat med 10,5 mnkr. Ökningen är till följd av investeringar gjorda enligt plan.

Kundfordringar har ökat med 3,5 mnkr. Detta beror huvudsakligen på ökade utstående kundfordringar till interna motparter.

Diverse kortfristiga fordringar har minskat med 0,1 mnkr. Detta beror på minskade utstående löneskulder.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter har ökat med 3,3 mnkr. Ökningen beror huvudsakligen på fler förutbetalda hyror.

SKULDER och EGET KAPITAL

Skulder och eget kapital, mnkr	31/12 2023	31/12 2024	Förändring
Eget kapital	-44,5	-62,2	-17,7
Långfristiga skulder	-0,9	-0,8	0,1
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	-0,4	-0,4	0
Leverantörsskulder	-75,5	-94,1	-18,6
Övriga kortfristiga skulder	-11,5	-5,1	6,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-35,6	-22,9	12,7
Summa skulder och eget kapital	-168,4	-185,5	-17,1

Eget kapital har ökat med 17,7 mnkr. Ökningen är i förhållande till övriga förändringar i balansräkningen. Förvaltningen har minskat resultatfonderna med 1,2 mnkr.

Leverantörsskulder har ökat med 18,6 mnkr och beror framförallt på utökad verksamhet inom äldreomsorgen vilket gett ökade utstående leverantörsfakturor.

Övriga kortfristiga skulder har minskat med 6,4 mnkr vilket beror huvudsakligen på minskade kostnader för personlig assistans enligt Socialförsäkringsbalken.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har minskat med 12,7 mnkr. Minskningen beror på ett minskat behov av uppbokningar då fler fakturor bokfördes i 2024 i jämförelse med 2023.

Alla ovanstående avvikelser får anses vara av naturlig variation.

Bedömning av nämndens interna kontroll

 Tillräcklig

Analys

Skarpnäcks stadsdelsnämnd bedömer att den interna kontrollen under år 2024 varit tillräcklig.

Nämndens uppföljning av den interna kontrollen bygger dels på det arbete som följts upp inom ramen för väsentlighets- och riskanalys (VoR) och plan för intern kontroll. Utöver det används underlag från uppföljning av verksamheter internt och externt, uppföljning av avtal med aktörer som bedriver verksamhet på entreprenadavtal och det operativa arbetet inom förvaltningen.

Planen för intern kontroll är upprättad utifrån väsentlighets- och riskanalysen. Nämndens arbete med intern kontroll är integrerat i verksamheternas löpande arbete, uppföljningen genomförs på enhets-, avdelnings- och förvaltningsnivå. Uppföljning och analys av åtgärder i väsentlighets- och riskanalys har genomförts i enlighet med anvisningar tillsammans med uppföljning och analys av kontrollaktiviteter i plan för intern kontroll. Nämnden har efter avslutad uppföljning noterat mindre avvikelser kopplat till följande arbetsätt:

- Förvaltningens övergripande system för hantering av avvikelser, lex Sarah, lex Maria samt klagomål och synpunkter vidareutvecklas
- Öka kunskapen om otillåten påverkan samt genomföra skyddsdialoger
- Kontroll av att beställda hemtjänstinsatser utförs på ett korrekt sätt

Inom avdelningen för individ- och familjestöd finns rutiner för hantering av avvikelser, lex Sarah samt synpunkter och klagomål. Vid kontrollaktivitet uppmärksammas behov av kompetenshöjning om avvikelser inom medarbetargrupperna för att öka rapporteringsbenägenheten. Vidare framkom även behov av att vidareutveckla det systematiska kvalitetsarbetet med att analysera, åtgärda och följa upp avvikelser. Utvecklingsarbetet fortgår under 2025.

Verksamheterna inom individ- och familjestöd har upparbetade rutiner och arbetsätt för att öka kunskapen om otillåten påverkan samt genomföra skyddsdialoger. Vid analys av föregående års skyddsdialoger har utmaningar i dokumentationen uppmärksammas varför verksamheterna under året har arbetat med frågorna i modulen för systematiskt arbetsmiljöarbete. Vid kontrollaktivitet uppmärksammas det att två enheter inte dokumenterat enligt plan i modulen. Avvikelsen är åtgärdad.

Inom avdelningen för äldreomsorg och utförarverksamhet LSS har beställarenheten för äldre under året utfört kontroll av att beställda hemtjänstinsatser utförs på ett korrekt sätt. Samtliga

biståndshandläggare har i april och november granskat slumpvis utvalda ärenden utifrån olika parametrar. Bland annat hur många överlappande besök som inträffat, hur många unika personer som besöker en hemtjänstkund samt utförandegraden utifrån beviljade timmar. Enligt upprättad internkontrollplan skulle den systematiska kontrollen av utförda timmar utförts i mars och september månad. Till följd av sjukfrånvaro inom beställarenheten utfördes kontrollen i april respektive november. Därav rapporteras en mindre avvikelse kopplat till arbetssättet.

Nämndens delegationsordning har reviderats enligt plan.

Systematiskt kvalitetsarbete

Förvaltningens kvalitetsarbete utgår ifrån stadens kvalitetsprogram. Genom att ta del av och analysera resultat från inspektioner, brukarundersökningar, verksamhetsuppföljningar, synpunkter, klagomål och avvikelser kan förvaltningen utifrån en helhetssyn bedöma kvaliteten i verksamheterna. Andra viktiga underlag i detta arbete är resultat från verksamheternas olika bedömnings- och utredningsinstrument, självvärderingsmetoder, intervjuer, observationer, granskningar och reflektioner kring olika arbetsprocesser.

Förvaltningen har under året arbetat med stadens nya riktlinje för chefsstruktur. Förvaltningsledningen har genomfört verksamhetsanalys och fört dialog med samtliga chefer för att få fram en lägesbild samt utvecklingsbehov. Utifrån detta har en ny organisationsstruktur skapats som trädde i kraft den 1 januari 2025. Förvaltningens nya organisation främjar ett hållbart arbetsliv för alla anställda, såväl medarbetare som chefer, samt tydliggör mandat och möjliggör ett närvarande ledarskap. Tydligt ledarskap och trygga medarbetare möjliggör handlingsutrymme. Arbetet för ett aktivt medarbetarskap stärks och medarbetarna görs delaktiga i verksamhetens kvalitetsarbete. Handlingsutrymme möjliggörs genom att chefer ger medarbetare inflytande, uppmuntran och verktyg för att omsätta goda idéer till verksamhetsutveckling. I oktober inrättades en ny enhet med fokus på kvalitets- och nämndprocesser, vilket underlättar helhetsperspektiv och samordning av förvaltningsövergripande kvalitetsarbete.

Förvaltningens arbete med att ta fram ett digitalt kvalitetsledningssystem för socialtjänsten och äldreomsorgen har fortgått. Kvalitetsledningssystemet främjar en helhetssyn, likställighet och kvalitetsförbättringar inom de verksamheter som jobbar enligt socialtjänstlagen (SoL), lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Ett arbete med att synkronisera de identifierade processerna med motsvarande sammanställning i modulen för kvalitetsarbete i ILS-webb har påbörjats.

Stadsrevisionen har under året granskat det systematiska brandskyddsarbetet i stadsdelen och omfattat vård- och omsorgsboende i egen regi, Hemmet för gamla. Den samlade bedömningen visar att arbetet med det systematiska brandskyddsarbetet bör utvecklas för att säkerställa att riktlinjer efterlevs.

Två av nämndens verksamheter har under året deltagit i stadens kvalitetsutmärkelse.

Redovisning av synpunkter och klagomål samt lex Sarah finns under separat rubrik "Synpunkter och klagomål" längre ner i rapporten. Förvaltningen har under året utvecklat en

egen modul för redovisning av synpunkter och klagomål, avvikelser och lex Sarah i syfte att underlätta insamlandet och analys av underlaget.

Resultat från verksamhetsuppföljningar av externa utförare

Tre verksamhetsuppföljningar har genomförts under året gällande korttidsvistelse enligt LSS hos privata utförare. Uppföljningarna är gjorda på uppdrag av socialförvaltningen och har genomförts enligt socialförvaltningens uppföljningsmall. Samtliga av verksamheterna har bedömts drivas enligt avtal. Hos två utförare kvarstår vissa brister som behöver åtgärdas. Bristerna är i form av rutiner som behöver kompletteras samt redovisning av kvalitetsberättelse.

Tre verksamhetsuppföljningar har genomförts på hemtjänstverksamheter i privat regi. Uppföljningarna är gjorda på uppdrag av äldreförvaltningen och är genomförda enligt äldreförvaltningens uppföljningsmodell. Fyra verksamheter har bedömts ha de förutsättningar som krävs för att bedriva en god och säker vård och omsorg. Hos en verksamhet kvarstår ett utvecklingsbehov kopplat till bland annat rutiner, egenkontroller, riskanalyser samt hantering av synpunkter, klagomål och avvikelser. Äldreförvaltningen är informerad om uppmärksammande brister och en ny uppföljning av utföraren är planerad till våren 2025.

För mer utförlig information om bedömning av verksamheternas kvalitet se bilaga 3:2, Verksamhetsuppföljningar 2024.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Checklista för årlig uppföljning

Förbättringsområden - analys av utfall

Förvaltningens uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet omfattar 29 enheter på samtliga avdelningar.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet på förvaltningen har stärkts och utvecklats.

I uppföljningen rapporterar några enheter att stadens personalpolicy inte är tillräckligt känd bland medarbetarna. Stadens personalpolicy är tillika stadens arbetsmiljöpolicy och beskriver de förväntningar som finns på chefer och medarbetare, men också de möjligheter till delaktighet, inflytande, utveckling och god arbetsmiljö som finns. Förvaltningen övertog verksamheter inom utförare LSS i egen regi i november 2023. Personalen har fått information både skriftligt och muntligt om stadens personalpolicy, men det har varit mycket som är nytt i och med verksamhetsövergången så det kan vara bra att ta upp personalpolicyn igen på till exempel på arbetsplatsträffar för fortsatt dialog.

Några enheter rapporterar att riskbedömningar inte genomförts på enhetsnivå i det arbete med enhetlig chefsstruktur som förvaltningen drivit. Förvaltningen har arbetat mot en enhetlig chefsstruktur i staden med goda förutsättningar för förvaltningens chefer och medarbetare under året efter ett beslut i kommunfullmäktige i januari 2024. Arbetet har skett i en process med olika steg enligt stadens vägledningsmaterial med kartläggning av nuläge, analys av behov och möjligheter samt beslut om nya chefsbefattningar och en ny organisation. Under

hela processen har samverkan med de fackliga förbunden skett kontinuerligt i det förvaltningsövergripande samverkansforumet för att hålla ihop arbetet. Förslaget på ny organisation med nya chefstjänster har riskbedömts med samtliga åtta fackliga förbund vid två tillfällen inför stadsdelsdirektörens beslut under hösten. Riskbedömningar på enhetsnivån har kunnat genomföras efter det vid behov. En mall har funnits som stöd i bedömningen. Den nya organisationen träder i kraft per den 1 januari 2025.

Framgångsfaktorer - analys av utfall

Arbetet med uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet stärkts enligt stadens riktlinjer och nya digitala systemstöd för arbetet. Det har inneburit att uppföljningen med skyddsombud från och med nu görs i ett digitalt system (ILS) där två nya årliga uppföljningar av arbetsmiljön genomförs. Dessa har haft fokus på dels den organisatoriska och sociala arbetsmiljön, samt dels hot och våld, första hjälpen och krisstöd. Sedan tidigare följs också den fysiska arbetsmiljön upp med skyddsombud årligen. Det nya har varit att denna uppföljning till delar görs med det nya systemstödet.

Resultatet på årets medarbetarenkät med goda resultat hade 93 procents svarsfrekvens vilket på ett aktivt medarbetarskap där medarbetare och chefer delger sin bild av förutsättningar och hur de upplever motivation, styrning och ledarskap. Resultaten diskuteras sedan i respektive arbetsgrupp vilket också stärker förutsättningarna för att utveckla den organisatoriska och sociala arbetsmiljön på jobbet.

Förvaltningen har också genomfört en partsgemensam arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud under året. En stadsgemensam digital arbetsmiljöutbildning finns också till stöd vid utbildningsbehov som uppkommer när som helst under året.

Förvaltningen har också startat om arbetet med friskfaktorer i och med en partsgemensamma utbildning under hösten. Arbetet fortsätter under kommande år.

Förvaltningen har arbetat under hela året mot en mer enhetlig chefsstruktur enligt stadens nya riktlinje. Syftet med arbetet är att ge chefer bättre förutsättningar i sitt uppdrag, tydligare ansvar och mandat samt medarbetare bättre förutsättningar för stöd från sin chef med ett riktvärde på mellan 10-30 medarbetare per chef i stadens verksamheter.

Föregående års aktiviteter från årlig uppföljning - analys av utfall

Vid föregående års uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet uppgav några av förvaltningens närmare 30 enheter att de endast delvis bedrev ett främjande arbete med tidiga insatser för ett hållbart arbetsliv på arbetsplatsen. Arbetet med främjande insatser, bland annat friskfaktorer, har utvecklats i förvaltningen och medvetenheten har ökat.

Skriftliga rutiner som beskriver hur det systematiska arbetsmiljöarbetet går till på arbetsplatsen saknades delvis på några enheter. Dessa är åtgärdade under året och de förvaltningsövergripande rutiner och arbetsmiljöhanboken har funnits som grund.

Några enheter svarade då att de endast delvis dokumenterade planerade arbetsmiljöåtgärder i handlingsplaner, men lyfter också att det ibland dokumenteras på annat sätt. Förvaltningen har mallar som stöd för arbetet och i rapporteringen för året ser förvaltningen att detta område har förbättrats.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet inom förvaltningen har fungerat väl, men har också utvecklats med flera åtgärder som beskrivs under ovanstående rubriker.

Redovisning av synpunkter och klagomål

Sammanlagt har förvaltningen registrerat 2701 synpunkter under året, varav 295 klagomål, 106 beröm, 95 förslag, 2047 felanmälningar och 158 frågor.

Antalet inkomna synpunkter har ökat i jämförelse med förra året (år 2023: 1722 synpunkter). Den största ökningen är inom stadsmiljö, precis som under åren 2021-2023. Anledningen tros vara att stadens Tyck till-app är känd och används av många stockholmare. Störst ökning syns inom kategorin "felanmälan".

Utöver synpunkter och klagomål har det inom nämndens verksamheter sammanlagt rapporterats 130 avvikelser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om service till viss funktionshindrade (LSS). En avvikelse uppstår om verksamheten inte uppnår utlovad kvalitet, det vill säga inte efterlever de krav och mål i som finns i föreskrifter eller i beslut. En avvikelse uppstår också om personalen inte arbetar i enlighet med de processer och rutiner som finns beskrivna i ledningssystemet.

Vidare har 210 avvikelser enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) rapporterats inom nämndens verksamheter. Hälso- och sjukvårdspersonal är skyldig att rapportera risker för vårdskador samt händelser som har medfört eller hade kunnat medföra en vårdskada. Om patient drabbats av eller utsatts för risk att drabbas av allvarlig vårdskada ska händelsen anmälas enligt lex Maria.

Nedan redovisas samlad statistik för nämndens verksamheter.

Redovisning av synpunkter och klagomål

Indelning	Kategorier	Totalt	Klagomål	Beröm	Förslag
<p>Synpunkten gäller:</p> <p>Avdelningen för förskola och fritid har registrerat 90 synpunkter under året, varav 36 klagomål och 54 beröm. Beröm inom förskolorna har i huvudsak handlat om gott bemötande och fint välkomnande, men även gällande innehåll, anpassningar, flexibla arbetssätt, personalens kompetens och engagemang. De klagomål som har inkommit gäller bland annat bemötande, innehåll och ensamarbete samt att vårdnadshavare inte kan välja vilken avdelning deras barn ska gå på. Klagomål gäller också bristfällig belysning på förskolegårdar, solskydd samt vattenansamlingar vid regn. Det har även inkommit synpunkter på organisation kring lovförskola samt organisation av arbetslag och att vårdnadshavare upplever att det skolas in för många barn samtidigt. Förskolan kan se ett samband mellan inkomna klagomål och tillfällig frånvaro av ordinarie personal.</p> <p>Inom verksamheten för barn, kultur och fritid har klagomål inkommit från vårdnadshavare om den fysiska inne-och utemiljön på kollogård samt bemötande. En invånare har haft synpunkt på upplevelse av högt trummande ljud från Skarpnäcks kulturhus.</p> <p>Avdelningen för individ- och familjestöd har registrerat 30 synpunkter under året, varav 28 klagomål och 2 beröm. Klagomålen handlar till största del om bemötande, och verksamheterna har arbetat med förbättringsåtgärder för att öka kvaliteten inom verksamheterna. Ett beröm handlar om biståndshandläggarens kompetens och goda bemötande.</p> <p>Avdelningen för äldreomsorg och utförarverksamhet LSS har registrerat 104 synpunkter under året, varav 64 klagomål, 18 beröm och 22 förslag. Förbättringsåtgärder har genomförts för samtliga klagomål. Hemtjänsten har mottagit beröm rörande bemötande. Verksamheten har mottagit klagomål om brister i utförandet av insatser, bemötande och kommunikation. Majoriteten av klagomålen inom vård- och omsorgsboendet handlar om matens kvalitet. Verksamheten för kontinuerlig dialog med matleverantören för att få till en förbättring. Boendet för beröm för utförande av god vård och omsorg samt för bemötande. Beställarenheten för äldre har mottagit klagomål främst kopplat till bemötande, men har också mottagit beröm för bemötande. Gruppboendena enligt LSS har mottagit klagomål kopplat till brister i</p>	Bemötande	69	32	37	
	Brister i rutiner	15	15		
	Bemanning/kontinuitet	7	3	4	
	Fysisk inne- eller utemiljö	18	15		3
	Handläggning	8	8		
	Information (t.ex. tydlig, obegriplig, utebliven)	10	5	4	1
	Kompetens	26	12	13	1
	Tillgänglighet (t.ex. öppettider, telefontider, fysisk miljö)	6	6		
	Utförande av insats	35	20	14	1
	Annat	36	14	4	18

Indelning	Kategorier	Totalt	Klagomål	Beröm	Förslag
rutiner och brister i utförande av insats. Avdelningen för HR och kansli samt ekonomiavdelningen har gemensamt registrerat totalt 6 synpunkter, varav 2 klagomål, 2 beröm och 2 förslag. Beröm har handlat om medarbetares kompetens och bemötande. Klagomål rörde tillgänglighetsanpassad toalett samt avsaknad av telefon i förvaltningshusets reception. Förslag har inkommit bland annat om tamburmajor i anslutning entrén.					
Summa		230	130	76	24
Vem har lämnat synpunkten?	Brukare	71			
	Vårdnadshavare	89			
Inom avdelningen för förskola och fritid har totalt 90 synpunkter inkommit. Majoriteten av dessa har lämnats av vårdnadshavare som har barn i förskola.	Närstående (anhörig, god man, m.fl.)	46			
Inom avdelningen för individ- och familjestöd har 30 synpunkter inkommit, majoriteten från brukare.	Invånare	7			
Inom avdelningen för äldreomsorg och utförarverksamhet LSS har 104 synpunkter inkommit, majoriteten från brukare och närstående.	Medarbetare	8			
Avdelningen för HR och kansli samt ekonomiavdelningen har sammanlagt 6 synpunkter inkommit, varav 4 är från invånare.	Annan enhet inom förvaltningen	3			
	Annan myndighet eller förvaltning (t.ex. IVO, Skolinspektionen, förvaltning inom staden)	3			
	Annan (t.ex. okänd)	3			
Summa		230			
Avvikelser SoL/LSS gäller:	Bemötande	6			
	Dokumentation	4			
Avdelningen för individ- och familjestöd rapporterar totalt 44 avvikelser. De flesta avser felaktigheter i handläggning av ärenden. Vanligtvis rör det sig om mindre avvikelser som inte får någon allvarlig eller direkt påverkan för den enskilde brukaren. Inom familjeenheten har en checklista tagits fram för användning under ärendedragning för att säkerställa att alla viktiga steg i handläggningen har genomförts.	Kompetens				
	Handläggning	30			
	Informationsöverföring	12			
	Utförande av insats	40			

Indelning	Kategorier	Totalt	Klagomål	Beröm	Förslag
<p>Avdelningen för äldreomsorg och utförarverksamhet LSS rapporterar totalt 86 avvikelser, varav majoriteten rör utförande av insats. Inom hemtjänsten har avvikelser kopplat till bokning av tvätttider till hemtjänstkunder varit återkommande. Rutiner har förtydligats för att minska risken för att händelsen upprepas. Även inom vård- och omsorgsboendet har avvikelser lett till reviderade rutiner. Avvikelser gällande boendets mat har återrapporterats både muntligt och skriftligt till matleverantören. Verksamheten har återkommande uppföljningsmöten med matleverantören för att förbättra matens kvalitet. Avvikelser inom gruppboendestäder LSS handlar främst om utebliven matleverans eller att fel mat inhandlats till brukare.</p>	Rättssäkerhet	13			
	Övrigt	25			
Summa		130			
Avvikelser enligt HSL:	Allvarlig vårdskada/risk för allvarlig vårdskada	0			
<p>Samtliga avvikelser enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL) avser nämndens vård- och omsorgsboende. Majoriteten avvikelser gäller fallolyckor. Antalet avvikelser har minskat i jämförelse med föregående år. Verksamheten har intensifierat arbetet med att motverka fallolyckor, vilket troligen bidragit till det minskade antalet rapporterade avvikelser. Kategorin vårdskada/risk för vårdskada utgörs i huvudsak av hudskador till följd av fallolyckor.</p>	Vårdskada/risk för vårdskada	20			
	Samtliga inkomna avvikelser	190			
Summa		210			
<p>Avvikelser eller händelser rapporterade som:</p> <p>Lex Sarah / lex Maria</p> <p>Under året har 47 lex Sarah-rapporter inkommit till nämnden varav 24 stycken har rapporterats från nämndens verksamheter i egen regi.</p> <p>Av samtliga rapporter har 23 stycken bedömts som missförhållanden. 23 ärenden är fortfarande under utredning vid upprättande av verksamhetsberättelse. Antalet rapporterade händelser har ökat med 19 rapporter jämfört med förra året. Entreprenadverksamheterna inom bostad med särskild service respektive daglig verksamhet enligt LSS står för den största ökningen av rapporter. 25 rapporter har inkommit från entreprenaderna under året jämfört med 3 stycken förra året.</p> <p>Beslut om att anmäla till Inspektionen för vård- och omsorg (IVO) har fattats i fyra</p>	Lex Sarah	24			
	Lex Maria	0			
	Antal personuppgiftsincidenter	32			
	Antal personuppgiftsincidenter anmälda till IMY	22			
	Utredning kränkande behandling av barn i förskola	19			

Indelning	Kategorier	Totalt	Klagomål	Beröm	Förslag
<p>utredningar. Två av dessa är rapporterade av nämndens verksamheter och två från verksamheter i privat regi. Tre avser allvarligt missförhållande och ett avser påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande.</p> <p>Under året har inga händelser rapporterats enligt lex Maria i likhet med föregående år.</p> <p>Personuppgiftsincidenter</p> <p>Rapporteringskyldighet till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) gäller som huvudregel för alla personuppgiftsincidenter med undantag om det är osannolikt att personuppgiften medför en risk för fysiska personers rättigheter och friheter. I de flesta fall uppmärksammas incidenterna av verksamheterna och den vanligaste orsaken är brev och e-post som har skickats fel eller kvarglömda papper med personuppgifter. Sedan början på 2024 finns en lokal rutin för hantering av personuppgiftsincidenter som ska följas av verksamheterna.</p> <p>Kränkande behandling av barn i förskola</p> <p>Alla utredningar av kränkande behandling av barn i förskola har följts upp under året och åtgärder har vidtagits.</p>					
Summa		97			
Synpunkter rörande stadsmiljö:	Klagomål	165			
	Beröm	30			
	Förslag	71			
	Felanmälan	2 047			
	Fråga	158			
Förvaltningen har totalt under året tagit emot 2471 synpunkter rörande stadsmiljö, vilka registreras i synpunktportalen enligt stadens anvisningar. Huvuddelen av synpunkterna kommer in via stadens tyck till-app eller tyck till-funktion på stadens hemsida. 83 procent av synpunkterna inom stadsmiljö är felanmälningar och 7 procent är klagomål. De flesta synpunkter har handlat om träd i parkmiljö, skräp i parkmiljö, parkunderhåll och lekredskap i park.					
Summa		2 471			

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Hanna Jakhammer, Tillförordnad stadsdelsdirektör	2025-01-30